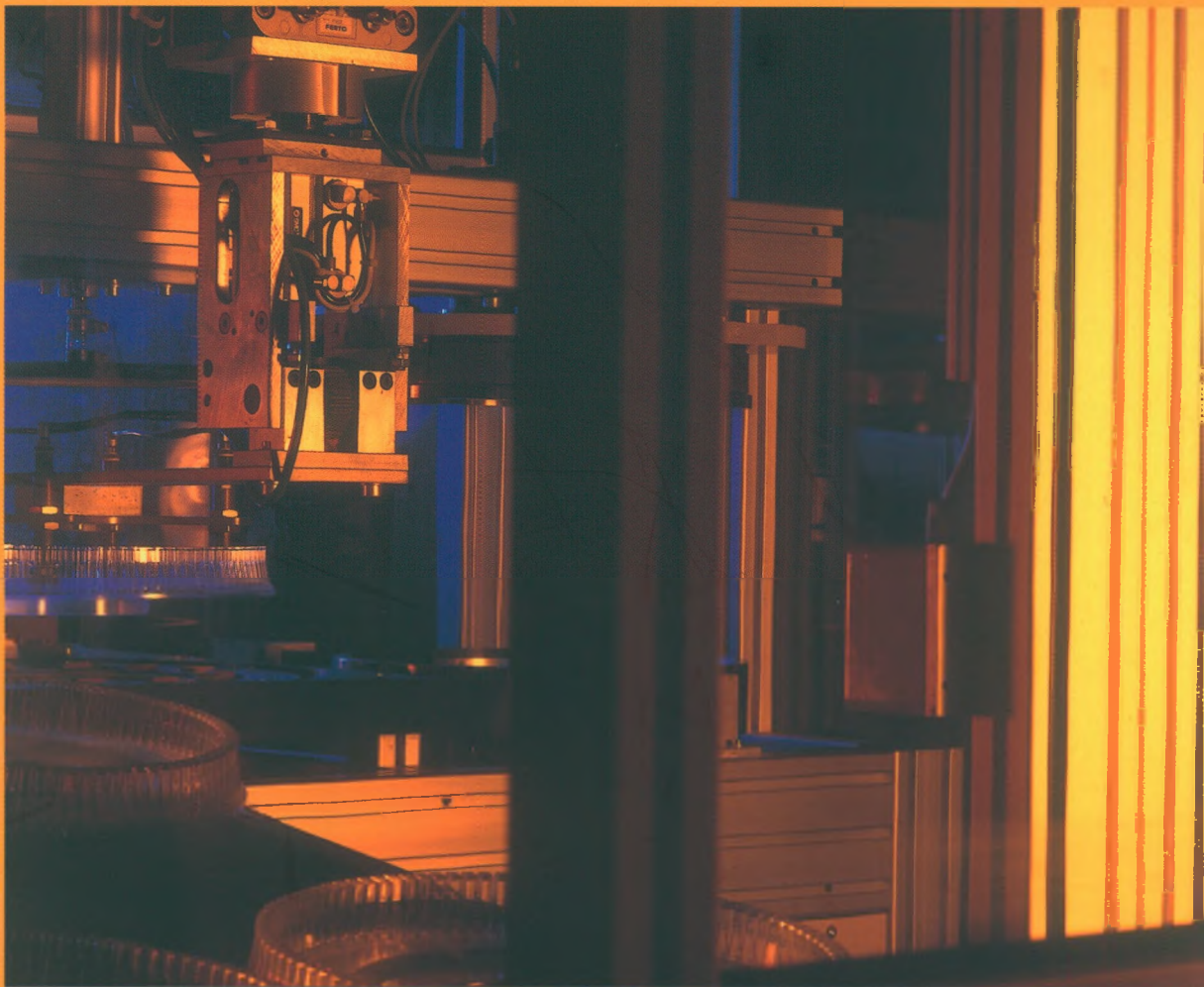

west • vlaanderen werkt

Economisch overzicht
van de provincie West-Vlaanderen in 1999
jaarverslag GOM - West-Vlaanderen 1999

WES

2. 2000
42ste jaargang
tweemaandelijks uitgave
verschijnt niet in
juli en augustus

Als spits (m/v) moet u op de ploeg kunnen rekenen.

Voor de spits telt maar één zaak: scoren. Daarom moet u de kans krijgen alleen op doel af te gaan. Die kans creëert uw ploeg, uw ADMB-ploeg: wij regelen alle bedrijfsadministratieve facetten (personeel, HRM, ...) van uw onderneming. Zo kunt u zich toespitsen op uw belangrijkste doel: scoren, om het even in welke branche u 'speelt'. Wenst u meer informatie over ADMB? Stuur of fax uw gegevens naar: ADMB t.a.v. Claudine Kerkhove, Sint-Clarastraat 48, 8000 Brugge, tel. (050) 44 06 11, fax (050) 44 48 79, e-mail: admb@admb.be.

U vindt het adres en telefoonnummer van het ADMB-kantoor in uw buurt in de Gouden Gids onder rubriek 7470.

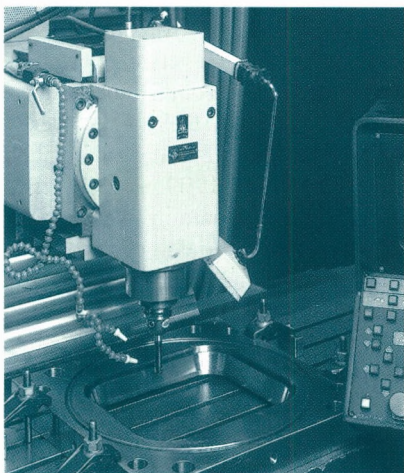
Topprestaties in sociale zekerheid

50

Bevolkingsevolutie in West-Vlaanderen

51

Evolutie van de economische sectoren

Jean Godecharle, Brugge

71

Werkloosheid en grensarbeid

77

Zeehavenverkeer en luchtvaart

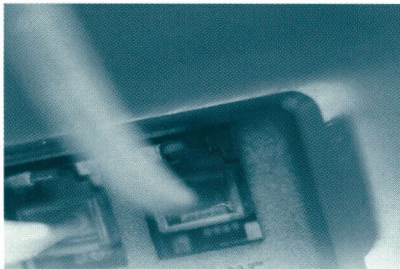

80

Huisvesting, ruimtelijke ordening en infrastructuur

Middenkatern

GOM - West-Vlaanderen Jaarverslag 1999

86

Subsidiërende bedrijven

88

Publicaties WES in 1999

Foto kapt

De foto is een opname van fotograaf Jean Godecharle in de 'clean room' van Erta CMS uit Tielt. Op de foto ziet u een ring met optische cuvettes in kunststof voor toepassing in de medische sector. De vermenging van bloedstalen met bepaalde chemicaliën in deze cuvettes laten toe bepaalde ziektes onmiddellijk te detecteren. Erta CMS is voor dit product wereldwijd de enige producent.

Bij naamvermelding verschijnt de
bijdrage onder de verantwoordelijkheid van de auteur

Beschermcomité

P. Breyne
gouverneur,
voorzitter algemene vergadering WES
prof. em. dr. O. Vanneste,
eregouverneur,
voorzitter raad van beheer WES
De heren G. Defreyne, J. Durnez,
G. Naeyaert, F. Peuteman,
mevrouw M.C. Van der Stichele-De Jaegere
de heer W. Vens
leden van de bestendige deputatie

Redactiecomité

A. Calus, G. Declercq, P. Delafontaine, F. Hoorelbeke,
P. Kerckaert, P. Meurrens, J. Pattyn, G. Sanders,
J. Theys, P. Van den Avenne, N. Vanhove

Voorzitter redactiecomité

N. Vanhove

Redactiesecretaris

B. De Proost

Redactiesecretariaat en publiciteitsvoorwaarden

B. De Proost
WES, Baron Ruzettelaan 33
8310 Brugge-Assebroek

Verantwoordelijke uitgever

N. Vanhove
Krakkestraat 3, 8200 St.-Andries (Brugge)

Westvlaams
Economisch
Studiebureau vzw
Baron Ruzettelaan 33
8310 Brugge-Assebroek
050/36 71 36
fax 050/36 31 86
Postrekening
000-0125243-16
BTW
408 382 668
e-mail info@wes.be

Abonnement 2000
650 BEF (BTW en port
inbegrepen)
Postrekening
000-0125243-16
WES
Baron Ruzettelaan 33
8310 Brugge-Assebroek

Ontwerp lay-out
Economisch overzicht
Johan Mahieu, Brugge
Jaarverslag
GOM - West-Vlaanderen
Magenta, Brugge
Drukkerij
Goekint Graphics,
Oostende

Bevolkingsevolutie in West-Vlaanderen

Bij de aanvang van 2000 telde West-Vlaanderen ruim 1.129.000 inwoners. De bevolking steeg in 1999 met ongeveer 2.000 personen, een toename volledig te danken aan een positief migratiesaldo.

In afwachting van de definitieve cijfers van het Rijksregister, enquêteert de GOM - West-Vlaanderen jaarlijks de gemeentebesturen omtrent de totale bevolkingsevolutie en de componenten van de evolutie (geboorten, sterften, in- en uitwijking). De resultaten zijn weergegeven in tabel 1.

Volgens de enquête telde West-Vlaanderen begin 2000 circa 1.129.000 inwoners en steeg de bevolking in 1999 met ruim 2.000 personen. Dit is een nagenoeg even grote toename als in 1998.

In tegenstelling met het jaar 1998 is de toename van de bevolking in 1999 volledig te danken aan het positief migratiesaldo van circa 2.300 personen. Voor het eerst wordt de provincie West-Vlaanderen immers geconfronteerd met een negatief natuurlijk accres: -240 personen. In 1998 was er nog een geboorteoerschot van ruim 350 personen in West-Vlaanderen. In de

laatste jaren was er een sterke terugval van het natuurlijk accres (van 2.900 personen in 1991 naar 1.500 personen in 1993, 800 personen in 1995 en 600 personen in 1997).

De tabel laat zien dat het sterfteoverschot zich situeert in de arrondissementen Brugge (-113), Diksmuide (-38), Oostende (-277) en Veurne (-189). Uit de analyse per gemeente blijkt dat het vooral de kustgemeenten binnen deze arrondissementen zijn die een geboortekort optekenden in 1999. De arrondissementen Kortrijk (+147), Roeselare (+123) en Tielt (+111) hadden in 1999 een geboorteoerschot. Voor de arrondissementen Kortrijk en Roeselare was het cijfer echter heel wat lager dan in 1998. Enkel in het arrondissement Tielt was het natuurlijk accres in 1999 groter dan in 1998. In het arrondissement Ieper was er een nulsaldo.

De provincie West-Vlaanderen kende in 1999 dus een heel sterk positief migratiesaldo van 2.300 personen. In 1998 bedroeg het migratiesaldo 1.700 personen. De kustarrondissementen Brugge (+812), Oostende (+941) en Veurne (+426) kenden een sterk inwijkingsoverschot (in hoofdzaak de kustgemeen-

ten binnen deze arrondissementen). Voor de arrondissementen Oostende en Veurne was het positief migratiesaldo ook groter dan vorig jaar. In de arrondissementen Diksmuide (-27), Ieper (-86) en Roeselare (-44) verslechterde de situatie. In deze arrondissementen werd het inwijkingsoverschot van 1998 omgebogen in een vertrekoverschot in 1999. In de arrondissementen Kortrijk (+83) en Tielt (+196) verbeterde de situatie in die zin dat het migratiesaldo in 1999 positief werd.

Uiteindelijk nam in twee arrondissementen de totale bevolking af in 1999: in Diksmuide (-65) en Ieper (-86). In de andere arrondissementen was er een bevolkingstoename. Deze was het grootst in Brugge (+699) en Oostende (+664). Daarna volgen de arrondissementen Tielt (+307), Veurne (+237), Kortrijk (+230) en Roeselare (+79). In de kustarrondissementen was de bevolkingstoename volledig afkomstig van het inwijkingsoverschot, terwijl in de andere arrondissementen met een stijging van de bevolking ook het natuurlijk accres een belangrijk deel uitmaakte van de bevolkingstoename (in het arrondissement Roeselare zelfs volledig, aangezien het migratiesaldo er licht negatief was).

Tabel 1 Componenten van de bevolkingsevolutie in West-Vlaanderen gedurende 1998 en 1999 (voorlopige cijfers)

Arrondissement	Geboorten		Sterften		Natuurlijk accres		Migratiesaldo		Totale evolutie	
	1998	1999	1998	1999	1998	1999	1998	1999	1998	1999
Brugge	2.757	2.605	2.730	2.718	27	-113	822	812	849	699
Diksmuide	539	479	477	517	62	-38	153	-27	215	-65
Ieper	1.156	1.093	1.079	1.093	77	0	48	-86	125	-86
Kortrijk	2.908	2.813	2.578	2.666	330	147	-294	83	36	230
Oostende	1.283	1.303	1.585	1.580	-302	-277	562	941	260	664
Roeselare	1.550	1.437	1.324	1.314	226	123	100	-44	326	79
Tielt	963	986	875	875	88	111	-33	196	55	307
Veurne	523	503	678	692	-155	-189	338	426	183	237
West-Vlaanderen	11.679	11.219	11.326	11.455	353	-236	1.696	2.301	2.049	2.065

BRON: Enquête GOM - West-Vlaanderen bij de gemeentebesturen.

Evolutie van de economische sectoren

Evolutie van de bezoldigde werkgelegenheid in West-Vlaanderen

Volgens de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) telde West-Vlaanderen 362.556 bezoldigde tewerkgestelden op 30 juni 1998. Ten opzichte van 30 juni 1997 betekent dit een groei met 9.525 werknemers of een relatieve toename met 2,7 % (zie tabel 2). In vergelijking met de vorige periodes is de groei duidelijk sterker: in de periode 1995-96 bedroeg de toename slechts 343 personen (+0,1 %), in de periode 1996-97 was er een toename met 1.410 personen (+0,4 %).

De groei van de bezoldigde tewerkstelling was in West-Vlaanderen in relatieve cijfers ook groter dan in het Vlaamse Gewest. In het Vlaamse Gewest nam het aantal bezoldigden tussen 1997 en 1998 toe met 42.932 personen

(+2,3 %), in het Rijk met 59.572 personen (+1,8 %).

Van de West-Vlaamse arrondissementen is Kortrijk de belangrijkste werkverschaffer met 102.498 jobs, gevolgd door Brugge met 89.230 jobs. Deze twee arrondissementen staan in voor 52,9 % van de bezoldigde tewerkstelling in West-Vlaanderen. De tewerkstelling in deze arrondissementen nam tussen 30 juni 1997 en 30 juni 1998 trager toe dan in de andere arrondissementen van West-Vlaanderen, op Diksmuide na (+1,8 %). In het arrondissement Brugge steeg het aantal bezoldigden met 2,3 %, in het arrondissement Kortrijk met 2,5 %. In absolute omvang was de toename van de bezoldigde tewerkstelling wel het grootst in deze twee arrondissementen (respectievelijk +1.966 en +2.527 werknemers). In relatieve cijfers steeg de bezoldigde werkgelegenheid in dezelfde periode echter het sterkst in het arrondissement

In absolute omvang steeg de bezoldigde tewerkstelling het sterkst in de arrondissementen Kortrijk en Brugge. In relatieve cijfers zijn het echter de arrondissementen Tielt, Ieper en Roeselare die de sterkste groeiers zijn. Het West-Vlaamse bruto regionaal product kende een gemiddelde jaarlijkse groei van 2,6 procent. In de land- en tuinbouwsector won de West-Vlaamse groenteteelt aan belang binnen Vlaanderen. Ondanks positieve tendensen in de sector van de zeevisserij, is de vlootomvang opnieuw fors gekrompen. De toeristische activiteit nam in 1999 toe.

Tielt (+ 3,8 %), gevolgd door de arrondissementen Ieper (+3,7 %) en Roeselare (+3,0 %). In de arrondissementen Oostende en Veurne steeg de tewerkstelling tenslotte met respectievelijk 2,5 % en 2,7 %.

Opmerkelijk is dat de toename van de bezoldigde tewerkstelling zich zonder uitzondering voordeed in alle arrondissementen van West-Vlaanderen. In de periode 1996-97 werden de arrondissementen Kortrijk, Oostende en Veurne nog geconfronteerd met een afname van het aantal bezoldigden. In de periode 1995-96 daalde de bezoldigde tewerkstelling in de arrondissementen Brugge en Tielt.

Figuur 1 toont de evolutie van de bezoldigde tewerkstelling in West-Vlaanderen in de periode 1992-98 in de verschillende sectoren. Uit de figuur blijkt dat enkel de sector handel en diensten in deze periode een gestage toename van de tewerkstelling kende. De tewerkstelling in de industrie vertoont een dalende trend, al was er in de recentste periode toch een opvallende toename van de tewerkstelling. De tewerkstelling in de bouw is meer conjunctureel gebonden.

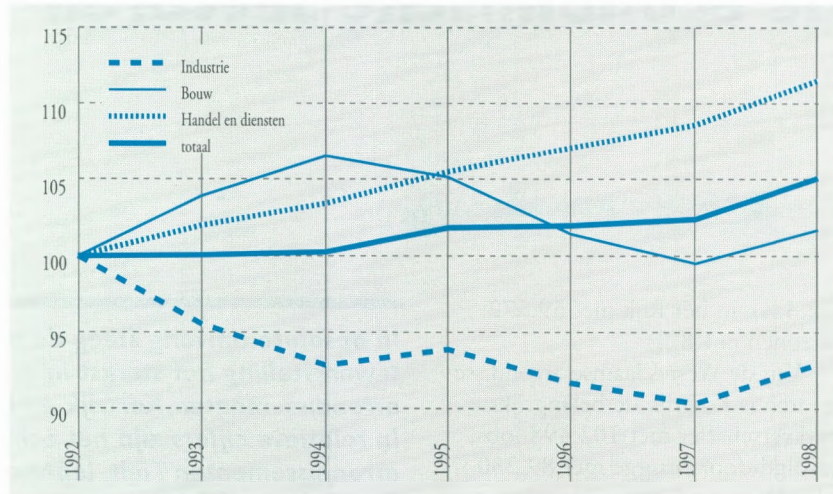
De evolutie tussen 30 juni 1997 en 30 juni 1998 per arrondissement

Tabel 2
Evolutie van het aantal bezoldigden in West-Vlaanderen,
30 juni 1997-30 juni 1998

Arrondissement	1997	1998	Aangroei	Procentuele evolutie
Brugge	87.264	89.230	1.966	2,3
Diksmuide	10.035	10.216	181	1,8
Ieper	28.383	29.434	1.051	3,7
Kortrijk	99.971	102.498	2.527	2,5
Oostende	34.726	35.580	854	2,5
Roeselare	49.858	51.346	1.488	3,0
Tielt	27.270	28.302	1.032	3,8
Veurne	15.524	15.950	426	2,7
West-Vlaanderen	353.031	362.556	9.525	2,7
Vlaamse Gewest	1.842.252	1.885.184	42.932	2,3
Rijk	3.248.216	3.307.788	59.572	1,8
Westhoek ^(a)	53.942	55.600	1.658	3,1

(a) Westhoek: arrondissementen Diksmuide, Ieper en Veurne.
BRON: RSZ.

Figuur 1
Evolutie tussen 1992 en 1998 van de bezoldigde tewerkstelling in West-Vlaanderen naar sector (1992 = 100)

Bron: RSZ
 Verwerking: GOM - West-Vlaanderen

van West-Vlaanderen in de verschillende sectoren wordt weergegeven in tabel 3.

Tabel 3 toont dat West-Vlaanderen een niet te verwaarlozen toename noteerde van de industriële tewerkstelling. Het aantal tewerkgestelden in de industrie nam in West-Vlaanderen toe met 2.753 personen of 2,8 %. In het Vlaamse Gewest daarentegen, stagneerde de tewerkstelling in deze sector. Meer dan de helft van de toename in West-

Vlaanderen in de industrie situeerde zich in de sector "Elektriciteit, gas en water" (+1.576 jobs)¹.

Daarnaast was de absolute toename van de bezoldigde werkgelegenheid achtereenvolgens het belangrijkste in de metaalnijverheid (+990 jobs of +3,1 %), de voedingsnijverheid (+491 jobs of +3,6 %), de kunststoffenijverheid (+360 jobs of +10,1 %) en de textielnijverheid (+318 jobs of +1,7 %).

Daartegenover nam de tewerkstel-

ling in absolute omvang het sterkst af in de meubelnijverheid (-363 jobs of -4,8 %), de confectionnijverheid (-324 jobs of -8,7 %) en de vervaardiging van niet-metaalhoudende producten exclusief glas (-220 jobs of -7,9 %). Dit zijn ook de sectoren die de vorige jaren (periode 1994-98) het sterkst achteruitgingen.

In alle arrondissementen van West-Vlaanderen, met uitzondering van het arrondissement Diksmuide, nam de industriële tewerkstelling toe tussen 30 juni 1997 en 30 juni 1998. De sterkste relatieve toename situeerde zich in het arrondissement Oostende (+557 tewerkgestelden of +13,7 %). De toename van de industriële tewerkstelling in het arrondissement Oostende situeerde zich uitsluitend in de metaalnijverheid (+431 jobs) en de sector elektriciteit, gas en water (+156 jobs).

In het arrondissement Oostende steeg de industriële tewerkstelling in relatieve cijfers het sterkst, maar in absolute cijfers nam de industriële tewerkstelling het sterkst toe in het arrondissement Tielt (+710 jobs of +5,4 %). In Tielt is vooral de textielnijverheid verantwoordelijk voor deze sterke toename (+458 jobs). Vervolgens kenden het arrondissement Brugge (+459 jobs, met de grootste toenames in de metaalnijverheid en de sector elektriciteit,

Tabel 3
Evolutie van het aantal bezoldigden naar sector, 30 juni 1997-30 juni 1998

Arrondissement	Landbouw ^(a)		Industrie en energie		Bouw		Handel en diensten	
	Absolute evolutie	% evolutie	Absolute evolutie	% evolutie	Absolute evolutie	% evolutie	Absolute evolutie	% evolutie
Brugge	61	6,5	459	2,9	129	3,0	1.317	2,0
Diksmuide	28	17,2	-32	-1,4	-43	-3,7	228	3,6
Ieper	50	12,4	297	3,6	113	5,3	591	3,3
Kortrijk	65	10,5	319	0,9	413	6,3	1.730	3,0
Oostende	-61	-17,3	557	13,7	-194	-9,0	552	2,0
Roeselare	15	1,6	356	2,0	15	0,4	1.102	4,0
Tielt	-32	-4,2	710	5,4	-1	0,0	355	3,2
Veurne	37	24,8	87	3,4	69	8,9	233	1,9
West-Vlaanderen	163	3,8	2.753	2,8	501	2,2	6.108	2,7
Vlaamse Gewest	687	2,6	-138	0,0	87	0,1	42.296	3,4
Rijk	912	3,0	7.215	1,1	-404	-0,2	51.849	2,2
Westhoek	115	16,1	352	2,7	139	3,4	1.052	2,9

(a) Omwille van het gering aantal bezoldigden in de landbouw maken wij voorbehoud voor de cijfers in deze sector.
 BRON: RSZ.

gas en water), het arrondissement Roeselare (+356 jobs, voornamelijk in de metaal-, de voedings- en de kunststoffenijverheid) en het arrondissement Ieper (+297 jobs, hoofdzakelijk in de voedings- en de metaalnijverheid) de belangrijkste tewerkstellingsstijging.

De bezoldigde tewerkstelling in de bouw nam in West-Vlaanderen tussen 1997 en 1998 toe met 501 personen. De belangrijkste toename (in absolute cijfers) werd genoteerd in het arrondissement Kortrijk (+413 of 6,3 %). In relatieve termen nam de tewerkstelling in de bouw het sterkst toe in het arrondissement Veurne (+69 personen of +8,9 %). Verder was er nog een toename met iets meer dan 100 personen in de arrondissementen Brugge en Ieper, terwijl in de arrondissementen Roeselare en Tielt de tewerkstelling in de bouw stagneerde. In de arrondissementen Diksmuide (-43 personen) en Oostende (-194 personen) tenslotte, nam de tewerkstelling in deze sector af.

In de handel en diensten nam de tewerkstelling tussen 30 juni 1997 en 30 juni 1998 in West-Vlaanderen toe met 6.108 personen of 2,7 %. In het Vlaamse Gewest bedroeg de toename 42.296 personen of 3,4 %. De toename van de totale tewerkstelling in het Vlaamse Gewest komt volledig op naam van de handel en diensten (98,5 % van de totale stijging). In West-Vlaanderen maakt de aangroei in de handel en diensten 64,1 % uit van de totale toename van de bezoldigde werkgelegenheid. De belangrijkste toename in absolute cijfers van de tewerkstelling in de handel en diensten situeerde zich in de arrondissementen Kortrijk (+1.730 jobs of +3 %), Brugge (+1.317 jobs of +2 %) en Roeselare (+1.102 jobs of +4 %). In relatieve cijfers was de groei in het arrondissement Roeselare het hoogst.

De stijging van de bezoldigde tewerkstelling in de handel- en dienstensector in West-Vlaanderen komt vooral op naam van de sector "onroerende goederen, verhuur en diensten aan bedrijven" (+2.205 jobs of +8,3 %) en de sector "gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening" (+1.880 jobs of +4,4 %). Ook in het openbaar bestuur (+785 jobs of +2,8 %), het onderwijs (+680 jobs of +2 %) en de hotels en restaurants (+417 jobs of +2,6 %) was er een aanzien-

Assemblage van snijplotters bij Mutoh, Oostende

lijke toename van de werkgelegenheid. Binnen de handel en diensten is vooral de evolutie in de sector van de onroerende goederen, verhuur en diensten aan bedrijven opmerkelijk. Sedert 1992 nam de tewerkstelling er toe met 9.538 personen of 49,7 %.

Nadere analyse toonde dat vooral de sector "selectie en terbeschikkingstelling van personeel" een opvallende groei noteerde. Tussen 1992 en 1998 steeg de tewerkstelling in deze sector van 8.051 naar 15.450 personen (+7.399 personen of +91,9 %).

■ Enquête over de industriële tewerkstelling in West-Vlaanderen

Jaarlijks organiseert de GOM - West-Vlaanderen een enquête bij de West-Vlaamse industriële bedrijven met minstens vijf tewerkgestelden. Op deze manier krijgt de GOM - West-Vlaanderen op een snelle manier inzicht in de tendensen inzake evolutie van de industriële tewerkstelling. De officiële cijfers van de RSZ worden immers steeds met enige vertraging gepubliceerd.

De respons op de enquête bedroeg 891 bedrijven die eind 1999 74.430 personen tewerkstelden. In 1998 (juni) vertegenwoordigden deze bedrijven circa 79 % van de RSZ-tewerkstelling in de West-Vlaamse industriële bedrijven met vijf tewerkgestelden en meer.

De resultaten van de enquête werden geëxtrapoleerd naar grootteklasse en naar sector (op de totale populatie van industriële ondernemingen met minstens vijf tewerkge-

stelden). Hierbij werd enkel rekening gehouden met bedrijven die eind 1999 nog actief waren. Met bedrijven die hun activiteiten in West-Vlaanderen stopzetten (faillissementen of sluitingen) werd dus geen rekening gehouden.

Volgens de extrapolatie steeg de tewerkstelling in West-Vlaanderen in industriële bedrijven met minstens vijf werknemers met circa 200 personen, wat dus nagenoeg een status quo betekent. Opgesplitst naar sector bleek dat de tewerkstelling afnam in de metaalsector (-400 personen of -1,3 %), de voedingsnijverheid (-100 personen of -0,8 %), de confectienijverheid (-100 personen of -4,7 %) en de keramische nijverheid (-150 personen of -3,3 %). Aangezien de laatste twee sectoren in absolute cijfers minder personen tewerkstellen, is de relatieve afname in de sectoren groter.

Daartegenover stonden tewerkstellingstoenames in de textielnijverheid (+150 personen of +0,8 %), de houtnijverheid (+200 personen of +2,3 %) en de overige industrie² (+600 personen of +4,1 %). De grote toename in de overige industrie situeerde zich vooral in de chemische en de kunststoffen-nijverheid.

De analyse naar grootteklasse leerde dat de toename van de tewerkstelling zich integraal situeerde bij de ondernemingen met minder dan 500 werknemers (+1.300 personen). De grootste toename situeerde zich bij de bedrijven met 50 tot 100 werknemers (+500 personen of +3,2 %), gevolgd door de bedrijven met 20 tot 50 werknemers en de bedrijven met 200 tot 500 werknemers (elk van de groot-

tekken +300 personen of +1,9 %). Deze toename werd echter voor een belangrijk deel tenietgedaan door een daling van de tewerkstelling bij de ondernemingen met meer dan 500 werknemers (-1.100 personen). Deze daling situeerde zich integraal bij de grootste ondernemingen (met minstens 1.000 werknemers). Bij de bedrijven met 500 à 1.000 werknemers bleef de tewerkstelling nagenoeg status quo.

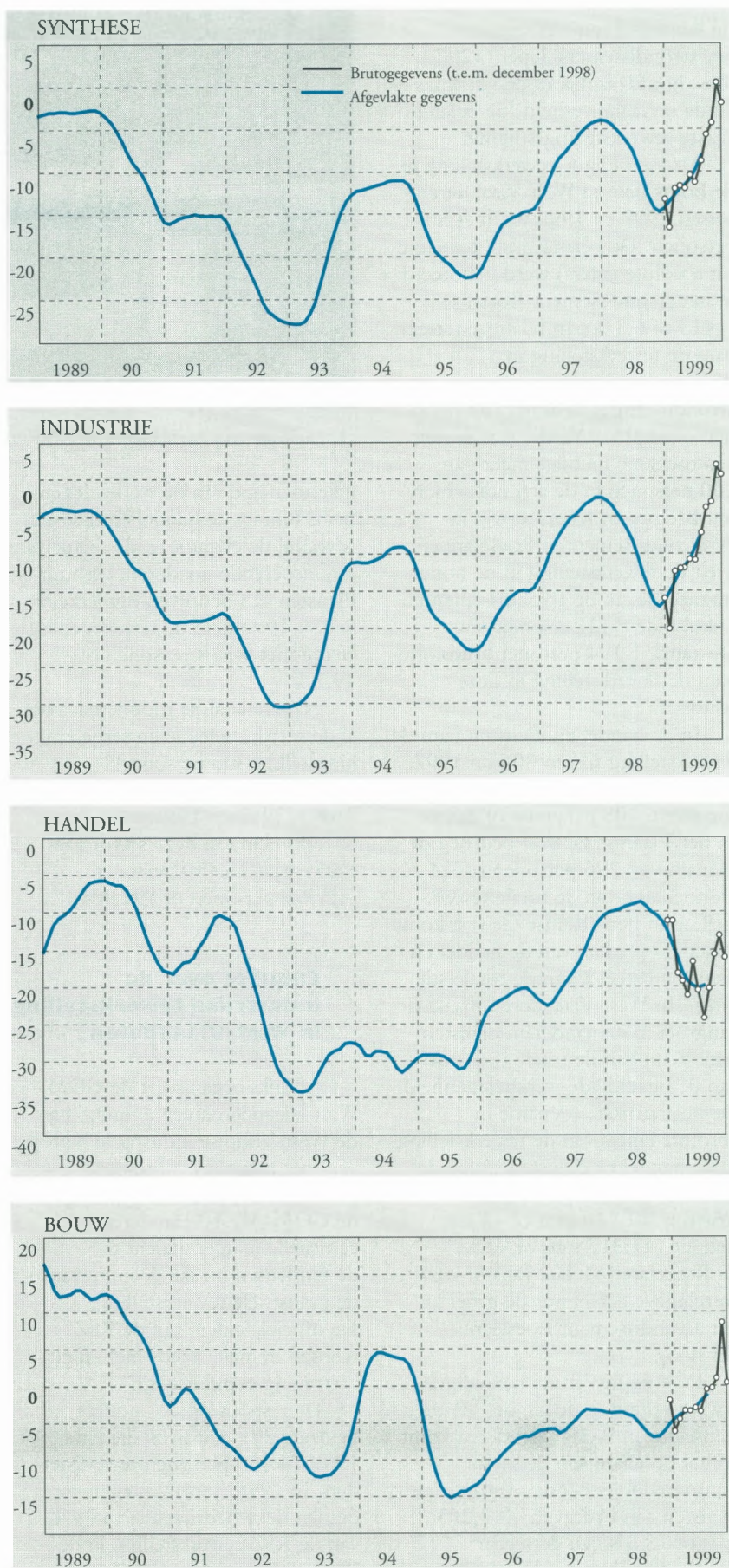
Conjuncturele situatie van West-Vlaanderen in 1999

Via de provinciale conjunctuur-indicatoren van de Nationale Bank van België (NBB), kunnen we ons een beeld vormen van de conjuncturele situatie in West-Vlaanderen. De gegevens worden door de NBB verspreid op een geaggregeerd niveau, voor de bedrijfstakken industrie, bouw en handel (aangevuld met een globale indicator). Het opstellen van de conjunctuurcurven gebeurt op basis van een enquête bij het bedrijfsleven, waarin vragen gesteld worden over de vraag, de activiteiten en de vooruitzichten. De bedrijfsleiders kunnen op de vragen antwoorden met stijgend (positief), gelijkblijvend of dalend (negatief).

De bruto-indicator is het saldo van de antwoorden op deze vragen. Op basis van de brutogegevens wordt, met enkele maanden vertraging, een afgevlakte curve geconstrueerd.

De globale afgevlakte conjunctuurcurve voor West-Vlaanderen (tot en met augustus 1999), die in het jaar 1998 een dalende trend vertoonde, steeg onafgebroken in 1999 (zie figuur 2). Volgens de brutogegevens van de laatste maanden zal deze trend zich nog verderzetten. Dezelfde evolutie wordt vastgesteld bij de afgevlakte curve van de industrie. De curve van de bouw viel in 1998 niet zo sterk terug en verbeterde vroeger dan de curve van de industrie of de synthetische curve (vanaf oktober 1998). De laatste drie maanden van 1999 waren de brutowaarden van de bouw positief. De curve van de handel was in 1999 neerwaarts gericht, de daling van deze curve werd reeds ingezet midden 1998. Pas in juli en augustus 1999 kwam er een stabilisatie en zelfs lichte verbetering. Ook de bru-

Figuur 2
Conjunctuurcurven West-Vlaanderen

(*) Deze subregionale ongewogen synthetische curve wordt op praktisch dezelfde wijze berekend als de gewone, gewogen nationale, synthetische curve. De basis wordt echter gevormd door de individuele antwoorden van de ondernemingen die in deze (sub) regio gevestigd zijn en ze worden ongewogen in de berekeningen opgenomen.

Bron: Conjunctuurenquêtes bij de bedrijven. Berekeningen NBB.

Verwerking: GOM - West-Vlaanderen

towaarden kennen niet langer een continue verslechtering.

Toegevoegde waarde

De toegevoegde waarde wordt gedefinieerd als het verschil tussen enerzijds de waarde van de geproduceerde goederen en diensten en anderzijds de waarde van de in het productieproces verbruikte goederen en diensten. Het bruto regionaal product of de toegevoegde waarde van een gebied, bijvoorbeeld West-Vlaanderen, is de toegevoegde waarde gerealiseerd door de ingezeten productie-eenheden, en omvat dus de productieve activiteiten die in West-Vlaanderen plaatsvinden, ongeacht het feit of de productie-factoren al dan niet in West-Vlaanderen gevestigd zijn.

Tabel 4 geeft de evolutie weer van het bruto regionaal product (tegen marktprijs, in constante prijzen van 1990) en van het bruto

Jean Godecharle, Brugge

Metafox, Ardooie

Tabel 4

Evolutie tussen 1993 en 1997 van het BRP en het BRP per inwoner

(tegen marktprijs, in prijzen van 1990) in de provincie West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

Regio	BRP 1997 (in mio fr.)	Evolutie BRP 1993-97 (in %)	BRP/inwoner 1997 (in duizend fr.)	Evolutie BRP/inwoner 1993-97 (in %)
Provincie West-Vlaanderen	761.909	+10,6	677,6	+10
Vlaamse Gewest	4.085.951	+11,8	691,9	+10,5
Verhouding West-Vlaanderen/Vlaamse Gewest	18,6 %	-1,2 ppt.	97,9 %	-0,5 ppt.

BRON: INR regionale rekeningen.

Verwerking: GOM - West-Vlaanderen.

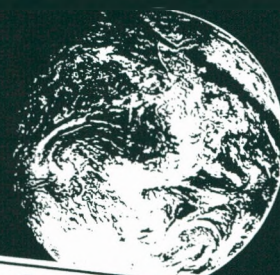
ZEEBRUGGE: THE PLACE TO BE FOR BUSINESS

Investeer nu in de toekomst. De Transportzone Zeebrugge biedt ruimte (gronden) en burelen voor alle Haven- en Transportgebonden bedrijven.

Voor inlichtingen en begeleiding bel nu
NV TRANSPORTZONE op het nummer 050 / 54.76.47
(internationaal /3250.547.647)

TRANSPORTZONE ZEEBRUGGE NV

bisat 050/33.78.16

**AN OFFICE WITH A
WORLDWIDE VIEW!**

regionaal product per inwoner voor West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest over de periode 1993 tot en met 1997.

In 1997 bedroeg het bruto regionaal product in West-Vlaanderen (tegen marktprijs, in constante prijzen van 1990) 762 miljard fr. Tussen 1993 en 1997 is het bruto regionaal product in West-Vlaanderen in volume met 10,6 % gestegen. De toename in 1997 bedroeg 3,4 %, wat een groei-versnelling betekent tegenover het jaar 1996, toen de groei amper 0,6 % bedroeg.

De groei tussen 1993 en 1997 ligt in West-Vlaanderen lichtjes onder de groei van het Vlaamse Gewest, dat tussen 1993 en 1997 een groei van het bruto regionaal product van 11,8 % liet optekenen. Het aandeel van West-Vlaanderen in de bruto toegevoegde waarde tegen marktprijs, in prijzen van 1990 daalt hierdoor van 18,8 % in 1993 tot 18,6 % in 1997.

De statistieken van het bruto regionaal product (tegen marktprijs, in prijzen van 1990) op arrondissementeel niveau tonen aan dat het arrondissement Brugge de grootste toegevoegde waarde levert voor West-Vlaanderen, gevolgd door het arrondissement Kortrijk. Beide arrondissementen stonden in 1997 in voor bijna de helft (49,7 %) van het in West-Vlaanderen gerealiseerde bruto regionaal product. Het zijn echter vooral de arrondissementen Ieper, Roeselare, Tielt en Diksmuide die de sterkste groei in het bruto regionaal product laten optekenen in de periode 1993-97.

Het bruto regionaal product per inwoner (tegen marktprijs, in prijzen van 1990) bedroeg in 1997 in West-Vlaanderen 677.600 fr. tegenover 691.900 fr. in het Vlaamse Gewest. De toename sinds 1993 bedraagt 10 % in West-Vlaanderen tegenover 10,5 % in het Vlaamse Gewest. Tussen de West-Vlaamse arrondissementen zijn er aanzienlijke verschillen in het bruto regionaal product per inwoner. Het arrondissement Veurne kent in 1997 het grootste bruto regionaal product per inwoner, namelijk 800.200 fr.; het arrondissement Diksmuide kent het kleinste bruto regionaal product per inwoner, namelijk 518.200 fr. We mogen de bruto toegevoegde waarde per inwoner van een gebied echter niet interpreteren als het inkomen dat toevloet aan de inwoners van dat gebied. Immers, pende-

Tabel 5

Gemiddelde sectorale groei van het bruto regionaal product (1990-97 en 1993-97), provincie West-Vlaanderen (in %)

Sectoren	Gemiddelde jaarlijkse groei 1990-97	Gemiddelde jaarlijkse groei 1993-97
Landbouw	1,7	1,5
Industrie (inclusief bouwnijverheid)	1,3	3,2
Energetische producten	2,5	7,0
Ijzerertsen, non-ferrometaalertsen en metallurgische producten	-2,6	2,4
Mineralen en producten op basis van niet-metaalhoudende mineralen	3,9	5,8
Chemische producten	4,5	5,5
Producten uit metaal, machines, elektrotechnische installaties	-1,8	4,3
Transportmiddelen	-1,1	0,2
Voedings- en genotmiddelen	4,2	5,9
Textielproducten, leder, schoeisel, kleding	2,0	1,1
Papier, papierwaren, drukwerk	0,8	3,8
Producten van diverse industrieën	1,8	2,9
Gebouwen, weg- en waterbouwkundige werken	0,9	2,3
Handel en diensten	1,9	2,1
Handel, horeca	1,3	1,3
Vervoer en communicatie	0,2	0,2
Bank- en verzekeringswezen	3,6	2,7
Commerciële diensten:	2,8	3,7
- aan ondernemingen, onderwijs, recreatie, cultuur en personen	4,0	6,0
- aan verhuur van onroerende goederen	2,4	2,1
- aan volksgezondheid	0,3	0,6
Niet-commerciële diensten	2,0	2,0
Toegerekende productie van bankdiensten, statistische aanpassing	4,9	-0,3
Totaal	1,5	2,6

BRON: INR.

Verwerking: GOM - West-Vlaanderen.

laars zorgen voor een toename van de bruto toegevoegde waarde van een gebied maar ze worden geteld als inwoner van een ander gebied.

In de periode 1990-97 kent het West-Vlaamse bruto regionaal product een gemiddelde jaarlijkse groei van 1,5 %. Indien we de groei over de meer recente periode 1993-97 bekijken, stellen we een gemiddelde jaarlijkse groei van 2,6 % vast (zie tabel 5).

De groei is echter verschillend over de diverse sectoren. In de periode 1990-97 lag de groei van de bruto toegevoegde waarde (tegen marktprijs, in prijzen van 1990) hoger in de handel en diensten dan in de industrie. In de periode 1993-97 stellen we het omgekeerde vast: de gemiddelde jaarlijkse groei

in de industrie bedraagt 3,2 % en in de handel en diensten 2,1 %. In de landbouw bedraagt de gemiddelde jaarlijkse groei van het bruto regionaal product 1,5 % over de periode 1993-97.

Vergeleken met het Vlaamse Gewest kende West-Vlaanderen over de periode 1993-97 dezelfde gemiddelde jaarlijkse groei van de bruto toegevoegde waarde in de industrie; de groei in de handel lag daarentegen gemiddeld iets hoger in het Vlaamse Gewest.

Industriële sectoren die over de periode 1993-97 een sterkere gemiddelde groei kennen in West-Vlaanderen vergeleken met het Vlaamse Gewest zijn 'energetische producten', 'mineralen en producten op basis van niet-metaalhoudende

Jean Godecharle, Brugge

Assemblagelijns bij Pattyn, Brugge

mineralen', 'voedings- en genotmiddelen', 'papier, papierwaren, drukwerk', 'producten van diverse industrieën' en 'gebouwen, weg- en waterbouwkundige werken'. In de handel en dienstensector treffen we enkel een hogere gemiddelde groei aan in de commerciële diensten.

Resultaten van de expansiewetgeving

Ondernemingen die investeren in een nieuwe productie-eenheid of die bestaande werkplaatsen uitbreiden, kunnen onder bepaalde voorwaarden genieten van overheidssteun vanwege de Vlaamse regering. De steun, die zowel financieel als fiscaal kan zijn, wordt geregeld door een geheel van maatregelen beter bekend als de expansiewetgeving. De toepassing van deze wetgeving geeft meteen een zekere indicatie van de evolutie en de hoogte van de investeringen in de provincie West-Vlaanderen in vergelijking met de rest van Vlaanderen.

De resultaten voor het jaar 1999 zijn voor West-Vlaanderen zonder meer zeer goed te noemen. Het bedrag aan goedgekeurde dossiers bereikte vorig jaar bijna 26 miljard fr. en hiermee laat West-Vlaanderen alle andere Vlaamse provincies achter zich. Dit resultaat betreft zowel de wetgeving voor de grote en middelgrote ondernemingen als de KMO-wetgeving. Het investeringsbedrag is opmerkelijk vooral met betrekking tot de grote en middel-

grote bedrijven waarvan het cijfer voor West-Vlaanderen met de helft steeg. Het investeringsbedrag bij de West-Vlaamse KMO's bleef ongeveer op hetzelfde niveau. Het aantal bijkomende jobs als gevolg van deze investeringen bedraagt bijna 3.500 eenheden vooral dan bij de KMO's.

Zoals gewoonlijk is slechts een beperkt gedeelte (3,7 %) van de bedrijfsinvesteringen in West-Vlaanderen van buitenlandse oorsprong en dit in tegenstelling tot de cijfers voor Vlaanderen als geheel (13,2 %). Een bewijs temeer dat

investeringen in West-Vlaanderen vooral door de plaatselijke bedrijven gebeuren, vooral dan in de arrondissementen Kortrijk en Roeselare die samen iets meer dan de helft van de investeringen naar zich toehalen.

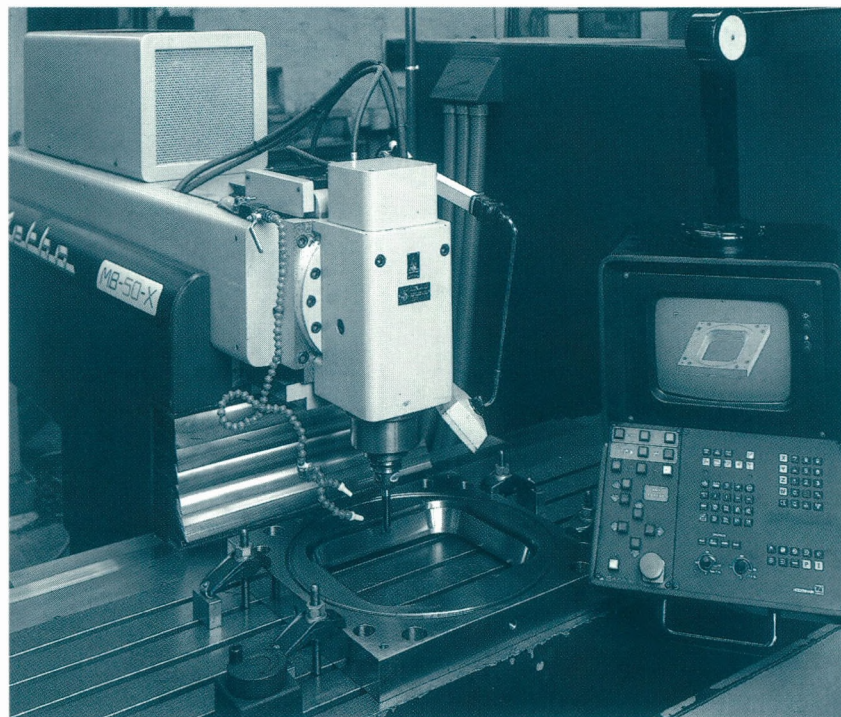
Sectorieel bekeken is er in West-Vlaanderen een onderscheid te vinden in het investeringspatroon bij de grote en middelgrote ondernemingen in vergelijking met de kleine ondernemingen. Bij de grote ondernemingen valt het hoge bedrag op van de sectoren elektronica en voeding die merklijk meer investeren dan de sectoren metaal en textiel, toch de grootste sectoren inzake tewerkstelling. Bij de kleine ondernemingen zijn de investeringen evenwichtiger gespreid maar ook hier is de voeding de eerste sector, gevolgd door bouw, metaal, textiel en horeca.

Oscars voor de export

Royal Export Award 1999

De prijzen die ieder jaar aan een aantal ondernemingen werden uitgereikt voor hun uitzonderlijke prestaties in verband met export, beter bekend als "Oscars voor de Export", heten vanaf jaargang 1999 "Royal Export Awards". Deze erkenning van de overheid en meer bepaald van de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel, voor de inspanningen die de bedrijven doen inzake uitvoer ging in

Agila, Ieper

Jean Godecharle, Brugge

1999 naar één West-Vlaamse onderneming, namelijk Concordia nv te Waregem.

De weverij Concordia nv is een producent van synthetische weefsels voor de kledingindustrie en kreeg de Royal Export Award in de categorie "verbruiksgoederen". De onderneming realiseert een omzet van 2,7 miljard fr. waarvan liefst 92 % wordt uitgevoerd vooral in Europa maar waarvan toch 12 % naar landen

gaat die geen lid zijn van de Europese Unie. Concordia stelt in België een 420-tal personen tewerk.

Zelfstandigen

Voor de analyse van de evolutie van het aantal zelfstandigen doen we een beroep op gegevens afkomstig van het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen.

De cijfers over de evolutie van het aantal zelfstandigen en helpers (uitsluitend hoofdberoepen) tussen 31 december 1997 en 31 december 1998 zijn weergegeven in tabel 6.

Op 31 december 1998 telde West-Vlaanderen 85.546 zelfstandigen en helpers. Ten opzichte van december 1997 is dit nagenoeg een status quo (een stijging met 82 zelfstandigen of 0,1 %). Ook in het Vlaamse Gewest (+0,2 %) en

Tabel 6

Evolutie van het aantal personen onder toepassing van het sociaal statuut der zelfstandigen, West-Vlaanderen, 31 december 1997-31 december 1998

	Zelfstandigen en helpers hoofdberoep					
	31 december 1997			31 december 1998		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
Landbouw	11.031	2.901	13.932	10.720	3.057	13.777
Visserij	199	32	231	186	30	216
Primaire sector	11.230	2.933	14.163	10.906	3.087	13.993
Voedingsnijverheid	2.735	420	3.155	2.536	462	2.998
Metaalnijverheid	1.088	27	1.115	1.030	31	1.061
Hout- en meubelnijverheid	1.318	41	1.359	1.259	35	1.294
Textiel- en kledingnijverheid	507	328	835	458	314	772
Kunst- en precisienijverheid	803	135	938	762	125	887
Andere industrie	565	123	688	537	130	667
Bestuurders van vennootschappen ^(a)	3.077	1.459	4.536	3.423	1.636	5.059
Industrie	10.093	2.533	12.626	10.005	2.733	12.738
Bouwnijverheid	5.126	116	5.242	4.954	125	5.079
Secundaire sector	15.219	2.649	17.868	14.959	2.858	17.817
Vervoer	950	109	1.059	948	121	1.069
Handel	8.337	4.997	13.334	8.109	4.928	13.037
Banken, verzekeringen	1.027	517	1.544	1.004	493	1.497
Tussenhandelaars	1.815	1.194	3.009	1.747	1.164	2.911
Hotels, restaurants, koffiehuisen	2.782	2.078	4.860	2.731	2.063	4.794
Ondernemingen voor gemakkelijkheden	481	509	990	504	562	1.066
Voorkramers, marktkramers	408	187	595	395	190	585
Geneesheren, tandartsen, apothekers, veeartsen, paramedici	3.746	2.185	5.931	3.734	2.343	6.077
Privé-onderwijs, beroepen met betrekking tot wetenschap, letteren, kunsten	422	348	770	435	339	774
Advocaten, notarissen, gerechtsdeurwaarders	875	382	1.257	883	407	1.290
Landmeters, ingenieurs, architecten	1.406	330	1.736	1.441	350	1.791
Andere diensten en vrije beroepen	5.369	3.912	9.281	5.419	3.873	9.292
Bestuurders van vennootschappen	6.195	2.872	9.067	6.510	3.043	9.553
Tertiaire sector	33.813	19.620	53.433	33.860	19.876	53.736
Algemeen totaal	60.262	25.202	85.464	59.725	25.821	85.546

(a) Inclusief bestuurders van vennootschappen in de sector vervoer en in de bouw.

BRON: Statistiek van de personen die onder de toepassing vallen van het sociaal statuut van de zelfstandigen. Rijksdienst voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen.

het Rijk (+0,1 %) was er geen noemenswaardige toename in 1998. Binnen West-Vlaanderen werden vier arrondissementen geconfronteerd met een afname. In relatieve cijfers was de afname het grootst in het arrondissement Oostende (-1,0 %), gevolgd door de arrondissementen Ieper (-0,8 %), Roeselare (-0,5 %) en Diksmuide (-0,3 %). In de arrondissementen Brugge (+1,2 %) en Tielt (+0,6 %) was er een toename van het aantal. In de arrondissementen Kortrijk en Veurne bleef hun aantal gelijk.

Tabel 6 toont dat de kleine toename van het totaal aantal zelfstandigen en helpers in 1998 een verschillende evolutie verbergt tussen mannen en vrouwen. Het aantal mannelijke zelfstandigen en helpers nam af met 537 personen (-0,9 %). Het aantal vrouwelijke zelfstandigen en helpers daarentegen nam toe met 619 personen (+2,5 %). Eind december 1998 was het grootste deel van de zelfstandigen en helpers actief in de tertiaire sector (62,8 %). De aandelen van de primaire sector, de industrie en de bouw bedroegen respectievelijk 16,4 %, 14,9 % en 5,9 %. Bij de vrouwen was het aan-

Hugo Maertens, Brugge

deel van de tertiaire sector (77 %) aanzienlijk groter dan bij de mannen (56,7 %).

In de industrie (+112 of +0,9 %) en de tertiaire sector (+303 of +0,6 %) was er in 1998 een toename van het aantal zelfstandigen en helpers. De toename in de industrie komt enkel op naam van de stijging bij de bestuurders van vennootschappen (+523 personen of

+11,5 %). In alle andere sectoren binnen de industrie daalde het aantal zelfstandigen en helpers. De afname was het grootst in de voedingsnijverheid (-157 personen), de hout- en meubelnijverheid (-65 personen) en de textiel- en kledingnijverheid (-63 personen). Ook in de tertiaire sector was er een aanzienlijke toename bij de bestuurders van vennootschappen (+486 personen of +5,4 %).

Ons land is niet rijk aan grondstoffen. Maar wat we wel hebben, is gezond verstand. En daar doen ondernemers van hier het al jaren mee.

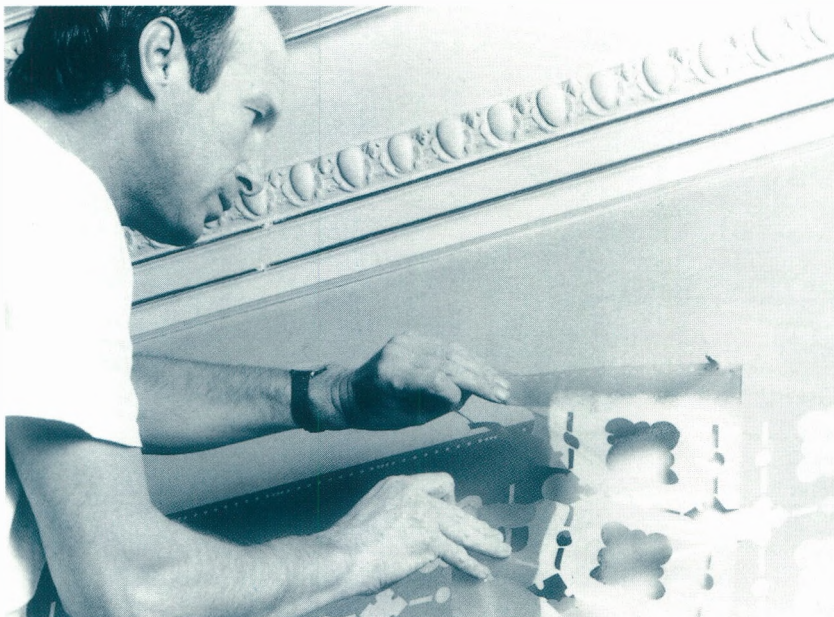
Of hoe een klein land door zijn ondernemers een grote rol speelt op de wereldmarkt. Ze doen dat met een flinke dosis creativiteit, zin voor initiatief en heel wat durf. En met een duwtje in de rug van een financiële partner. Een partner zoals KBC Bank & Verzekering. Want ondernemers van hier, daar hebben we het voor.

<http://www.kbc.be>

KBC BANK & VERZEKERING VERENIGT
DE KREDIETBANK, ABB-VERZEKERINGEN EN CERA BANK.

We hebben het voor u.

Hugo Maertens, Brugge

Daarnaast was de toename in absolute cijfers het grootst bij de geneesheren, tandartsen, apothekers, veeartsen en paramedici (+146 personen) en bij de ondernemingen voor vermakelijkheden (+76 personen). In een aantal subsectoren van de tertiaire sector was er echter een daling van het aantal zelfstandigen en helpers. In de handel (-297 personen) en bij de tussenhandelaars (-98 personen) was de afname het grootst, gevolgd door de hotels, restaurants en koffiehuisen (-66 personen) en de banken en verzekeringen (-47 personen).

In de bouw en de primaire sector nam het aantal zelfstandigen en helpers af in 1998. In de bouw was er een afname met 163 personen (-3,1 %), in de primaire sector bedroeg de afname 170 personen (-1,2 %).

Land- en tuinbouw

De informatie voor een bespreking van de evoluties in de land- en tuinbouwsector is afkomstig uit de jaarlijkse land- en tuinbouw tellingen. De recentste telling dateert van 15 mei 1998.

Volgens deze gegevens waren er in 1998 in West-Vlaanderen 13.470 land- en tuinbouwbedrijven. Ten opzichte van 1997 is dit een daling met 348 bedrijven of 2,5 %. De dalende trend uit de voorgaande jaren van het aantal bedrijven werd verdergezet, al was de relatieve afname wel kleiner (1993-94: -3,1 %, 1994-95: -3,0 %, 1995-96: -3,3 %, 1996-97: -2,7 %). De relatieve daling in de periode 1997-98 was in

West-Vlaanderen groter dan in het Vlaamse Gewest (-2,3 %), maar kleiner dan in het Rijk (-2,6 %). Het aandeel van West-Vlaanderen in het aantal land- en tuinbouwbedrijven van het Vlaamse Gewest (31,0 %) of het Rijk (20,5 %) bleef tussen 15 mei 1997 en 15 mei 1998 gelijk.

De globale evolutie van het aantal land- en tuinbouwbedrijven verbergt echter een verschillende evolutie naar gelang de grootte (gemeten in oppervlakte cultuurgrond) van de bedrijven. Tabel 7 toont de evolutie van het aantal land- en tuinbouwbedrijven in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest tussen 1994 en 1998 naargelang de oppervlakte

cultuurgrond per bedrijf groter of kleiner is dan 30 ha.

Het totaal aantal bedrijven in de land- en tuinbouw nam tussen 1994 en 1998 af met ruim 1.600 eenheden. Deze daling is echter de resultante van een daling van het aantal bedrijven met een cultuuroppervlakte van minder dan 30 ha met ongeveer 2.000 eenheden (-15,5 %) en een toename van het aantal bedrijven met een cultuuroppervlakte van 30 ha en meer met circa 400 eenheden (+22,4 %). Het aandeel van de bedrijven met een cultuuroppervlakte van minder dan 30 ha daalde tussen 1994 en 1998 in West-Vlaanderen van 88,1 % naar 83,6 %. In 1994 was de gemiddelde bedrijfsoppervlakte in West-Vlaanderen 14,4 ha, in 1998 was dit 16,5 ha. Ook in het Vlaamse Gewest stelden we een tendens tot schaalvergroting vast.

De dalende trend van de tewerkstelling in de land- en tuinbouwsector van West-Vlaanderen zette zich ook in de periode 1997-98 verder. De afname was wel minder sterk dan in de twee voorgaande periodes. Tussen 1997 en 1998 daalde het aantal mannelijke bestendig tewerkgestelden in de sector met 136 personen of 1,2 % (zie tabel 8). De daling was groter dan in het Vlaamse Gewest (-0,5 %) of het Rijk (-0,7 %). In de periodes 1995-96 en 1996-97 daalde de mannelijke bestendige tewerkstelling in West-Vlaanderen telkens met 5,3 %.

Tabel 7

Evolutie van het aantal bedrijven en de oppervlakte cultuurgrond in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest naar grootteklasse, 15 mei 1994-15 mei 1998

	Aantal bedrijven		Oppervlakte cultuurgrond	
	1994	1998	1994	1998
West-Vlaanderen				
Totaal ^(a)	14.692	13.078	210.994	215.433
Waarvan : - bedrijven <30 ha	12.941	10.935	135.987	118.799
- bedrijven ≥30 ha	1.751	2.143	75.007	96.634
Vlaamse Gewest				
Totaal ^(a)	48.245	42.359	615.994	635.827
Waarvan : - bedrijven <30 ha	42.985	35.845	383.190	332.398
- bedrijven ≥30 ha	5.260	6.514	232.804	303.429

(a) Exclusief bedrijven zonder teelten.
BRON: NIS.

Volgens de telling van 15 mei 1998 bedroeg de totale oppervlakte cultuurgrond in West-Vlaanderen 215.433 ha. Dit is 68,5 % van de totale kadastrale oppervlakte van West-Vlaanderen³. Figuur 3 toont hoe de aandelen van de oppervlakte cultuurgrond in de kadastrale oppervlakte verschillen voor de West-Vlaamse gemeenten⁴.

De oppervlakte cultuurgrond beteeld door beroepslandbouwers en -tuinbouwers bedroeg in 1998 in West-Vlaanderen 198.465 ha of 92,1 % van de totale oppervlakte cultuurgrond in West-Vlaanderen. Het aandeel van West-Vlaanderen in het Vlaamse Gewest bedraagt 35,2 %; het aandeel in het Rijk 15,9 %.

Figuur 4 toont de verdeling van de beteelde oppervlakte in West-Vlaanderen over de verschillende teelten op 15 mei 1998. Tabel 9 geeft de evolutie weer van de verschillende teelten in de totale cultuuroppervlakte in West-

Tabel 8
Bestendig tewerkgestelden in de West-Vlaamse land- en tuinbouw, 15 mei 1997-15 mei 1998 (categorieën 1 tot en met 7)

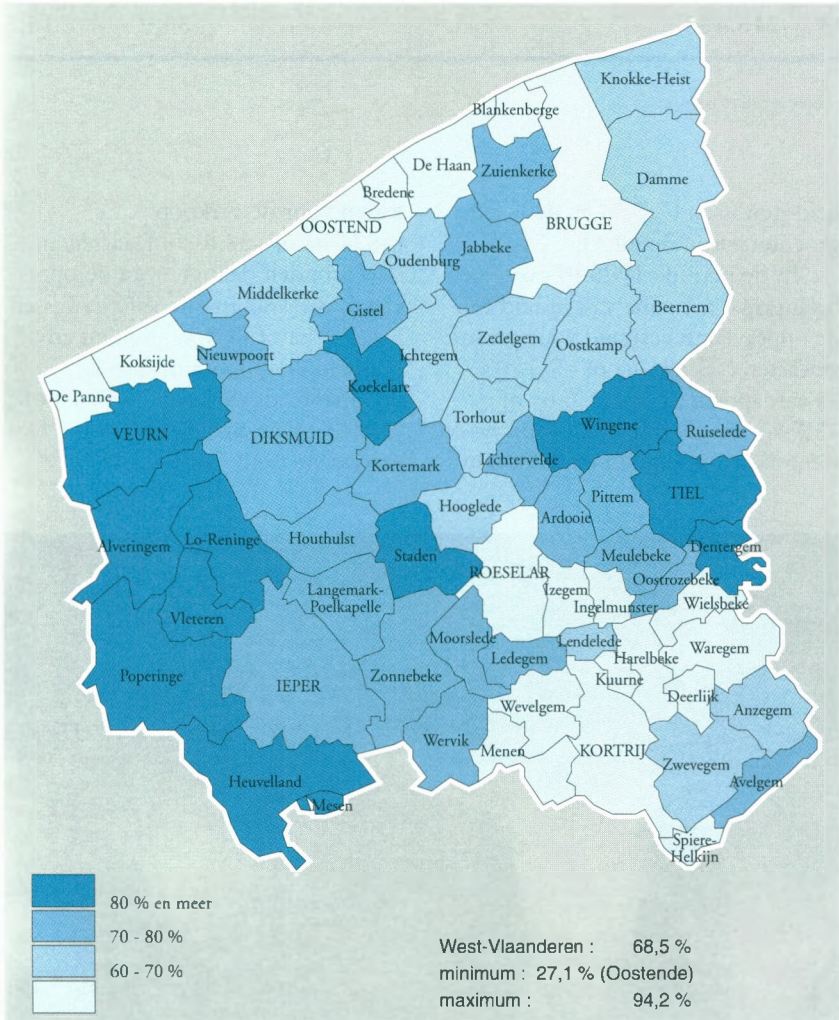
	West-Vlaanderen		Index (1997=100)		
	1997	1998	West- Vlaanderen	Vlaanderen	Rijk
Mannen	11.243	11.107	98,8	99,5	99,3
Bedrijfshoofden	9.430	9.276	98,4	97,9	97,9
Gezinsleden ^(a)	1.124	1.126	100,2	109,0	108,1
Anderen	689	705	102,3	101,6	100,4
Vrouwen					
Bedrijfshoofden	1.136	1.120	98,6	97,4	96,8
Anderen ^(b)	257	226	87,9	91,0	89,2

(a) Al dan niet bezoldigd.
(b) Gelet op de betrouwbaarheid van de gegevens worden de cijfers voor de vrouwelijke meewerkende gezinsleden niet vermeld.
BRON: NIS.

Vlaanderen. In de tabel kan ook teruggevonden worden wat de aandelen van de verschillende teelten

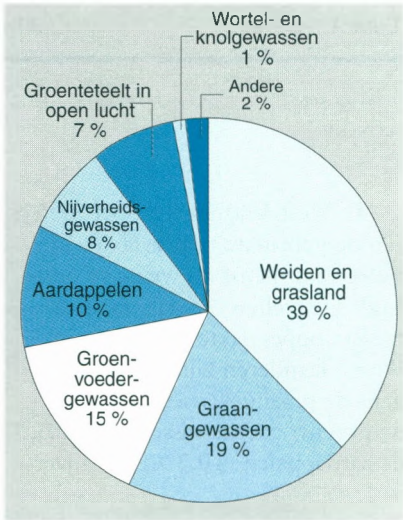
zijn in West-Vlaanderen, in deze van het Vlaamse Gewest en het Rijk.

Figuur 3
Aandeel oppervlakte cultuurgrond in de totale kadastrale oppervlakte voor de West-Vlaamse gemeenten (15 mei 1998)

Bron: NIS
Verwerking: GOM - West-Vlaanderen

Figuur 4
Verdeling van de beteelde oppervlakte in West-Vlaanderen op 15 mei 1998

Bron: NIS
Verwerking: GOM - West-Vlaanderen

Hugo Maertens, Brugge

Tabel 9

Evolutie van het teeltpatroon in West-Vlaanderen, 15 mei 1997-15 mei 1998

Sector	Beteelde oppervlakte in West-Vlaanderen (in ha)		Teeltpatroon 1998 (in %)			Aandeel West- Vlaande- ren in het Rijk (in %)	Aandeel West- Vlaande- ren in Vlaan- deren (in %)
	1997	1998	West- Vlaan- deren	Het Rijk	Vlaan- deren		
Weiden en grasland	81.744	80.541	37,6	38,7	45,2	33,0	13,0
Graangewassen	38.463	41.649	19,4	20,3	23,3	32,6	13,0
Groenvoedergewassen	34.891	31.980	14,9	18,9	12,8	26,9	18,2
Aardappelen	20.723	21.899	10,2	6,3	4,3	55,5	37,4
Nijverheidsgewassen	16.947	16.467	7,7	6,7	8,9	39,2	13,4
Groenteteelt in openlucht	14.609	15.434	7,2	3,8	2,4	64,7	46,5
Wortel- en knolgewassen	2.690	2.368	1,1	1,0	0,6	36,6	27,4
Pootgoed en landbouwzaden voor de verkoop	1.579	2.113	1,0	0,6	0,4	56,0	38,7
Droog geoogste peulvruchten	380	288	0,1	0,1	0,3	31,8	7,9
Teelten onder glas of plastic	456	469	0,2	0,4	0,2	21,0	20,4
Fruitteelt	425	431	0,2	2,5	1,3	2,7	2,5
Boomkwekerijen in volle grond	403	399	0,2	0,6	0,3	11,0	9,1
Andere	260	274	0,1	0,2	0,1	18,0	16,5
Totaal	213.570	214.314	100,0	100,0	100,0	34,0	15,6
Tuinbouw voor het gezin	13	12				13,5	11,1
Teeltvrij gelaten gronden ^(a)	999	1.108				20,7	7,4
Totaal	214.583	215.433				33,9	15,5

(a) Omvar de bewerkte, tijdelijk teeltvrij gelaten grond en uit productie genomen bouwland.

BRON: NIS.

In West-Vlaanderen doet 37,6 % van de gebruikte oppervlakte cultuurgrond dienst als weide of grasland. De teelten die daarnaast de meeste oppervlakte gebruiken in West-Vlaanderen zijn achtereenvolgens de graangewassen (19,4 %), de groenvoedergewassen (14,9 %), de aardappelen (10,2 %), de nijver-

heidsgewassen (7,7 %) en de groenteteelt in openlucht (7,2 %).

In de periode 1996-97 werd een belangrijke toename vastgesteld van de oppervlakte bestemd voor graangewassen (+3.186 ha of +8,3 %), de aardappelteelt (+1.176 ha of +5,7 %), de groenteteelt (+825 ha of + 5,6 %) en pootgoed en landbouw-

zaden voor de verkoop (+534 ha of +33,8 %). Daartegenover stonden dalingen van de oppervlakte voor de groenvoedergewassen (-2.911 ha of -8,3 %), weiden en grasland (-1.203 ha of -1,5 %), de nijverheidsgewassen (-479 ha of -2,8 %) en de wortel- en knolgewassen (-322 ha of -12,0 %).

Jan Vernieuwe, Brugge

In vergelijking met het Vlaamse Gewest en het Rijk maken de aardappelteelt en de groenteteelt in openlucht een belangrijker aandeel uit in de teelten van West-Vlaanderen. De oppervlakte bestemd voor weiden, grasland en graangewassen is dan weer relatief belangrijker in het totaal van de teelten van het Vlaamse Gewest en het Rijk.

Uit de gegevens van de telling van 15 mei 1998 blijkt tevens dat de Vlaamse aardappelteelt en groenteteelt sterk geconcentreerd zijn in West-Vlaanderen. Maar liefst 55,5 % van de Vlaamse aardappelteelt en 64,7 % van de groenteteelt in openlucht concentreren zich in de provincie West-Vlaanderen. Ook ten opzichte van het Rijk zijn de aandelen van deze teelten relatief groot (respectievelijk 37,4 % en 38,7 %). Hetzelfde kan gezegd worden voor de productie van pootgoed en landbouwzaden voor de verkoop, al is de absolute oppervlakte van deze teelt (2.113 ha) gering: West-Vlaanderen heeft hier een aandeel van 56,0 % in Vlaanderen en 38,7 % in het Rijk. De fruitteelt, de boomkwekerijen in volle grond en de teelten onder glas of plastic zijn minder sterk aanwezig in West-Vlaanderen. Het aandeel van deze teelten in de Vlaamse oppervlaktes zijn respectievelijk slechts 2,7 %, 11,0 % en 21,0 %.

Aangezien de West-Vlaamse groenteteelt relatief belangrijk is binnen Vlaanderen, bekijken we deze teelt nog meer in detail. De oppervlakte die in West-Vlaanderen bestemd was voor groenteteelt in openlucht bedroeg in 1998 circa 15.434 ha (of zoals eerder reeds gezegd: 64,7 % van de oppervlakte voor deze teelt in gans Vlaanderen). Ten opzichte van 1997 steeg de oppervlakte voor groenteteelt in openlucht in West-Vlaanderen met 825 ha of 5,6 %. De teelten die het sterkst vertegenwoordigd zijn in West-Vlaanderen zijn: bloemkolen (2.033 ha), groen geoogste erwten (2.027 ha), groen geoogste stamslabonen (1.740 ha), spruitkolen (1.537 ha) en spinazie (1.478 ha), telkens teelten voor de industriële verwerking. De totale oppervlakte van de teelten voor de industriële verwerking bedraagt 10.491 ha. Dit is 68 % van de totale oppervlakte bestemd voor groenteteelt in openlucht.

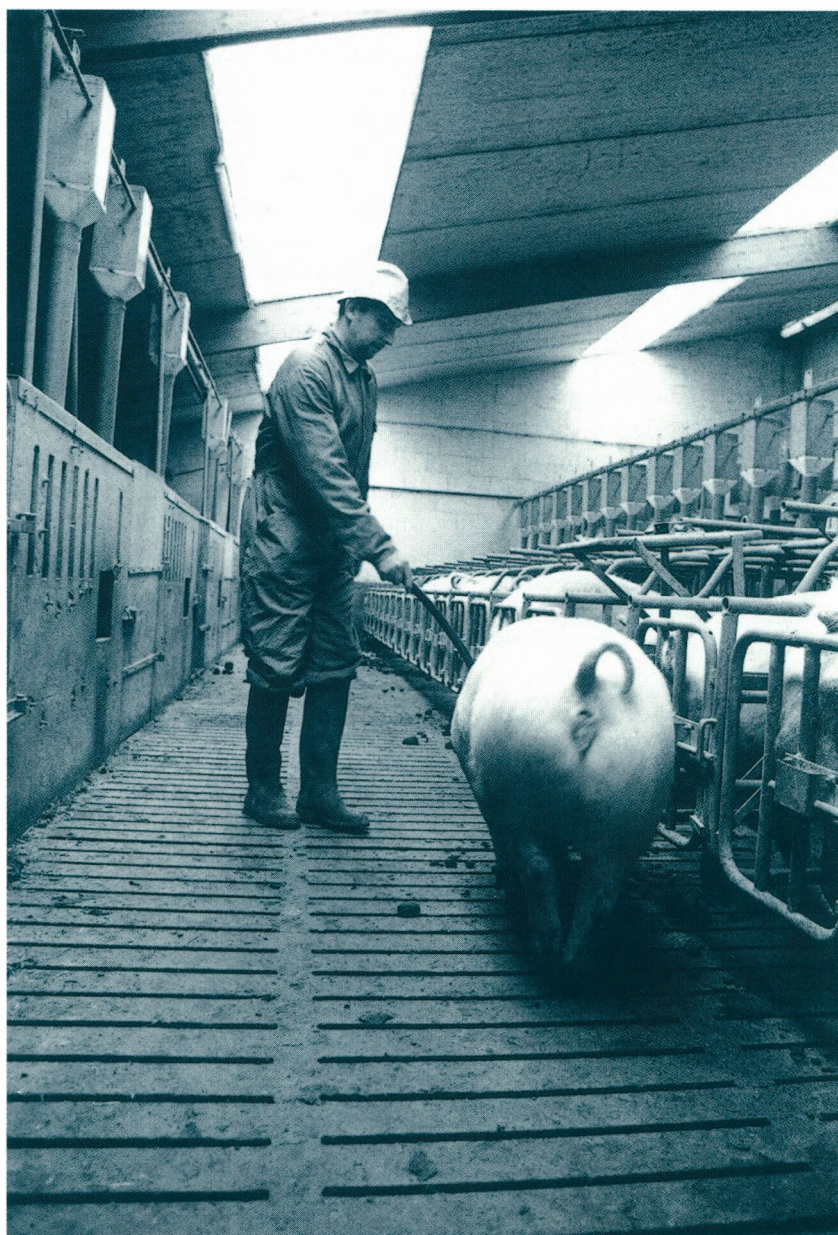
De grootste toenames in de periode 1997-98 binnen de groente-

teelt in openlucht werden vastgesteld bij de oppervlaktes voor spinazie (+340 ha), spruitkolen (+289 ha), groen geoogste erwten (176 ha), bloemkolen (+144 ha), telkens voor industriële verwerking. De belangrijkste afnames situeerden zich bij de oppervlaktes voor groen geoogste bonen (-90 ha), de groen geoogste stamslabonen voor industriële verwerking (-51 ha), witte selder voor industriële verwerking (-43 ha) en groen geoogste erwten voor vers verbruik (-41 ha). Van de totale toename aan oppervlakte voor de groenteteelt (825 ha), was 791 ha voor de intensieve groenteteelt en slechts 34 ha voor de extensieve groenteteelt. Het aandeel van de extensieve groenteteelt in de totale oppervlakte voor groenteteelt in openlucht daalde hiermee van 83,2 % in 1997 naar 79,0 % in 1998.

In 1998 was in West-Vlaanderen een oppervlakte van 503 ha bestemd

voor de sierteelt. Ten opzichte van 1997 is dit een stijging met 30 ha of 6,3 %. Het aandeel van West-Vlaanderen in de Vlaamse sierteelt bedroeg 13,1 %, wat relatief weinig is. Meer dan 50 % van de Vlaamse sierteelt situeert zich immers in de provincie Oost-Vlaanderen. In Oost-Vlaanderen is vooral de teelt van azalea's, het kweken van sierplanten en bollen en knollen (voornamelijk begonia's) zeer belangrijk. West-Vlaanderen komt na Oost-Vlaanderen en Antwerpen (777 ha) in de rangschikking van de Vlaamse provincies.

Van de 503 ha bestemd voor de sierteelt in 1998 was 410 ha voor sierteelt in openlucht (81,5 %) en 93 ha voor sierteelt onder serres (18,5 %). De grootste oppervlaktes in West-Vlaanderen voor sierteelten in openlucht zijn voor de boomkwekerijen (waarvan sierplanten) (208 ha) en de potchrysanten (132 ha). Bij de sierteelten onder

Hugo Maertens, Brugge

serres nemen de perk- en balkonplanten (29 ha) en de potchrysanten (21 ha) de grootste oppervlaktes in. West-Vlaanderen is de Vlaamse provincie met de grootste oppervlakte bestemd voor potchrysanten.

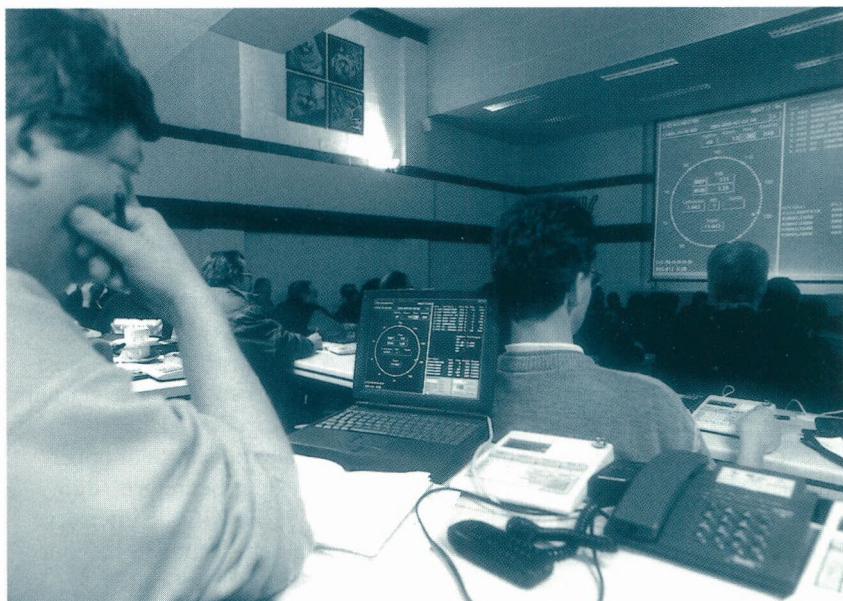
Binnen West-Vlaanderen zijn Brugge (136 ha), Kortrijk (97 ha), Tielt (79 ha), Roeselare (71 ha) en Ieper (62 ha) de arrondissementen met de grootste oppervlakte bestemd voor de sierteelt. In de andere arrondissementen, Oostende (32 ha), Diksmuide (20 ha) en Veurne (5 ha) is de oppervlakte voor de sierteelt heel wat kleiner.

In 1999 werden 18 West-Vlaamse projecten goedgekeurd in toepassing van de Europese Verordening 951/97. Het investeringsbedrag van deze projecten bedraagt bijna 67 miljoen Euro. De toegekende steun voor deze projecten beliep 17,5 miljoen Euro (of 57 % van de steun toegekend aan alle 24 Vlaamse projecten). Hiervan had 9,6 miljoen Euro betrekking op projecten die in 1996 werden ingediend, maar waarover in 1997 of 1998 nog geen definitieve beslissing kon genomen worden met betrekking tot de verhoging van het steunpercentage van 5 % naar 10 %.

Zeevisserij

De sector zeevisserij heeft het over het algemeen goed gedaan in 1999. De aanhoudende goede prijsvorming (in vergelijking met het begin van de jaren negentig) en de lage rente doen het vertrouwen en bijgevolg ook het investeringsniveau in de sector opnieuw opleven.

Niettegenstaande deze algemene positieve tendens stellen we toch

Zeebrugse Visveiling

vast dat de vlootomvang opnieuw fors is gekrompen. Het totaal aantal vissersvaartuigen onder Belgische vlag bedroeg op 31 december 1999 nog 128 (zie tabel 10 en figuur 5). Dit is 11 eenheden minder dan eind vorig jaar. De grootste vermindering deed zich voor in Oostende waar de vlootomvang met zeven eenheden terugliep. In Nieuwpoort stellen we een afname van vier vaartuigen vast. Tenslotte bleef het aantal vissersschepen in Zeebrugge en Blankenberge gelijk.

De afname van het aantal vissersvaartuigen heeft dit jaar als grootste oorzaak de wettelijke verhoging van de maximale drijfkracht van 883 KW (1.200 PK) naar 957 KW (1.300 PK) per schip. Een aantal oudere en kleinere (kust)vaartuigen (met maximum 300 PK) werden opgekocht door een grotere vloot, al dan niet in Belgische handen, die het verworven motorvermogen toevoegde aan

haar eigen vaartuigen. Dit verklaart eveneens het feit dat het totaal geïnvesteerd motorvermogen, 63.453 KW, in veel mindere mate is gedaald dan het aantal vaartuigen (-0,8 %). De totale brutotonnenmaat waarover onze vloot beschikt, bleef min of meer stabiel.

De vloottoestand op 31 december 1999 stelde ten opzichte van de einddoelstellingen van het Vierde Meerjarig Oriëntatieprogramma (MOP IV) geen problemen. De totale maximale brutotonnenmaat van 23.323 BT werd niet overschreden en dit is ook het geval voor de totale drijfkracht (67.857 KW) die onze vloot mag bezitten. Naar de verschillende segmenten (boomkorvaartuigen en demersale trawlers) die door MOP IV worden onderscheiden, rijzen op 31 december 1999 evenmin problemen. Beide segmenten blijven onder de toegestane limieten.

Tabel 10

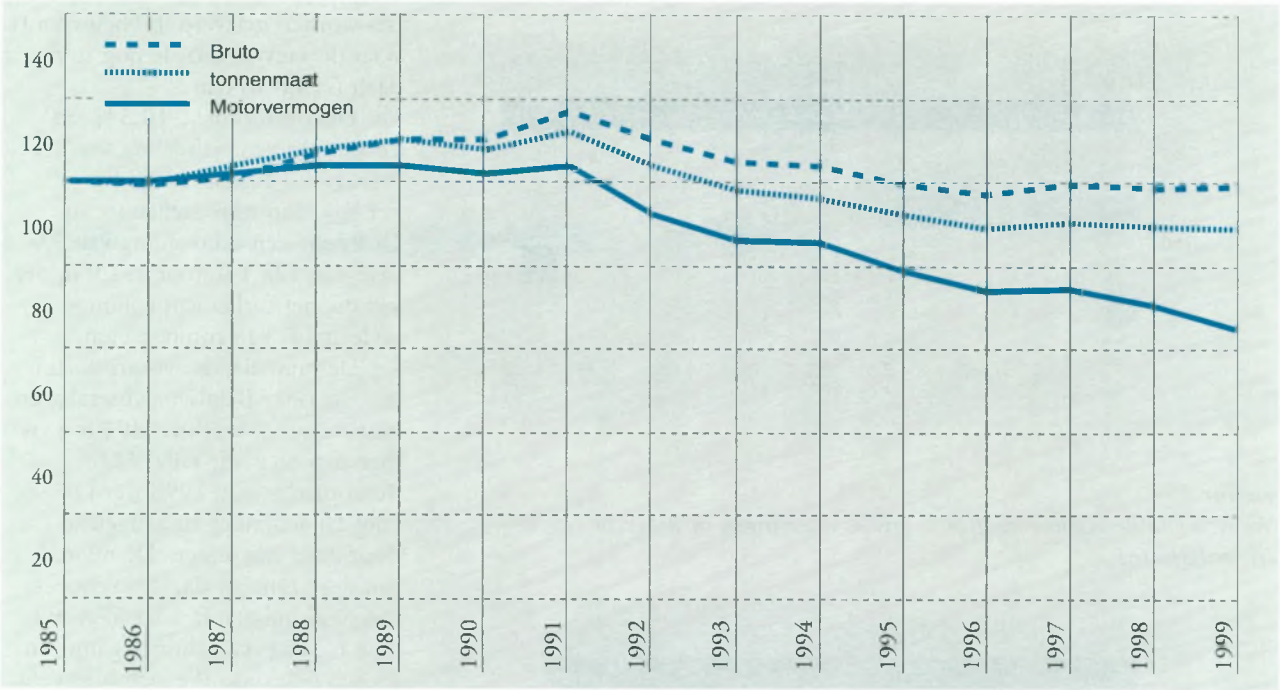
Toestand van de Belgische visserijvloot op 31 december 1998 en 1999

Haven	Totaal aantal vaartuigen		Aangemonsterde zeelieden		Brutotonnenmaat (BT)		Drijfkracht (KW)	
	1998	1999	1998	1999	1998	1999	1998	1999
Zeebrugge	76	76	358	360	16.469	17.161	44.464	45.723
Oostende	39	32	139	128	4.249	3.842	13.356	12.298
Nieuwpoort	19	15	51	42	1.412	1.195	4.376	3.612
Blankenberge	3	3	14	14	537	537	1.324	1.399
Andere ^(a)	2	2	-	-	101	101	421	421
Totaal	139	128	562	544	22.768	22.836	63.941	63.453

(a) Vanaf 1994 worden de Schelde-estuarium-vissersvaartuigen meegeteld in het communautair vlootregister. Bijgevolg werden zij eveneens opgenomen in de doelstellingen van de meerjarige Oriëntatieprogramma's III en IV.

BRONNEN: Ministerie van Middenstand en Landbouw, dienst Zeevisserij en Ministerie van Verkeer en Infrastructuur, bestuur van de Maritieme Zaken en van de Scheepvaart.

Figuur 5
Evolutie van de Belgische visserijvloot (1985-1998)

Bron: Ministerie van Verkeer en Infrastructuur, Bestuur van de Maritieme Zaken en van de Scheepvaart
Verwerking: WES

Tabel 10 geeft voorts nog een inzicht in de evolutie van het aantal aangemonsterde zeelieden in de sector zeevisserij. De toestand is in 1999 lichtjes achteruitgegaan in vergelijking met 1998 (-3,2 %). De afgemonsterde of beschikbare zeelieden waren eind 1999 in totaal met 380 personen. Dit zijn er opmerkelijk meer (+118 of +45 %) dan eind 1998. Deze gegevens van de monsterverol dienen echter omzichtig te worden gehanteerd. Een vissersvaartuig dat op 31 december in de haven ligt, laat niet noodzakelijk zijn bemanning uitschrijven van de rol omwille van de administratieve rompslomp die dat met zich meebrengt. Het gaat hier

Guido Walters, Oostende

dus duidelijk om een momentopname die niet altijd de economische realiteit weergeeft. Indien we het aantal aangemonsterde zeelieden vergelijken met 10 jaar geleden, de toestand op 31 december 1989 (908 aangemonsterde zeelieden), kunnen we echter wel van een structurele daling spreken bij de potentiële bemanning van de vissersvaartuigen (-364 of -40,1 %). Alhoewel het aantal vissersvaartuigen daalde met een tiental eenheden, bleven de aanvoerhoeveelheid en de besomming gerealiseerd door Belgische vaartuigen min of meer stabiel (zie tabel 11 en figuren 6 en 7). In tonnage uitgedrukt

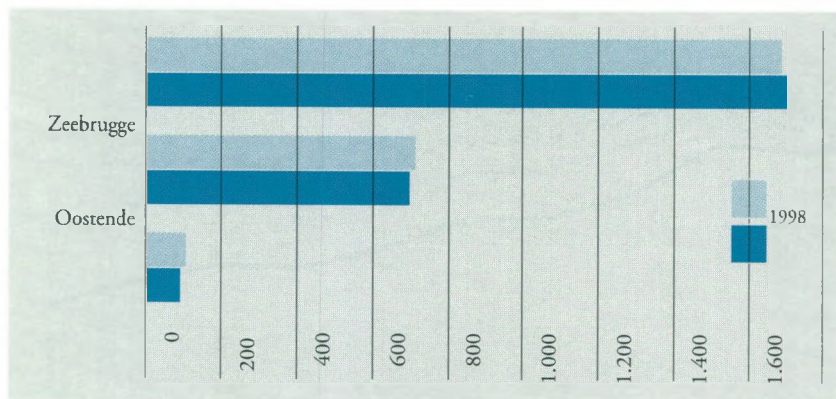
Tabel 11
Aanvoer door Belgische en vreemde vaartuigen in Belgische havens (1998-1999)

Haven	Belgische vaartuigen				Vreemde vaartuigen			
	Hoeveelheid (in ton)		Waarde (in miljoen fr.)		Hoeveelheid (in ton)		Waarde (in miljoen fr.)	
	1998	1999	1998	1999	1998	1999	1998	1999
Zeebrugge	11.796	12.219	1.682,3	1.699,8	342	271	40,8	36,2
Oostende	5.558	5.277	711,9	696,3	108	129	20,2	20,1
Nieuwpoort	790	709	105,3	91,3	31	4	6,6	1,1
Totaal	18.144	18.205	2.499,5	2.487,4	481	404	67,6	57,4

BRON: Ministerie van Middenstand en Landbouw, dienst Zeevisserij.

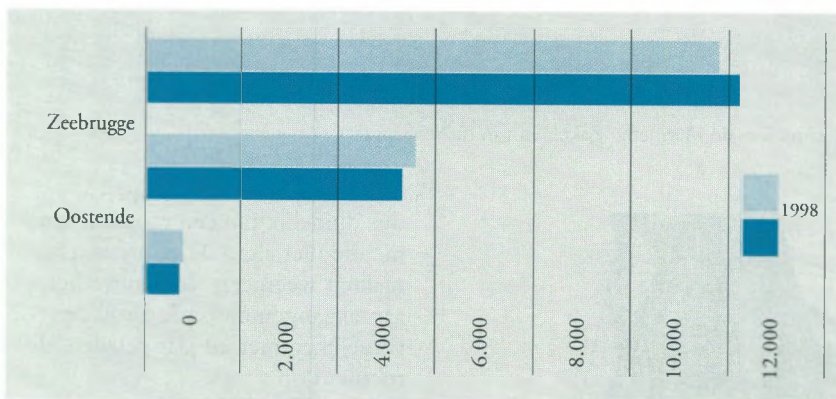
Figuur 6

Aangevoerde hoeveelheid vis door Belgische vaartuigen in Belgische havens (in ton)

Figuur 7

Waarde van de visaanvoer door Belgische vaartuigen in Belgische havens (in miljoen fr.)

Bron: Ministerie van Middenstand en Landbouw, Dienst Zeevisserij
Verwerking: WES

realiseerde de Belgische vissersvloot in de gezamenlijke Belgische vissershavens 18.205 ton vis. Dit betekent een status quo van de aangevoerde hoeveelheid vis ten aanzien van 1998. De tabel toont dat er wel onderlinge verschillen zijn op te merken tussen de verschillende havens. In Zeebrugge werd de grootste hoeveelheid vis aangeland en dit was ook in 1998 reeds het geval. De stijging ten opzichte van 1998 bedraagt er 3,6 %. De aangevoerde hoeveelheden gaan in Oostende en Nieuwpoort respectievelijk met 5,1 % en 10,3 % achteruit.

Zeebrugge blijft dus de belangrijkste vissershaven aan de Belgische kust met een totale hoeveelheid aangelande vis van 12.219 ton of 67,1 % van de totale visproductie door Belgische schepen in België aangeland. Oostende kan zijn tweede positie behouden met 5.277 ton of 29,0 % terwijl in Nieuwpoort nog slechts 3,9 % van de Belgische productie wordt gerealiseerd.

De totale omzet of de besomming die werd gehaald door

de Belgische vissersschepen in onze Belgische havens heeft ten opzichte van 1998 eveneens stand gehouden. Ze bleef gehandhaafd op hetzelfde peil als vorig jaar en bedroeg 2.487,4 miljoen fr. Intern zijn er wel enigszins veranderingen opgetreden in de gerealiseerde aanvoerwaarde per haven. Zeebrugge gaat in relatieve termen heel lichtjes vooruit (+0,1 %) terwijl voor Oostende (-2,2 %) en Nieuwpoort (-13,3 %) het relatieve verlies aan besomming groter is.

Het gemiddelde prijsniveau per kilogram geveilde vis verklaart de relatieve evoluties in de aanvoerwaarde. Globaal gezien daalde het gemiddelde prijsniveau lichtjes met 0,9 % (van 137,8 fr. naar 136,6 fr. per kg). Vandaar dat de minimale vooruitgang in het aanvoervolume toch nog resulteert in een heel kleine vermindering van de globale besomming. Voor Zeebrugge zien we naast de toename van het volume met 3,6 % een relatief kleinere toename van de besomming omwille van een daling

in het gemiddelde prijsniveau met 2,5 % (van 142,6 fr. naar 139,1 fr. per kg). De zwakste prestaties worden geleverd in Nieuwpoort waar de aanvoerwaarde nog sterker daalt (-13,3 %) dan het aanvoervolume (-10,3 %) als gevolg van een prijsdaling van 3,4 % (van 133,3 fr. naar 128,8 fr. per kg). Tenslotte stellen we in Oostende een prijsstijging van 3,0 % vast (van 128,1 fr. naar 131,9 fr. per kg) die het verlies aan volume gedeeltelijk kan compenseren.

De buitenlandse vissersvaartuigen die onze Belgische vissershavens binnenliepen, brachten 404 ton vis met zich mee (zie tabel 11). Ten opzichte van 1998 werd bijgevolg 16 % minder vis aangeland door deze vaartuigen. De waarde van deze aanvoer daalde eveneens, van 67,6 miljoen fr. naar 57,4 miljoen fr., wat een achteruitgang van 15,1 % betekent. We zien bijgevolg een lichte toename van de gemiddelde prijs per kg van 140,5 fr. naar 142,1 fr. (+1,1 %) voor de vreemde vaartuigen die hun vis aanlanden in één van de Belgische havens.

Een analyse per haven maakt duidelijk dat dezelfde evolutie als vorig jaar zich heeft doorgezet. De aanvoer en de besomming door vreemde vaartuigen loopt namelijk sterk achteruit in Zeebrugge (met respectievelijk -20,7 % en -11,3 %) en in Nieuwpoort (met -87,1 % en -83,3 %) terwijl voor Oostende de aangelande hoeveelheid verder opklimt met 19,4 %. De besomming gaat er evenwel eveneens lichtjes achteruit (-0,5 %) ondanks de sterk gestegen aanvoer. Dit wijst op een daling van de gemiddelde prijs per kg die deze buitenlandse vaartuigen in Oostende realiseerden van 187,0 fr. naar 155,8 fr. (-16,7 %). Voor alle duidelijkheid willen we hier wel wijzen op het feit dat een buitenlands vissersvaartuig niet onder Belgische vlag vaart maar wel in handen kan zijn van Belgische eigenaars. Het is evident dat in dit laatste geval buitenlandse quota worden opgevisst maar dat men deze in de mate van het mogelijke in de Belgische thuishaven komt aanlanden. Dit verklaart grotendeels de toestand in Oostende.

Voorlopige ramingen door de dienst zeevisserij in Oostende schatten dat de visaanvoer door Belgische vissersvaartuigen in het buitenland in 1999 ongeveer 7.500 ton ter waarde van 1 miljard fr. bedraagt. Bijgevolg zou de aanvoer-

hoeveelheid van de Belgische productie in het buitenland met bijna 17 % zijn gedaald terwijl de besomming grosso modo gelijk is gebleven. Daarmee wordt de stelling bevestigd dat Belgische vaartuigen naast de besparing op het aantal visdagen ook omwille van de soms hogere prijsvorming verkiezen om in het buitenland te vermarkten.

Het jaar 1999 betekende voor het Communautair Programma voor Structurele Bijstand in de sector visserij een actieve afsluiting van het lopende programma (1994-99, Verordening 2468/98). Van de 121 projecten die werden ingediend, zijn er 116 van West-Vlaamse bodem. Niet alleen werden de in 1999 ingediende projecten grotendeels betoelaagd, ook 11 projecten uit 1998 dienden nog betoelaagd te worden.

Veertien dossiers voor de nieuwbouw van vissersvaartuigen en maar liefst 71 moderniseringsprojecten konden rekenen op samen 8,85 miljoen Euro of bijna 357 miljoen fr. aan Europese steun. De havenuitruistingsprojecten, een 23-tal, kregen zo'n 1,1 miljoen Euro of 45,75 miljoen fr. steun toegekend. Tenslotte waren er nog acht projecten binnen het domein van de verwerking en afzet van visserijproducten die goed waren voor een steunbedrag van 2,2 miljoen Euro of omgerekend 88,4 miljoen fr. Dit komt voor de provincie West-Vlaanderen neer op een totaal bedrag van 12.175.020 Euro of zo'n 491 miljoen fr. Europese middelen.

Ook het volgende 'Communautair Programma voor Structurele Acties in de Belgische Zeevisserijsector, 2000-2006

(Verordening 2792/1999)' brengt verdere perspectieven voor investeringen in de sector met zich mee.

Verloop van het toeristisch seizoen 1999

Het niveau van de West-Vlaamse economie wordt eveneens bepaald door de toeristische activiteit in de regio. Schommelingen in de toeristische activiteit hebben een duidelijke weerslag op de welvaart in West-Vlaanderen. De toeristische index van WES is een maatstaf om deze schommelingen te meten.

Deze toeristische index gaat de procentuele verandering van de toeristische activiteit tijdens een bepaalde maand na in vergelijking met dezelfde maand van het vorige jaar. WES maakt deze index op voor

CARL ADAMS NV

ERKEND SELECTIEBUREAU
SELECTIE, TRAINING EN ADVIES
VG. WS. 032

PERSONEELSRECRUTERING
ORGANISATIE & MANAGEMENT ADVIES

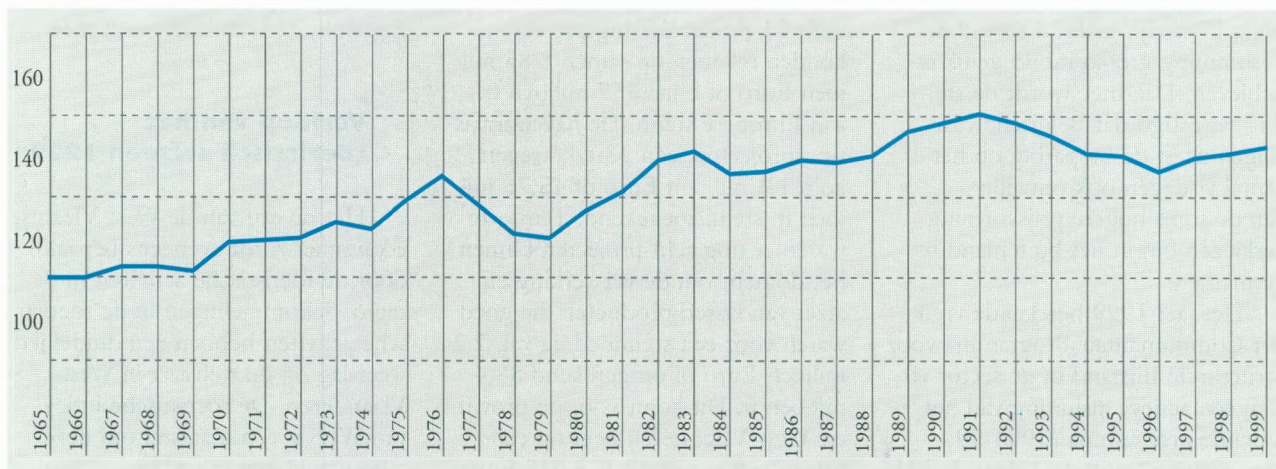
ARDOOISESTEENWEG 25, 8800 ROESELARE
TELEFOON: (051) 24 16 56 / 24 19 98
FAX (051) 24 02 06

Brusselle Enterprises nv

Westendelaan 1, 8620 Nieuwpoort
Tel. 058/23.25.13
Fax 058/23.05.76

Aanneming van draai-, frees-, slijp- en kotterwerk,
zowel conventioneel als op CNC-machines
Vol- en halfautomatisch lassen

Figuur 8 Het verloop van de toeristische index op het niveau West-Vlaanderen 1965-1999, 1965=100, WES

de maanden mei tot en met september voor de Kust, Brugge, het Achterland en West-Vlaanderen in zijn totaliteit.

Deze maatstaf werd reeds ontwikkeld in het begin van de jaren zestig en sindsdien verfijnd en aangepast aan de noden van de moderne economie. Deze permanente registratie laat toe om het niveau van de toeristische activiteit over meer dan 30 jaar te volgen.

In 1999 kende de toeristische index een toename van 1,4 % in vergelijking met 1998. Als we 1965 als basisjaar (100) nemen, noteren we voor 1999 een index van 132,3. Dit betekent een toename van de toeristische activiteit met 32,3 % sedert 1965. De globale evolutie is de resultante van ups en downs.

Figuur 8 illustreert deze evolutie. Deze figuur laat tevens zien dat 1991 het sterkste toeristische seizoen kende (140,2). Daarna volgden een aantal jaren met een mindere activiteit, met 1996 als dieptepunt. Hier viel de activiteit terug op het niveau van 1985. Sinds 1997 merken we evenwel een heropleving van de toeristische activiteit in West-Vlaanderen.

Tabel 12 geeft de maandelijkse evolutie weer van de toeristische index. Zo zien we dat mei, juli en september een stijging van de toeristische activiteit ondervinden tot 5 % terwijl de maanden juni en augustus voor een kleine terugval zorgden van respectievelijk 1,6 % en 2 %. De resultaten van de opeenvolgende maanden zijn als volgt: mei +3,2 %, juni -1,6 %, juli +5 %, augustus -2 %, september +3,8 %. Het voorseizoen (mei en juni) stabiliseert zich (+0,3 %).

Zoals hoger vermeld wordt West-Vlaanderen opgesplitst in drie

Tabel 12

Evolutie van het toeristisch seizoen 1999 ten opzichte van het toeristisch seizoen 1998, per maand, WES (in %)

Maand	Evolutie 1999 ten opzichte van 1998
Mei	+3,2
Juni	-1,6
Voorseizoen	+0,3
Juli	+5,0
Augustus	-2,0
September	+3,8
Seizoen	+1,4

toeristische zones, namelijk de Kust, Brugge en het Achterland.

De evolutie was niet dezelfde in deze drie toeristische gebieden.

De Kust en het Achterland kenden

elk een positieve evolutie van respectievelijk 1,8 % en 6,4 %. Brugge ondervond dit jaar een daling in de toeristische activiteit van 4,3 %.

Het opvangcentrum voor aangespoelde zeehonden van het Sea Life Centre te Blankenberge

Binnen elke toeristische zone kunnen we verschillende meetposten onderscheiden. Tabel 13 geeft de procentuele evolutie per hoofdklasse van de index. Binnen de rubriek Kust stijgt het gebruik van openbare voorzieningen met 6,3 %, de handelsactiviteit neemt met 4,9 % toe en de verkeersdrukte met 4,8 %. Anderzijds treden er kleine dalingen op bij de overnachtingen (-2,6 %) en bij de rubriek ontspanning en recreatie (-3,6 %).

Wanneer we de meetpost overnachtingen aan de Kust bekijken zien we dat de hotelsector met 2,6 % stijgt. De campingsector ondervindt eveneens een stijging van 4 %. Het appartementstoerisme en de inrichtingen voor sociaal toerisme kenden daarentegen een daling van respectievelijk -5,3 % en -1,2 %. De maand mei was nochtans een sterke maand voor de verhuurkantoren aan de Kust (+9,8 %).

In Brugge zijn zowel de overnachtingen als de recreatiesector gedaald met respectievelijk -3,7 % en -4,9 %.

Het positieve resultaat van de regio Achterland is zowel een gevolg van een groei van de recreatievoorzieningen (+8,7 %) als van een groei van de overnachtingen (+4,0 %).

- 1 De verdubbeling van het aantal banen in de sector "elektriciteit, gas en water" is volledig te verklaren door een gewijzigde aangifte bij de RSZ. In realiteit was er geen verdubbeling, maar eerder een stabilisatie van het aantal jobs in deze sector.
- 2 Onder "overige industrie" in West-Vlaanderen werden in de verwerking van de industriële enquête volgende

Tabel 13

Evolutie van het toeristisch seizoen 1999 ten opzichte van het toeristisch seizoen 1998, per hoofdklasse, WES (in %)

Hoofdklasse	Evolutie 1999-1998
Toeristische activiteit Kust	
Overnachtingen	-2,6
Verkeersdrukte	+4,8
Handelsactiviteit	+4,9
Ontspanning en recreatie	-3,6
Openbare nutsvoorzieningen	+6,3
Totaal Kust	+1,8
Toeristische activiteit Brugge	
Overnachtingen	-3,7
Recreatie	-4,9
Totaal Brugge	-4,3
Toeristische activiteit Achterland	
Overnachtingen	+4,0
Recreatie	+8,7
Totaal Achterland	+6,4
Algemeen totaal	+1,4

- sectoren ondergebracht: dranknijverheid, tabaksnijverheid, bontnijverheid, leernijverheid, vervaardiging van schoenen, papier- en kartonnijverheid, uitgeverijen en drukkerijen, chemische en kunststoffennijverheid, vervaardiging van glas, bewerking van edelstenen en vervaardiging van juwelen, muziekinstrumenten, sportartikelen, spellen en speelgoed en overige.
- 3 Volgens deze bron zou de oppervlakte cultuurgrond in West-Vlaanderen (en ook in het Vlaamse Gewest) groter

geworden zijn.

- 4 Voor de gemeente Dentergem was het aandeel cultuurgrond in de totale kadastrale oppervlakte van de gemeente bij de telling van 15 mei 1998 groter dan 100%, wat in principe onmogelijk is. De verklaring ligt eventueel in het feit dat de telling gebeurt naar bedrijfszetel en niet naar bedrijfsvestiging, al kan dit niet met volledige zekerheid gezegd worden. Het NIS zal bij de volgende tellingen trachten dit euvel recht te zetten.

Het Sea-life Centre te Blankenberge

Jan Vernieuwe, Brugge

Het succes van Bekaert ligt in de wilskracht van onze mensen om steeds opnieuw innoverende en technologisch geavanceerde producten te ontwikkelen als antwoord op de noden en problemen van onze klanten.

Leiderschap in technologie

Bekaert is wereldleider in zijn kerncompetenties op het vlak van metaalvorming en diverse bedekkings-technologieën, dankzij het continu verbreden en ontwikkelen van zijn technologische basis.

Bekaert: wereldwijde specialist

Bekaert is de belangrijkste onafhankelijke, wereldwijde producent en marketeer van hoogwaardig staalkoord, staaldraad en handelsproducten (afsluitingen) en tevens een snelgroeiende producent van geavanceerde materialen. De Groep telt 17.000 medewerkers wereldwijd verspreid over meer dan 70 productiecentra.

Groei door innovatie

Een continu innovatieproces en een wereldwijd zoeken naar nieuwe technologieën en toepassingen in lijn met onze kerncompetenties zullen leiden tot nieuwe geavanceerde materialen en nieuwe businesses die bijdragen tot een groei van de rendabiliteit.

N.V. Bekaert S.A.
Groepsdirectie
President Kennedypark 18
B-8500 Kortrijk

www.bekaert.com

Werkloosheid en grensarbeid

Werkloosheid

Het Bureau van de Statistiek van de Europese Unie definieert werklozen als personen zonder werk, die actief op zoek zijn naar betaald werk en die onmiddellijk voor de arbeidsmarkt beschikbaar zijn. Deze definitie komt in België overeen met het begrip van de niet-werkende werkzoekenden. Tot deze niet-werkende werkzoekenden behoren de uitkeringsgerechtigde volledig werklozen, de jongeren in wachttijd, de andere verplicht ingeschreven niet-werkende werkzoekenden en de vrij ingeschreven niet-werkende werkzoekenden. Bij deze niet-werkende werkzoekenden tellen we nog de oudere niet meer werkzoekende werklozen.

Tabel 14 toont het jaargemiddelde van de werkloosheid in 1998 en 1999. In 1999 kende West-Vlaanderen 44.811 werklozen, het Vlaamse Gewest 272.209 en het Rijk 647.803. In vergelijking met 1998 kent de werkloosheid in West-Vlaanderen een daling met 1.299 personen of 2,8 %. De procentuele daling is kleiner dan in het Vlaamse Gewest (-5,6 %) en in het Rijk (-3,5 %).

Met uitzondering van het arrondissement Ieper kennen alle West-Vlaamse arrondissementen een daling van het aantal werklozen. De daling is het grootst in het arrondissement Brugge. Tussen 1998 en 1999 daalde de werkloosheid in dit arrondissement met 707 personen of met 5,8 %. Brugge is het enige West-Vlaamse arrondisse-

Het aantal werklozen daalde in alle West-Vlaamse arrondissementen met uitzondering van het arrondissement Ieper.

ment waar de werkloosheid sneller daalt dan in het Vlaamse Gewest. In de arrondissementen Veurne (-4,9 %) en Diksmuide (-4,2 %) ligt de procentuele daling van de werkloosheid onder het cijfer van het Vlaamse Gewest maar de daling is wel groter dan in het Rijk. In de arrondissementen Kortrijk (-2,7 %), Oostende (-2,1 %), Roeselare (-1,8 %) en Tielt (-1,2 %) is de daling van de werkloosheid kleiner dan in het Rijk. Er is één West-Vlaams arrondissement - namelijk Ieper - dat tussen 1998 en 1999 een toename van de

Tabel 14

Evolutie van de werkloosheid in West-Vlaanderen per arrondissement ^(a), jaargemiddelde 1998 en 1999

Arrondissement	Mannen			Vrouwen			Totaal		
	1998	1999	% evol.	1998	1999	% evol.	1998	1999	% evol.
Brugge	5.320	5.200	-2,3	6.865	6.278	-8,6	12.185	11.478	-5,8
Diksmuide	709	717	1,1	935	858	-8,2	1.644	1.575	-4,2
Ieper	1.574	1.725	9,6	2.630	2.633	0,1	4.204	4.358	3,7
Kortrijk	4.154	4.245	2,2	6.675	6.296	-5,7	10.829	10.541	-2,7
Oostende	3.635	3.632	-0,1	3.818	3.662	-4,1	7.453	7.294	-2,1
Roeselare	1.854	1.911	3,1	3.050	2.907	-4,7	4.904	4.818	-1,8
Tielt	968	982	1,4	1.622	1.576	-2,8	2.590	2.558	-1,2
Veurne	1.048	1.032	-1,5	1.253	1.157	-7,7	2.301	2.189	-4,9
West-Vlaanderen	19.262	19.444	0,9	26.848	25.367	-5,5	46.110	44.811	-2,8
Kustarrondissementen	10.003	9.864	-1,4	11.936	11.097	-7,0	21.939	20.961	-4,5
Overig West-Vlaanderen	9.259	9.580	3,5	14.912	14.270	-4,3	24.171	23.850	-1,3
Westhoek	3.331	3.474	4,3	4.818	4.648	-3,5	8.149	8.122	-0,3
Vlaamse Gewest	126.594	122.247	-3,4	161.817	149.962	-7,3	288.411	272.209	-5,6
Rijk	310.639	302.453	-2,6	360.841	345.350	-4,3	671.480	647.803	-3,5

(a) EU-definitie, inclusief oudere werklozen.
BRON: RVA..

werkloosheid kent, dit ten gevolge van een tijdelijke werkloosheid in een groot bedrijf. De stijging bedraagt 3,7 %. Tussen 1997 en 1998 kende dit arrondissement nog een daling van de werkloosheid van 6,5 %. Dat de toename van de werkloosheid in het arrondissement Ieper een tijdelijk fenomeen is blijkt uit de vaststelling dat de werkloosheid er vanaf oktober 1999 opnieuw sterk is begonnen dalen.

Uit de verdeling van de werkloosheidscijfers naar geslacht blijkt dat in 1999 bijna 57 % van de werklozen in West-Vlaanderen vrouwen zijn tegenover 43 % mannen. De oververtegenwoordiging van de vrouwen in de werkloosheid is vooral zichtbaar in de arrondissementen Tielt, Ieper, Roeselare en Kortrijk. In deze arrondissementen is het aandeel van de industriële tewerkstelling - met sectoren die typische mannensectoren zijn - in de totale tewerkstelling nog relatief groot. In het arrondissement Oostende daarentegen is de tertiaire sector sterker ontwikkeld. Deze dienstensector biedt meer kansen voor vrouwen dan de meeste industriële sectoren. Het

relatief laag aandeel van de vrouwen in de werkloosheid in het arrondissement Oostende kan hierdoor voor een stuk verklaard worden.

We stellen vast dat de werkloosheidsevolutie in alle West-Vlaamse arrondissementen en ook in het Vlaamse Gewest en het Rijk gunstiger is bij de vrouwen dan bij de mannen. De mannelijke werkloosheid kent in bepaalde West-Vlaamse arrondissementen en in West-Vlaanderen als geheel zelfs een toename. Tussen 1998 en 1999 neemt de mannelijke werkloosheid in West-Vlaanderen toe met 182 personen of 0,9 %. De toename is vooral groot in het arrondissement Ieper, waar de werkloosheid onder de mannen toeneemt met 151 personen of 9,6 %. In het arrondissement Roeselare stijgt de mannelijke werkloosheid met 3,1 % en in het arrondissement Kortrijk met 2,2 %. Het zijn enkel de arrondissementen Brugge (-2,3 %), Veurne (-1,5 %) en Oostende (-0,1 %) waar de werkloosheid onder de mannen daalt. De werkloosheid onder de vrouwen neemt in West-Vlaanderen af met 1.481 personen of 5,5 %. De procentuele daling van

de werkloosheid bij de vrouwen is kleiner dan in het Vlaamse Gewest (-7,3 %) maar groter dan in het Rijk (-4,3 %). Vooral in de arrondissementen Brugge (-8,6 %), Diksmuide (-8,2 %) en Veurne (-7,7 %) is de daling van de vrouwelijke werkloosheid aanzienlijk. Het arrondissement Ieper kent een lichte toename van het aantal vrouwelijke werkzoekenden (+0,1 %). Het is het enige West-Vlaamse arrondissement dat geen daling van de vrouwelijke werkloosheid kent.

In tabel 15 tonen we de evolutie van de werkloosheidsdruk tussen 1998 en 1999. De werkloosheidsdruk meet de totale werkloosheid (EU-definitie + ouderen) in verhouding tot de bevolking op beroepsactieve leeftijd. De beroepsactieve leeftijd bedraagt 20 tot en met 64 jaar voor de mannen en 20 tot en met 59 jaar voor de vrouwen. De werkloosheidsdruk is met andere woorden een maatstaf voor de kans die de beroepsactieve bevolking heeft om werkloos te worden.

Uit de tabel blijkt dat de werkloosheidssituatie in de provincie West-Vlaanderen minder problema-

Tabel 15

Evolutie van de werkloosheidsdruk in West-Vlaanderen per arrondissement (in %) ^(a), jaargemiddelde 1998-99

Arrondissement	Aantal mannelijke werklozen per 100 mannen van 20 tot en met 64 jaar		Aantal vrouwelijke werklozen per 100 vrouwen van 20 tot en met 59 jaar		Aantal werklozen per 100 mannen van 20 tot en met 64 jaar en per 100 vrouwen van 20 tot en met 59 jaar	
	1998	1999	1998	1999	1998	1999
Brugge	6,5	6,4	9,5	8,7	7,9	7,5
Diksmuide	5,0	5,1	7,8	7,2	6,3	6,0
Ieper	5,1	5,6	10,0	10,0	7,4	7,6
Kortrijk	4,9	5,0	9,1	8,6	6,9	6,7
Oostende	8,7	8,7	10,4	10,0	9,5	9,3
Roeselare	4,4	4,5	8,3	7,9	6,2	6,1
Tielt	3,7	3,7	7,2	7,0	5,3	5,2
Veurne	6,6	6,5	8,9	8,2	7,7	7,3
West-Vlaanderen	5,7	5,8	9,1	8,6	7,3	7,1
Kustarrondissementen	7,2	7,1	9,7	9,0	8,4	8,0
Overig West-Vlaanderen	4,7	4,8	8,7	8,3	6,5	6,5
Westhoek	5,5	5,7	9,2	8,9	7,2	7,2
Vlaamse Gewest	7,0	6,8	10,1	9,4	8,5	8,0
Het Rijk	10,2	9,9	13,1	12,5	11,6	11,1

(a) EU definitie, inclusief oudere werklozen.
BRON: RVA.

Tabel 16

Evolutie van het aandeel van de jeugdwerkloosheid in de totale werkloosheid in West-Vlaanderen, verdeling volgens arrondissement ^(a), jaargemiddelde 1998 en 1999 (in %)

Arrondissement	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	1998	1999	1998	1999	1998	1999
Brugge	27,3	29,3	20,7	21,5	23,3	24,8
Diksmuide	28,0	30,3	25,2	25,1	26,2	27,0
Ieper	33,3	35,9	24,7	24,2	27,5	28,4
Kortrijk	30,0	32,9	23,5	25,1	25,8	28,1
Oostende	25,6	25,9	21,3	22,1	23,2	23,9
Roeselare	32,4	33,1	24,0	24,8	26,8	27,8
Tielt	28,0	31,9	22,8	25,0	24,4	27,2
Veurne	24,9	27,2	22,6	21,8	23,6	24,2
West-Vlaanderen	28,3	30,3	22,6	23,4	24,7	26,2
Kustarrondissementen	26,4	27,9	21,1	21,7	23,3	24,4
Overig West-Vlaanderen	30,7	33,2	23,9	24,9	26,2	27,9
Westhoek	29,4	32,0	24,2	23,8	26,1	26,9
Vlaamse Gewest	27,7	28,2	22,1	22,3	24,4	24,7
Het Rijk	25,8	26,1	23,0	23,1	24,3	24,4

(a) EU-definitie.
BRON: RVA.

tisch is dan in het Vlaamse Gewest en het Rijk. Zowel in 1998 als in 1999 ligt de werkloosheidsdruk in West-Vlaanderen, zowel bij de mannen als de vrouwen, lager dan in het Vlaamse Gewest en het Rijk. In 1999 bedroeg de totale werkloosheidsdruk in West-Vlaanderen 7,1 %, tegenover 8 % in het Vlaamse Gewest en 11,1 % in het Rijk. De daling van de werkloosheidsdruk tussen 1998 en 1999 is wel kleiner in West-Vlaanderen (-0,2 %-punt) dan in het Vlaamse Gewest (-0,5 %-punt) en in het Rijk (-0,5 %-punt). Met uitzondering van het arrondissement Ieper, dat een toename van de totale werkloosheidsdruk tussen 1998 en 1999 laat optekenen, kennen alle andere West-Vlaamse arrondissementen een daling van die werkloosheidsdruk.

De hoogte van de werkloosheidsdruk verschilt evenwel tussen de West-Vlaamse arrondissementen onderling. De werkloosheidsdruk ligt het laagst in het arrondissement Tielt en bedraagt 5,2 %. Ook de arrondissementen Roeselare (6,1 %), Diksmuide (6 %) en Kortrijk (6,7 %) kennen een relatief lage werkloosheidsdruk. De hoogste werkloosheidsdruk is waar te nemen in

Patrick Vanherpe & Partners bvba

- ADVIES IN RISICOBEBEERSING VOOR KMO
- RISICOBEBEER VOOR KMO EN PARTICULIEREN
- ADVIES BIJ SCHADEREGELING

Jan Breydellaan 26

8500 Kortrijk, Tel. (056)22 08 72

Fax: (056)22 95 14

E-mail: vanherpe.partners@compaenet.be

het arrondissement Oostende (9,3 %).

Indien we de werkloosheidsdruk opsplitsen naar geslacht zien we dat de werkloosheidsdruk bij de vrouwen veel hoger ligt dan bij de mannen. West-Vlaanderen kende in 1999 een mannelijke werkloosheidsdruk van 5,8 % en een vrouwelijke van 8,6 %. In vergelijking met 1998 kent de mannelijke werkloosheidsdruk wel een lichte toename, terwijl de vrouwelijke een aanzienlijke daling ondergaat. In het Vlaamse Gewest en in het Rijk kennen zowel de mannelijke als de vrouwelijke werkloosheidsdruk een daling. De druk ligt echter zowel voor de mannen als voor de vrouwen hoger dan in West-Vlaanderen.

Tabel 16 toont een evolutie van het aandeel van de jeugdwerkloosheid in de totale werkloosheid. Met jeugdwerklozen bedoelen we de werklozen met leeftijd beneden 25 jaar. De werkloosheid werd hier berekend volgens de EU-definitie, dus zonder de oudere werklozen. In 1999 bedroeg het aandeel van de jongeren in de werkloosheid in West-Vlaanderen 26,2 %.

In het Vlaamse Gewest had 24,7 % van de werklozen een leeftijd beneden 25 jaar en in het Rijk 24,4 %. Ten opzichte van 1998 is het aandeel van de jongeren in de totale werkloosheid in West-Vlaanderen met 1,5 %-punt toegenomen. In het Vlaamse Gewest en het Rijk was de toename beperkter.

Het aandeel van de jeugdwerkloosheid in de totale werkloosheid ligt hoger bij de mannen dan bij de vrouwen. In 1999 was in West-Vlaanderen 30,3 % van de mannelijke werklozen jonger dan 25 jaar tegenover 23,4 % van de vrouwelijke werklozen. In West-Vlaanderen ligt het aandeel van de mannelijke jeugdwerkloosheid het laagst in het arrondissement Oostende (25,9 %) en het hoogst in het arrondissement Ieper (35,9 %).

Het aandeel van de vrouwelijke jeugdwerkloosheid ligt het laagst in het arrondissement Brugge (21,5 %) en het hoogst in de arrondissementen Diksmuide en Kortrijk (25,1 %).

Figuur 9 toont het aandeel van de werkloosheid, opgesplitst naar werkloosheidsduur, in de totale werkloosheid. We kunnen de werklozen opsplitsen in werklozen van

korte duur - dit zijn werklozen die minder dan een jaar werkloos zijn - en langdurig werklozen, die langer dan een jaar werkloos zijn. In 1999 was 57,9 % van de niet-werkende werkzoekenden minder dan een jaar werkloos en 42,1 % was langdurig werkloos. De situatie is sterk verbeterd in vergelijking met 1998 toen nog 47,2 % van de werklozen langer dan een jaar werkloos was. Toch blijkt in 1999 nog altijd meer dan een vierde van de werklozen langer dan twee jaar werkloos te zijn.

Een opsplitsing naar geslacht toont dat de langdurige werkloosheid problematischer is bij de vrouwen dan bij de mannen: van de werkloze vrouwen is 46 % langer dan een jaar werkloos, van de werkloze mannen is dit 36,1 %.

Grensarbeid

Grensarbeid van West-Vlaanderen naar Frankrijk

Volgens het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering waren er op 30 juni 1999 nog 984 West-Vlamingen, in hoofdzaak mannen (71 %) die gingen werken in Frankrijk. De personen uit West-Vlaanderen kwamen vooral uit de arrondissementen Kortrijk (474 personen) en Ieper (310 personen). Van de personen die werken in Frankrijk, maar wonen in West-Vlaanderen is 63,4 % ouder dan 40 jaar.

De dalende trend van het aantal West-Vlamingen werkend in Frankrijk, zette zich ook in 1999 verder. In het begin van de jaren zeventig gingen nog meer dan 5.000 personen woonachtig in West-Vlaanderen, in Frankrijk werken. Begin jaren tachtig waren er dat nog circa 2.500, begin jaren negentig nog bijna 1.500. In 1999 daalde hun aantal voor het eerst onder 1.000 personen. Ten opzichte van 1998 was er een daling met 62 personen of 5,9 %.

Grensarbeid van Frankrijk naar West-Vlaanderen

Per 30 juni 1999 kwamen 2.721 personen wonend in Frankrijk, werken in West-Vlaanderen. Hiervan waren er 83,8 % mannen en 16,2 % vrouwen. Zij waren vooral tewerkge-

**DE TOEKOMST IS VAN DE BANK
NAAR DE BEURS SURFEN.**

www.bbl.be

WIJ GEVEN DE TOEKOMST ALLE KANSSEN

Figuur 9

Aandeel van de werkloosheid, opgesplitst naar werkloosheidsduur, in de totale werkloosheid in West-Vlaanderen, jaargemiddelde 1999 (in %)

steld in de arrondissementen Kortrijk (1.331 personen), Ieper (690 personen) en Oostende (395 personen). Het zijn vooral jongere mensen uit Frankrijk die in West-Vlaanderen komen werken: 30,6 % van hen is jonger dan 30 jaar, 38,3 % is tussen 30 en 40 jaar.

In tegenstelling tot het aantal West-Vlamingen die werken in Frankrijk, vertoont het aantal Fransen werkend in West-Vlaanderen een stijgende trend. Midden jaren zeventig kwamen nog geen 250 Fransen in West-Vlaanderen werken. Dit bleef zo tot het eind van de jaren tachtig, toen hun aantal opeens circa 1.000 personen bedroeg. Tegen 1998 verdubbelde dit cijfer nog. Tussen 1998 en 1999 was er een opvallende toename met 607 personen of 28,7 %.

Grensarbeid van West-Vlaanderen naar Nederland

De grensarbeid tussen West-Vlaanderen en Nederland is relatief klein in vergelijking met de grensarbeid tussen Frankrijk en West-Vlaanderen. Op 30 juni 1999 gingen 170 personen, woonachtig in West-Vlaanderen, werken in Nederland. Dat waren er 15 meer dan in 1998. De meerderheid van de West-Vlamingen was afkomstig uit het arrondissement Brugge (132 personen of 77,6 %). Het totaal aantal personen dat op 30 juni 1999 vanuit de provincie in Nederland ging werken bestond uit 42,9 % mannen en 57,1 % vrouwen.

Grensarbeid van Nederland naar West-Vlaanderen

Het aantal personen dat vanuit Nederland in West-Vlaanderen kwam werken, bedroeg 262 personen op 30 juni 1999. Ten opzichte van 1998 was dit 13 personen of 5,2 % meer. Van die 262 personen

waren er 76,3 % mannen en 23,7 % vrouwen. Ook hier worden de meeste Nederlanders tewerkgesteld in het arrondissement Brugge (212 personen of 80,9 % van het totaal aantal in West-Vlaanderen).

Ontwerp
OPMAAK
prepress
DRUK &
afwerking

DRUKKERIJ SANSEN

DRUKKERIJ SANSEN
Nijverheidslaan 5, 8970 Poperinge
Tel. 057/33 67 21 - Fax 057/34 68 61
info: druk.sansen@publiwest.be

Maakt deel uit van Publiwest NV

WES Milieuonderzoek en -advies

Biedt u een brede waaier van interne en externe opleiding, advies en begeleiding

Milieuzorgsystemen ISO 14001 en EMAS

Combinatie met implementatie kwaliteits- en veiligheidssystemen.

Individuele- of groepsbegeleiding met ondermeer :

- *initiële milieuanalyse*
- *identificatie significante milieuaspecten*
- *schrijven van milieuprocedures*
- *interne/externe opleiding en sensibilisatie van uw personeel*
- *opleiding interne auditor*
- *uitvoeren van interne audits*

Milieueffectrapportering

- *erkende MER-deskundigen in alle disciplines vereist volgens MER-besluit*
- *infrastructuur-MER's : in kader van bouwvergunningsaanvraag*
- *industriële MER's : in kader van de milieuvergunningsaanvraag*

Integraal Waterbeheer

- *beleidsondersteunend onderzoek op Vlaams, regionaal en lokaal niveau*
- *omgevingsanalyse : onderzoek van het watersysteem*
- *sectorale analyses*
 - *integrale knelpuntenanalyse : afweging sectorale aspecten, gekoppeld aan het watersysteem*

Begeleiding milieucoördinator

- *opvolging wettelijke verplichtingen via checklist milieuwetgeving*
- *opstellen milieuvergunningsaanvragen*
 - *uitvoeren (decretale) milieu-audit*
 - *begeleiding inzake subsidieaanvragen*

Begeleiding preventieadviseur

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met :
ir. Johan Lammerant, afdelingshoofd
WES Milieuonderzoek en -advies
Baron Ruzettelaan 33
8310 Assebroek/Brugge
tel 050/36 71 36
fax 050/36 31 86
email: johan.lammerant@wes.be

Zeehavenverkeer en luchtvaart

De haven van Brugge-Zeebrugge

De haven van Zeebrugge heeft het jaar 1999 afgesloten met een absoluut record qua goederenoverslag van 35,4 miljoen ton. Dit is een stijging met 6,5 % tegenover het jaar 1998 en een groei met bijna een kwart over de voorbije drie jaar. De groei van de goederenoverslag doet zich voor in alle goederensegmenten, doch de belangrijkste groei-segmenten in 1999 waren eens te meer dezelfde, succesvolle trafieken van de voorbije jaren: de containeroverslag steeg met 8,8 % en de trafiek van nieuwe auto's bereikte een totaal van 912.353 eenheden of 18,4 % meer dan in 1998. Vooral

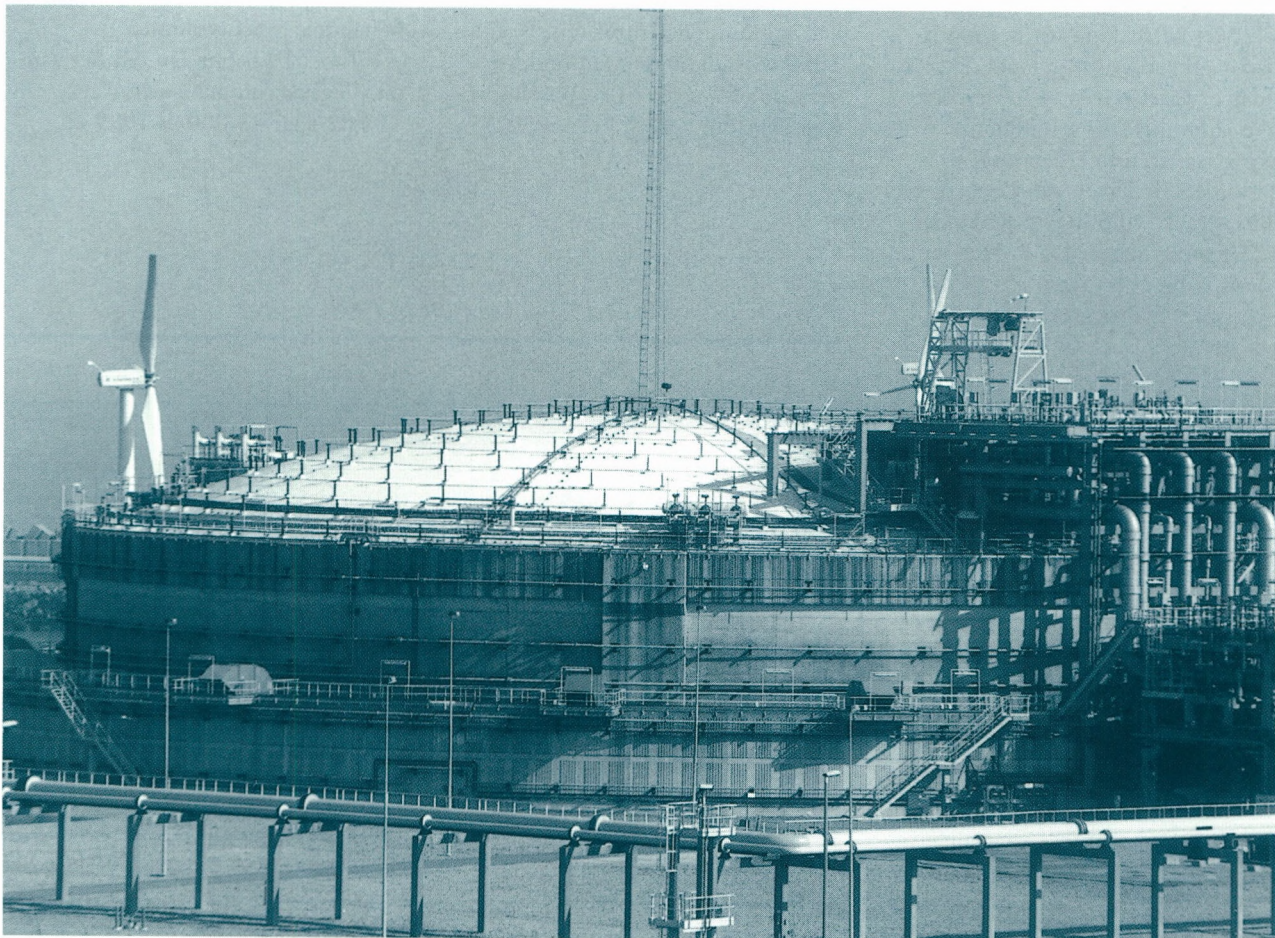
het feit dat precies deze trafieken de grootste toegevoegde waarde genereren, stemt de haven van Zeebrugge tot optimisme.

De qua tonnage belangrijkste trafiek voor Zeebrugge bleef de behandeling van vrachtwagens. Het ro/ro-volume bedroeg in 1999 14,8 miljoen ton, wat een toename betekent van 2,8 % tegenover 1998. Deze voortdurende expansie dankt men vooral aan de toename van de niet-begeleide vrachtwagens, waarvoor Zeebrugge is uitgegroeid tot dé draaischijf op het Europese continent. Het aantal aan- en afgevoerde vrachtwagens bedroeg 1.041.152.

De containertrafiek, na de ro/ro de belangrijkste goederengroep, groeide in 1999 ondanks het vertrek

De haven van Zeebrugge deed het in 1999 nogmaals uitstekend: de containeroverslag en de trafiek van nieuwe auto's waren de sterkste groeiers. Het voorbije 1999 was voor de haven van Oostende een moeilijk jaar; de toekomst ziet er echter hoopvol uit. Voor de luchthaven van Oostende was 1999 een recordjaar, zowel voor het aantal vluchten, aantal passagiers als behandeld vrachtvolume. Als gevolg van het opschorten van het zweefvliegen, daalde het aantal vliegtuigbewegingen op de luchthaven van Kortrijk-Wevelgem.

De LNG-terminal in de haven van Zeebrugge

Jan Vernieuwe, Brugge

Tabel 17

Goederenoverslag in de haven van Zeebrugge, 1998 en 1999 (goederen in ton)

	Aanvoer		Afvoer		Totaal
	1999	1998	1999	1998	1998
Ro/Ro	6.518.522	6.382.434	8.242.722	7.978.895	14.361.329
Containers	4.169.846	4.018.892	5.787.235	5.129.096	9.147.988
Stukgoed	576.641	357.125	202.405	247.661	604.786
Vloeibare bulk	4.294.691	4.250.682	735.223	550.604	4.801.286
Vaste bulk	3.879.015	3.421.533	1.034.103	946.513	4.368.046
Totaal	19.438.715	18.430.666	16.001.688	14.852.769	33.283.435

Bron : MBZ.

van de rederij Cast naar Antwerpen met 8,8 %. In totaal werden 568.756 containers of 850.164 TEU aan- en afgevoerd.

De winst in de overslag van conventioneel stukgoed, goed voor 779.000 ton, is vooral te vinden in de trafieken van hout, suiker en fruitsappen. Verder was er ook de start van de veelbelovende pulpoverslag door de Zweeds/Finse groep StoraEnso die in 1998 reeds voor Zeebrugge had geopteerd als Europees distributiecentrum.

Ook de vaste en vloeibare bulk, die samen een volume van zowat 10 miljoen ton vertegenwoordigen, kenden in 1999 een positieve evolutie.

Met betrekking tot het toeristisch verkeer wordt gemeld dat de neerwaartse trend van de voorbije jaren in 1999 stabiliseerde. Vorig jaar transiteerden 641.702 passagiers de haven van Zeebrugge, dit is zowat 10.000 passagiers of 1,7 % meer dan in 1998. Het aantal toeristische voertuigen dat werd overgezet bedroeg 68.408 (+6,6 %).

De haven van Oostende

Het voorbije jaar 1999 was voor de haven van Oostende een moeilijk jaar, maar de verwachtingen voor de toekomst lijken hoopvol.

Zoals uit tabel 18 blijkt is de terugval vooral groot voor wat betreft auto- en passagiersvervoer: die trafiek daalde met zowat 14 % tot zo'n 983.201 passagiers en 179.558 auto's. Deze terugval is deels te wijten aan de afschaffing van de taksvrije verkoop aan boord van de schepen en het wegvallen van Sally-Direct.

Bij de ro/ro-trafieken is de daling al even spectaculair:

waar in 1998 nog 102.638 eenheden werden behandeld, strandt men nu op 60.000 eenheden. Deze terugval is deels te wijten aan het feit dat de lijn Trans Europe Shipping Line ten gevolge van de Kosovocrisis in 1999 minder schepen inlegde tussen Oostende en het Verenigd Koninkrijk.

In de conventionele cargo noteert men een stijging met 4,8 %. De aanvoer van grint en zand, goed voor 1.162.651 ton, blijft in dit segment de voornaamste goederenstroom.

Ondertussen naderen de aan de gang zijnde renovatieprogramma's stilaan hun afwerking, waardoor de afgewerkte voorhaven nieuwe trafieken zal kunnen aantrekken. Begin 2000 verwelkomde men ondertussen de nieuwe ro/ro-verbinding op Ipswich door rederij Ferryways.

Een en ander kadert binnen de strategie van de haven om kwaliteitsvolle vrachtverbindingen aan te bieden en een diversificatie te realiseren van regelmatige ferrylijnen op Groot-Brittannië. Hierbij mikt men vooral op ongeleide vracht, een segment dat in de Oostendse haventrafiek traditioneel minder vertegenwoordigd is.

De luchthaven van Oostende

De luchthaven van Oostende maakte van 1999 opnieuw een recordjaar, zowel inzake aantal vluchten, aantal passagiers als inzake behandeld vrachtvolume.

Tabel 19 toont aan dat het aantal vliegbewegingen steeg van 41.702 naar 45.000 in 1999 en

Tabel 18

Activiteiten van de haven van Oostende in 1998 en 1999

	1998	1999
Goederen		
• ro/ro-vracht (eenheden)	102.638	60.389
• ro/ro-vracht (ton)	2.364.574	1.460.086
• andere goederen, inclusief toeristische wagens en bussen (ton)	1.573.010	1.648.041
Totaal (ton)	3.937.584	3.108.127
Toeristische wagens (aantal)		
• auto's	208.218	179.558
• bussen	29	
• Passagiers (aantal)	1.149.539	983.201

BRON : AGHO.

het aantal passagiers steeg naar circa 139.000, een toename met 12 %. Deze stijging is vooral te danken aan de succesvolle chartervluchten van de grote touroperators. De populairste bestemmingen vanuit Oostende zijn Palma (21 %), Alicante (34 %), Malaga (18 %) en Tenerife (17 %).

Na de instelling in 1998 van het verbod op lawaaierige stage II-vliegtuigen ouder dan 28 jaar (Europese richtlijn 92/14), heeft de luchthaven van Oostende zich qua vrachttrafiek duidelijk herpakt. Het behandelde tonnage nam toe tot bijna 108.000 ton, wat niet alleen 22,5 % meer is dan in 1998, maar ook een lichte stijging is ten opzichte van het vorige recordjaar 1997.

Voor het jaar 2000 is de installatie van een Instrumental Landing System op de baan 08 geprogrammeerd, hetgeen moet toelaten dat vliegtuigen in de toekomst meer landingen kunnen uitvoeren vanuit westelijke richting (zeezijde). Naast de renovatie van de passagiershal, zal ook de bedrijvenszone voor luchthavengebonden activiteiten aan de Torhoutsesteenweg dit jaar worden voltooid.

De luchthaven van Kortrijk-Wevelgem

Het jaar 1999 betekende voor de luchthaven van Kortrijk-Wevelgem het tweede, opeenvolgende jaar van daling inzake het aantal vliegtuig- en passagiersbewegingen. In totaal werden 54.673 vliegtuigbewegingen, dit is 1,5 % minder dan in 1998, en 110.664 passagiersbewegingen, dit is 1,6 % minder dan in 1998, geteld. De daling doet zich, wat het aantal vliegtuigbewegingen betreft, vooral voor in de lokale (recreatieve) vluchten, wat het gevolg is van de beslissing om het zweefvliegen op de luchthaven op te schorten, na een ongeval in het zweefcircuit.

Wanneer de blik specifiek wordt gericht op het professionele vliegverkeer te Kortrijk-Wevelgem, een segment dat ongeveer 10 % van het aantal vliegtuigbewegingen vertegenwoordigt, dan manifesteert zich in 1999 een opmerkelijke toename in vergelijking met 1998. Het aantal professionele vluchten bedroeg 5.577 of 10,7 % meer dan in 1998. Het aantal passagiers op deze professionele vluchten bleef evenwel stabiel op ongeveer 16.000.

Tabel 19

Vliegtuigbewegingen, aantal passagiers en hoeveelheid vracht (in ton) op de luchthaven van Oostende

Jaar	Vluchten	Passagiers	Vracht
1991	47.223	87.302	50.363
1995	37.554	80.532	81.514
1996	36.400	90.474	91.769
1997	42.474	126.196	105.699
1998	41.702	124.385	88.168
1999	45.000	139.333	107.985

BRON : Luchthaven Promotie Oostende.

Energie- en teledistributie

Zuivere energie voor een zuivere toekomst

Huisvesting, ruimtelijke ordening en infrastructuur

Het aantal vergunde woningen in West-Vlaanderen steeg in de eerste drie kwartalen van 1999 met 12 procent. Een nieuw decreet op de ruimtelijke ordening voorziet ruimtelijke structuurplannen en ruimtelijke uitvoeringsplannen, telkens op het niveau van Vlaanderen, de provincies en de gemeenten.

Huisvesting

Door het NIS worden gegevens verstrekt over het aantal begonnen en vergunde woningen in woon- en niet-woongebouwen. De gegevens komen telkens met enige vertraging ter beschikking. Bij het opmaken van dit overzicht waren cijfers beschikbaar tot en met september

1999. Slechts als ook de maanden oktober tot december gekend zijn, zal een volledige analyse kunnen gemaakt worden.

Tabel 20 geeft een overzicht van de vergunde en begonnen woningen in de arrondissementen van West-Vlaanderen voor de periode van januari tot en met september 1998 en 1999.

Het aantal woningen dat in de eerste drie kwartalen van 1999 vergund werd in West-Vlaanderen bedraagt 5.221. Dit is 561 eenheden of 12,0 % meer dan in dezelfde periode van 1998. De toename was relatief kleiner dan in het Vlaamse Gewest (+21,0 %) en het Rijk (+22,4 %). In alle arrondissementen, behalve Veurne (-19,4 %) lag het aantal in 1999 (van januari tot september) hoger dan in 1998. De grootste relatieve toenames situeerden zich in de arrondissementen

Diksmuide (+34,9 %), Ieper (+28,7 %) en Roeselare (+22,1 %). De arrondissementen met het grootste aantal waren Brugge (1.302), Oostende (1.020), Kortrijk (748) en Veurne (680). In West-Vlaanderen als geheel werden in de eerste drie kwartalen van 1999 gemiddeld 4,6 woningen vergund per 1.000 inwoners, wat meer is dan in het Vlaamse Gewest (4,2 woningen) en het Rijk (3,7 woningen). Binnen West-Vlaanderen tellen de kustarrondissementen het meeste vergunde woningen per 1.000 inwoners. Veurne komt als eerste met 12,1 eenheden per 1.000 inwoners, gevolgd door Oostende (7,2 per 1.000 inwoners) en Brugge (4,8 per 1.000 inwoners). Het gemiddelde van de kustarrondissementen (6,4 per 1.000 inwoners) ligt dan ook hoger dan dat van de niet-kustarrondissementen (3,4 per 1.000 inwoners).

Tabel 20

Nieuw toegestane bouw en begonnen woningen (in woon- of niet-woongebouwen), periode januari-september 1998-1999

Arrondissement	Vergunde woningen (al of niet in woongebouwen)			Begonnen woningen (al of niet in woongebouwen)			Aantal per 1.000 inwoners	
	1998	1999	Index	1998	1999	Index	Vergund	Begonnen
Brugge	1.091	1.302	119,3	918	1.070	116,6	4,8	4,0
Diksmuide	109	147	134,9	123	161	130,9	3,1	3,4
Ieper	261	336	128,7	245	339	138,4	3,2	3,2
Kortrijk	660	748	113,3	614	691	112,5	2,7	2,5
Oostende	878	1.020	116,2	767	969	126,3	7,2	6,8
Roeselare	517	631	122,1	343	457	133,2	4,5	3,3
Tielt	300	357	119,0	231	358	155,0	4,1	4,1
Veurne	844	680	80,6	601	355	59,1	12,1	6,3
West-Vlaanderen	4.660	5.221	112,0	3.842	4.400	114,5	4,6	3,9
Kustarrondissementen	2.813	3.002	106,7	2.286	2.394	104,7	6,4	5,1
Overig West-Vlaanderen	1.847	2.219	120,1	1.556	2.006	128,9	3,4	3,0
Vlaamse Gewest	20.631	24.957	121,0	18.780	15.090	80,4	4,2	2,5
Het Rijk	30.722	37.598	122,4	26.026	24.877	95,6	3,7	2,4

BRON : NIS.

Het aantal begonnen woningen in West-Vlaanderen in de eerste drie kwartalen van 1999 was hoger dan in dezelfde periode van 1998.

Van januari tot en met september 1999 werd de bouw van 4.400 woningen gestart, tegenover 3.842 woningen in de overeenkomstige periode van 1998, dit betekent 14,5 % meer.

In het Vlaamse Gewest en het Rijk daalde het aantal begonnen woningen. In absolute cijfers was het aantal begonnen woningen in 1999 het grootst in de arrondissementen Brugge (1.070 woningen), Oostende (969 woningen) en Kortrijk (691 woningen). Net zoals bij het aantal vergunde woningen, daalde het aantal begonnen woningen enkel in het arrondissement Veurne (-40,9 %). De relatieve daling was wel veel sterker dan bij het aantal vergunde woningen. In de arrondissementen Tielt (+55,0 %), Ieper (+38,4 %) en Roeselare (+33,2 %) was de toename van het aantal begonnen woningen het grootst.

Het aantal begonnen woningen per 1.000 inwoners (periode januari tot en met september 1999) is het grootst in de arrondissementen Oostende (6,8 per 1.000 inwoners), Veurne (6,3 per 1.000 inwoners) en Tielt (4,1 per 1.000 inwoners). Het kustarrondissement Brugge komt pas als vierde in de rangschikking van de West-Vlaamse arrondissementen (4,0 per 1.000 inwoners). Het aantal begonnen woningen per 1.000 inwoners is in West-Vlaanderen als geheel (3,9 woningen) wel duidelijk hoger dan in het Vlaamse Gewest (2,5 woningen) en het Rijk (2,4 woningen).

In 1999 gaf de raad van bestuur van de Vlaamse huisvestingsmaatschappij toelating tot het gunnen van 492 nieuwbouwwoningen, 176 vervangingsbouwwoningen en 143 grondige renovaties in West-Vlaanderen. In totaal ging het dus om 811 woningen. Dit is heel wat meer dan in 1998: toen werden 543 woningen goedgekeurd waarvan 300 nieuwbouwwoningen.

Door de West-Vlaamse Intercommunale voor Economische Expansie, Huisvestingsbeleid en Technische Bijstand (WVI) werd in 1999 circa 17 ha aangekocht. De verkopen bedroegen circa 4,6 ha gespreid over 94 kavels. Dit is minder dan de helft van wat in 1998 werd verkocht: 11,9 ha (208 kavels). Door het steeds schaarser worden

Tabel 21

Tussenkomst in de leninglast inzake bouw, koop en renovatie in 1998 en 1999, aantal dossiers

	Bouw	Koop	Renovatie
West-Vlaanderen			
1999	358	130	244
1998	741	157	589
Vershil	-383	-27	-345
Vlaamse Gewest			
1999	1.583	734	1.450
1998	2.603	1.238	2.745
Vershil	-1.020	-504	-1.2958
Aandeel West-Vlaanderen			
1999 (in %)	22,6	17,7	16,8
1998 (in %)	28,5	12,7	21,5

BRON : Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Departement Leefmilieu en Infrastructuur, AROHM, afdeling woonbeleid.

van bouwgrond, legt de WVI zich ook meer en meer toe op alternatieve projecten zoals de bejaardenhuisvesting, het pandenbeleid, de stads- en dorpskernherwaardering en het omvormen van verlaten bedrijfsruimten.

De intercommunale Leiedal kocht in 1999 circa 1,4 ha grond gelegen in woonzones en verkocht 14 kavels gelegen in twee verschillende woonzones voor een totale oppervlakte van circa 0,5 ha.

Het Vlaamse Gewest kan een tegemoetkoming geven in de aflossing van een hypothecaire lening voor de bouw, aankoop of renovatie van een woning. Daarenboven zijn er specifieke verbeterings- of saneringspremies met het oog op het verhelpen van gebreken in verband met overbevolking of om de woning aan te passen aan een gehandicapte of bejaarde bewoner. Tenslotte bestaan er ook huursubsidies en installatiepremies.

Tabel 21 geeft een overzicht van het aantal dossiers met tussenkomst in de aflossing van een hypothecaire lening in 1998 en 1999. Uit de tabel kan afgeleid worden dat zowel inzake bouw, koop als renovatie en zowel voor West-Vlaanderen als voor het Vlaamse Gewest het aantal goedgekeurde dossiers in 1999 aanzienlijk lager lag dan in 1998. Het aantal dossiers inzake nieuwbouw werd in West-Vlaanderen meer dan gehalveerd. Het aandeel van de provincie in de dossiers van het Vlaamse Gewest daalde van

28,5 % naar 22,6 %. De afname van de koopp dossiers was in West-Vlaanderen niet zo groot en relatief gezien kleiner dan in het Vlaamse Gewest. Het aandeel van West-Vlaanderen in het Vlaamse Gewest nam dan ook toe tussen 1998 en 1999. De tegemoetkomingen inzake renovatie kenden dan weer wel een sterke terugval, zowel in West-Vlaanderen als in het Vlaamse Gewest. De afname was ook relatief sterker in West-Vlaanderen waardoor het aandeel van de provincie in het Vlaamse Gewest afnam.

In West-Vlaanderen werden in 1999 ook nog 1.464 verbeterings- en aanpassingspremies toegekend. Dit is 5,2 % meer dan in 1998. Het aandeel van West-Vlaanderen in het Vlaamse Gewest bedraagt 23,5 %.

Tenslotte bedroeg het aantal nieuw toegekende huursubsidies en installatiepremies in West-Vlaanderen 400 dossiers in 1999 of 21,8 % van de Vlaamse dossiers. In 1998 bedroeg het aantal dossiers in West-Vlaanderen 398 eenheden (22,1 % van het aantal in Vlaanderen).

Ruimtelijk ordening

Nadat 1998 zeer belangrijk was ten aanzien van wijzigingen van gewestplannen, is er voor 1999 relatief weinig te vermelden.

Voor het gewestplan Veurne-Westkust werden wijzigingen defini-

Hugo Maertens, Brugge

Zeehavens en kustverdediging

In de Zeebrugse voorhaven gaat de aandacht vooral naar de verdere zeevaartse uitbouw. Concreet gaat het om de bouw van de kaaimuren van het Wielingendok en van het Albert II-dok en naar het in gebruik nemen van de tussenliggende gronden. Een en ander heeft onder meer te maken met de vestiging van de papierproducent Stora/Enso. Het in gebruik nemen van deze noordelijke voorhavengronden vereiste onder meer belangrijke spoorweginfrastructuur. Ook in het meer zuidelijk deel van de voorhaven werd een kaaimuur gebouwd (Ocean Containerterminal Hessenatie Zeebrugge).

In de achterhaven moet vooral verwezen worden naar het bouwrijp maken van bijkomende havengronden, onder meer in verband met de trafiek van nieuwe auto's.

Bijzonder interessant is dat in 1999 langs het Boudewijnkanaal ter hoogte van Dudzele een installatie in gebruik genomen is voor het ontvangen van scheepsafval en van allerlei lading-resten. Het bedrijf is tevens in staat scheepsruimen en tanks te reinigen. Na een eerste behandeling wordt het verzamelde afval afgevoerd naar gespecialiseerde bedrijven. Dit alles moet toelaten de vervuiling van de zee door schepen te voorkomen. Door de activiteit van deze installatie voldoet Zeebrugge aan Europese richtlijnen en aan internationale verdragen.

Voor de Oostendse zeehaven kunnen we vooral wijzen op het feit dat in 1999 de grondige ombouw van het Zeewezendok afgerond werd. Hierdoor werd dit dok een getijdedok en kan het ingeschakeld worden in het ro/ro-verkeer.

Anderzijds werd in Oostende ook volop gewerkt aan de ombouw van de vroegere RMT-kade in de onmiddellijke omgeving van het spoorwegstation. Het is de bedoeling hier een kade voor cruiseschepen te realiseren. Op termijn wil men een volwaardige cruiseterminal uitbouwen.

Op het vlak van de kustverdediging ging de aandacht in 1999 naar de plannen van de Vlaamse overheid om ter hoogte van Oostende werken uit te voeren zodat het strand er op een min of meer natuurlijke wijze zou aangroeien. Onderdeel van het project is de bouw van een lang, gebogen strandhoofd.

tief vastgesteld. Het gaat hierbij om de bescherming van bepaalde duinen en het Hannecartbos in Koksijde en om het herinrichten van de omgeving van de jachthaven van Nieuwpoort.

Ook voor het gewestplan Diksmuide-Torhout werd een wijziging definitief vastgesteld; hier gaat het om de uitbreiding van het bedrijventerrein te Torhout. De regeringsbeslissing omtrent de vaststelling van deze gewestplanwijziging werd evenwel door de Raad van State geschorst.

In 1999 werd ook een definitieve vaststelling verwacht van een wijziging van het gewestplan Brugge-Oostkust (herinrichten van het domein Merkenveld-Baesveld te Zedelgem). De voorlopige vaststelling gebeurde in 1998. De definitieve vaststelling zou normaal binnen een wettelijk vastgestelde termijn in 1999 volgen. Dit is niet gebeurd zodat de bestemmingen van het oorspronkelijke gewestplan onverminderd van kracht blijven.

Tenslotte werden in 1999 wijzigingen aan het gewestplan Oostende-Middenkust voorlopig vastgesteld. Het betreft hier een breed gamma van diverse bestemmingsveranderingen. Na een openbaar onderzoek moet normalerwijze in 2000 een definitieve vaststelling volgen.

Een belangrijk element in 1999 was verder het feit dat het Vlaamse parlement een nieuw decreet op de ruimtelijke ordening aannam. Dit decreet moet de huidige regeling van 1962 vervangen. Twee artikels van het nieuwe decreet werden van kracht in juni 1999; voor

het overige zou het decreet van toepassing worden op 1 oktober 1999. Eind september 1999 besliste de overheid echter dat dit pas zou gebeuren op 1 mei 2000.

Dit decreet op de ruimtelijke ordening voorziet het opstellen van ruimtelijke structuurplannen en ruimtelijke uitvoeringsplannen, telkens op het niveau van Vlaanderen, de provincies en de gemeenten. Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen werd reeds in 1998 definitief vastgesteld. Het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan voor West-Vlaanderen was in 1999 verder in opmaak; een ontwerpversie wordt verwacht in de tweede helft van 2000. Wat tenslotte de gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen betreft is te vermelden dat in 1999 het eerste West-Vlaamse plan werd vastgesteld: dit van de gemeente Staden.

Ruimtelijke uitvoeringsplannen (gewestelijk, provinciaal, gemeentelijk) zijn nog niet opgemaakt.

Tenslotte kunnen we nog herinneren aan het feit dat het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen stelt dat de Vlaamse overheid de vier West-Vlaamse regionaalstedelijke gebieden moet afbakenen (Brugge, Kortrijk, Oostende en Roeselare).

Voor de afbakening van het regionaalstedelijk gebied Kortrijk heeft de Vlaamse overheid een studie-opdracht gegeven aan de tijdelijke vereniging Leiedal-WES-CIBE. Het voorstel van afbakening zal afgewerkt zijn in de zomer van 2000 en aan de minister voor goedkeuring worden overgemaakt.

Wegen

De voornaamste wegenwerken waren in 1999 in het noorden van de provincie gesitueerd.

We verwijzen vooreerst naar de werken voor de sluiting van de R31 ring om Oostende, met name de realisatie van de verbinding tussen de terminus van de A10 (Kennedyrondpunt) en De Bolle. Hierdoor zal de haven direct aangesloten worden op het autosnelwegennet en zal het stadscentrum van Oostende ontlast worden van havenverkeer en ook van doorgaand verkeer dat zich evenwijdig aan de kustlijn beweegt.

Een tweede groot project is de aanpassing van de expresweg N31 Loppem-Zeebrugge ter hoogte van de Blauwe Toren (Brugge/Zuilenkerke) en van het knooppunt aldaar met de weg Brugge-Blankenberge. Dit project is onderdeel van de geplande verbinding vanaf de Blauwe Toren via de achterhaven van Zeebrugge naar Westkapelle; daar is er aansluiting op de expresweg Knokke-Antwerpen. Door deze verbinding zal de haven van Zeebrugge een vlotte oostwaartse ontsluiting krijgen.

Een derde project is de verdere aanleg van de N382 tussen Waregem en de kern van Wielsbeke waardoor de doortochten van Sint-

Eloois-Vijve en Sint-Baafs-Vijve zullen ontlast worden. Dit werk zal midden 2000 voltooid zijn, waarna in de volgende jaren het traject vanaf de kern van Wielsbeke tot Oostrozebeke kan aangevat worden. Hierdoor zullen dan ook de kernen van Wielsbeke en Oostrozebeke ontlast worden.

Tenslotte vermelden we ook nog de westelijke ring om Menen. Op deze nieuwe weg is thans nog een hiaat van circa 0,7 km, met name ter hoogte van de kruising met de spoorlijn. Aan dit sluitstuk werd in 1999 verder gewerkt.

Voor het jaar 2000 kunnen we de afwerking verwachten van een aantal projecten die reeds eerder gedeeltelijk werden gerealiseerd. Wij vermelden: het sluiten van de ring R32 om Roeselare (met aansluiting op de A17), de voltooiing van de ring R34 om Torhout (eveneens met aansluiting op de A17), het sluiten van de zuidelijke ring om Ieper (met onrechtstreeks ook aansluiting op de A19) en de voltooiing van de N36 tussen Bavikhove en de weg Brugge-Kortrijk.

Waterwegen

In verband met de waterwegen moet vooral verwezen worden naar de Leie te Kortrijk. De doortocht

van de Leie is sinds vele jaren een flessenhals tussen de reeds eerder aangepaste panden stroomafwaarts en stroomopwaarts Kortrijk. In 1997 is men begonnen met de modernisering van de waterweg in de doortocht van Kortrijk. De vaststelling van bodemvervuiling in het tracé heeft geleid tot het stilleggen van de werken. De vervuilde gronden moeten afgegraven, vervoerd, behandeld en tenslotte geborgen worden. Men kan dan ook verwachten dat de werken pas zullen voltooid zijn tussen 2005 en 2007.

Een tweede project is de afwerking van de nieuwe sluis op het kanaal Kortrijk-Bossuit te Zwevegem. Dit kanaal verbindt de Leie met de Schelde. De werken aan de sluis zijn in 1990 stilgelegd en pas in 1997 terug opgestart. De voltooiing is verwacht in 2000. Vanaf dan zal het grootste deel van het kanaal bevaarbaar zijn voor schepen van 1.350 ton; in de doortocht van Kortrijk blijft er vooralsnog een flessenhals (circa 1 km; op 300 ton) bestaan. Het in gebruik nemen van de sluis heeft niet enkel belang voor de scheepvaart maar is ook van betekenis voor de toevoer van kanaalwater naar het drinkwaterproductiecentrum De Gavers te Harelbeke (Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening).

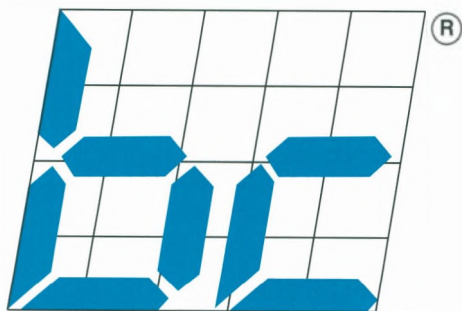
BRUGGE
050/456060

KORTRIJK
056/432800

OOSTENDE
059/807080

**BEDRIJVENCENTRA
WEST-VLAANDEREN**

ROESELARE
051/229309

WAREGEM
056/620211

WESTHOEK
057/228181

Start uw bedrijf met ons

Een samenwerking van

GOM
WEST-VLAANDEREN

• **Bedrijfsleven**

Ook dit jaar moet opnieuw gewezen worden op het feit dat de Zeebrugge haven niet op een volwaardige wijze aangesloten is op het waterwegennet. Wil men het goederenvervoer via de waterweg bevorderen (en het wegvervoer ontlasten) dan is het nodig deze binnenvaartverbinding te optimaliseren. In 1999 gaf de Vlaamse overheid opdracht tot het uitvoeren van een "Maatschappelijke Impact Studie Binnenvaartverbinding Zeebrugge-Oostende" waaruit moet blijken op welke wijze Zeebrugge en Oostende het best ontsloten worden door de binnenvaart.

Met de bedoeling de groei van het wegvervoer af te remmen en het vervoer per binnenschip te bevorderen heeft de Vlaamse regering in 1998 een subsidieregeling getroffen voor het bouwen van nieuwe laad- en loskaden. In 1999 werden meerdere dossiers behandeld voor de bouw van deze infrastructuur langs de Leie, de Schelde, het kanaal Roeselare-Leie en het kanaal Kortrijk-Bossuit. In 1999 ging ook aandacht naar plannen voor de realisatie van een containerterminal langs de Leie en/of langs het kanaal Roeselare-Leie.

Spoorwegen

In verband met de spoorwegen zijn de belangrijkste werken gesitueerd te Oostende. Hier worden spoorlijnen ondertunneld als onderdeel van de realisatie van het sluitstuk van de ring om Oostende (de verbinding tussen het Kennedyrondpunt op de A10 en De Bolle).

Minder spectaculair maar toch belangrijk voor de reizigers zijn de werken in de stations en in de directe omgeving ervan. Stations en hun omgeving zijn immers de toegangspoorten tot het trein-gebruik. We verwijzen vooral naar herinrichtingswerken bij de stations van Kortrijk en Oostende. Diverse moderniserings- en renovatiewerken zijn ook aanbesteed voor de stations van Lichtervelde, Ieper en Harelbeke (maar nog niet aangevat in 1999).

Anderzijds krijgen de plannen gestalte om een nieuw station te bouwen te Zeebrugge. Dit nieuwe station zal gesitueerd zijn bij de badplaats en aanleunen tegen het strand; het huidige station van Zeebrugge ligt op circa 1,5 km van het strand.

Luchthavens

Een opvallend feit was de beslissing van de Vlaamse regering om een procedure te starten tot het in concessie geven van het domein en de infrastructuur van de Oostendse luchthaven. Deze procedure heeft in 1999 niet tot resultaten geleid.

Intussen is de eerste fase van de inschepingsvloer op het luchthavengebonden bedrijventerrein afgewerkt. De uitvoering van de tweede fase is voorzien in 2000. Eind 1999 werd nog de aanleg van een interne verbindingsweg tussen het luchthavengebonden bedrijventerrein en de eigenlijke luchthaveninstallaties aanbesteed.

Bedrijventerreinen

De West-Vlaamse Intercommunale voor Economische Expansie, Huisvestingsbeleid en Technische Bijstand (WVI) en de Intercommunale Leiedal beheren het grootste deel van de bedrijventerreinen in West-Vlaanderen.

Door de WVI werd in 1999 circa 69,1 ha aangekocht op bedrijventerreinen met het oog op het bouwrijp maken van de gronden. De aankopen situeerden zich vooral in Blankenberge (ambachtelijke zone), Oostende (Plassendale III), Veurne (zone I) en Wingene (De Hille). De WVI verkocht in hetzelfde jaar eveneens circa 69,1 ha (gespreid over 23 terreinen en 100 akten). De meeste grond werd verkocht te Brugge (Herdersbrug), Tielt (Noord), Ieper (Ieperleekanaal), Oostende (luchthaven) en Roeselare (Noord).

Door Leiedal werd in 1999 circa 4,9 ha aangekocht op bedrijventerreinen.

De Intercommunale Leiedal verkocht in 1999 12,2 ha voor vestiging of uitbreiding van bedrijven op acht verschillende bedrijventerreinen. De verkopen situeerden zich vooral in Avelgem (watergebonden bedrijventerrein), Gullegem-Moorsele, Menen (LAR), Moen (Olieberg en Trekweg) en Bissegem-Heule (Watervan).

Ruilverkavelingen, landinrichting

In 1999 heeft de Vlaamse overheid beslist over te gaan tot twee nieuwe ruilverkavelingen.

UW GEBOUW ONS VAK!

■ ALGEMENE BOUW

WONING-, UTILITEITS- EN INDUSTRIEBOUW
RESTAURATIE • RENOVATIE

■ BINNENINRICHTING

MEUBELWERK • SCHRIJNWERK

■ COÖRDINATIE

BABO

De Brugse Algemene
Bouwonderneming nv

PETER BENOITLAAN 53 · 8200 BRUGGE
TEL. 050/45 40 30 · FAX 050/45 40 39

De eerste eenheid is gekend als de "ruilverkaveling Reninge" en ligt op het grondgebied van de gemeenten Lo-Reninge, Vleteren en Ieper. Het gaat om een blok van circa 1.945 ha. De tweede eenheid is gekend als de "ruilverkaveling Woesten" en ligt op het grondgebied van de gemeenten Lo-Reninge, Vleteren, Poperinge en Ieper. Hier beslaat de oppervlakte circa 1.610 ha. Beide nieuwe eenheden leunen ruimtelijk aan bij elkaar en bij vier andere ruilverkavelingen die reeds eerder in deze streek uitgevoerd werden.

Nog in 1999 besliste de Vlaamse overheid tot het opmaken van een voorstudie met het oog op de aanduiding van de "Brugse Veldzone" als landinrichtingsgebied. Dit zou dan, na de Westhoek, het tweede landinrichtingsproject in West-Vlaanderen zijn. Het gebied situeert zich binnen de lijn Jabbeke-Torhout-Ruiselede-Sijsele-Brugge-Jabbeke. Het gaat om circa 37.400 ha waarvan ongeveer 28.000 ha daadwerkelijk in aanmerking komen voor landinrichting. Landinrichting is een vrij recent instrument en wordt in het betreffende decreet omschreven als: "het bevorderen, voorbereiden, integreren en begeleiden van maatregelen, handelingen, en werken die uitgaan van de bevoegde overheden en gericht zijn op het vrijwaren, herwaarderen en het meer geschikt maken van gebieden, conform de bestemming toegerekend door de wetgeving op de ruimtelijke ordening". Het gaat hierbij om maatregelen die te maken hebben met de inrichting van de open ruimte.

Afvalwaterzuivering

In 1999 werden in West-Vlaanderen drie nieuwe rioolwaterzuiveringsstations in gebruik genomen. Het ging om de installaties van Kortemark (28.000 inwoner-equivalenten), Avelgem (15.000 inwoner-equivalenten) en Roesbrugge (1.000 inwoner-equivalenten).

Er waren geen nieuwe rioolwaterzuiveringsstations in aanbouw. De bouw van de installatie van Menen was wel aanbesteed en goed-gekeurd maar nog niet gestart.

Opvallend is dat steeds meer aandacht gaat naar kleinschalige waterzuiveringsinstallaties (onder meer: rietvelden). In het verleden is

voorrang gegeven aan de sanering in verstedelijkte gebieden waar groot-schalige stations nodig zijn. De aandacht verschuift nu naar de meer landelijke gebieden met kleine woonkernen waar kleinschalige installaties aangewezen zijn. Parallel hiermee verschuift ook de verantwoordelijkheid: naast het Vlaamse Gewest treden nu ook de Vlaamse Landmaatschappij (via haar landinrichtingsprojecten - zie hoger) en vooral de gemeenten op als initiatiefnemers.

Een en ander betekent niet dat niet meer zou gewerkt worden aan de systemen die door de grote rioolwaterzuiveringsinstallaties bediend worden. In 1999 is inderdaad verder gewerkt aan de netwerken van collectoren die de afvalwaters naar deze grote, reeds bestaande of geplande installaties moeten aanvoeren.

Drinkwatervoorziening

Op het vlak van de drinkwatervoorziening hebben we aandacht voor drie projecten.

In Kooigem heeft de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening een behandelingsstation gebouwd. Vanuit dit station zal water verdeeld worden dat gewonnen wordt in Spiere. De verbinding tussen Spiere en Kooigem moet nog gerealiseerd worden. Men kan verwachten dat het productiecentrum van Kooigem effectief zal in gebruik genomen worden in de loop van 2000.

Het tweede project ligt in Ieper, meer bepaald in de Verdrongen Weiden. In dit gebied werd in de voorbije jaren een vijver uitgegraven mede met de bedoeling het vijverwater in te schakelen in de Ieperse drinkwaterproductie. Hierdoor beschikt de Stedelijke Waterdienst van Ieper over drie bronnen voor de drinkwaterproductie: de vijvers van Dikkebus en Zillebeke en De Verdrongen Weiden. Naar aanleiding van het inschakelen van de Verdrongen Weiden werd een nieuw drinkwaterproductiecentrum gebouwd waar het ruw water tot drinkwater omgevormd wordt. Dit centrum werd in 1999 in gebruik genomen.

Ten derde zijn er de plannen van de Intercommunale Waterleidingsmaatschappij van Veurne-Ambacht die grondwater wilt in de duinen van De Panne, Adinkerke, Koksijde en

Oostduinkerke. Deze maatschappij werkt aan een project waarbij de grondwatervoorraad in bepaalde duinen kunstmatig zou worden aangevuld. Hiertoe zou men het biologisch gezuiverd effluent van de rioolwaterzuiveringsinstallatie van Wulpen infiltreren in de duinen. In een latere fase wil men dit ook doen met water uit de polders ten zuiden van Veurne (Avekapelle). Het is uiteraard essentieel dat men hierbij zeer zorgvuldig tewerk gaat (kwaliteit van het in te brengen water, invloed op het duinenlandschap,...).

Energievoorziening

Nadat in 1998 nog een nieuwe elektriciteitscentrale officieel in gebruik genomen werd in Brugge (Herdersbrug), ging in 1999 de aandacht naar het gebruik van wind-energie.

In 1999 werd in Lombardsijde een windturbine in gebruik genomen. Anderzijds werden in 1999 diverse studies aangekondigd of opgestart om op andere plaatsen in de kuststreek bijkomende windturbines te plaatsen. Belangrijke aspecten hierbij zijn: de gevolgen voor het landschap en voor het vogelbestand, eventuele geluidshinder, algemene veiligheid en andere.

Een en ander past in het beleid van de Vlaamse regering die stelt dat meer gebruik moet gemaakt worden van hernieuwbare energiebronnen. Windenergie is er één van. Het is evident dat de kuststreek, waar de wind feller waait dan elders, aantrekkelijk is voor de inplanting van windturbines.

Natuurbescherming

In 1999 heeft de Vlaamse overheid drie nieuwe gebieden langs de kust aangewezen als Vlaams natuurreservaat.

De grootste eenheid is de IJzermonding. Het gaat om circa 55 ha land en circa 40 ha strand, telkens op de rechteroever. De IJzermonding is het enige gebied van Vlaanderen waar zoet rivierwater en zout zeewater met elkaar in contact komen. Deze eigenschap leidt tot zeer specifieke natuurlijke fenomenen inzake flora, fauna,... De Vlaamse overheid is gestart met een programma van natuurherstel

(afbraak van wegen en gebouwen, herstel van de overgang tussen water (IJzer) en land, herstel van duinen,...).

Andere nieuwe Vlaamse natuurreservaten zijn: de Hoge Blekker (het hoogste duin van de kust; circa 19 ha) en een aantal verspreide duinpercelen in de Doornpanne en in de Schipgatduinen (samen circa 21 ha), telkens te Koksijde. Ook een overgangsgebied (circa 7 ha) tussen

duinen en polders nabij Ten Bogaarde te Koksijde kreeg dit statuut; het kreeg de naam Belvédère.

Nog in 1999 werd het Vlaamse natuurreservaat "De Kleiputten van Heist" verruimd van 8 ha tot 13 ha.

Een andere vorm van bescherming gebeurt geregeld via de klasseringsprocedure als landschap. In 1999 werd geen enkel West-Vlaams landschap beschermd via deze procedure.

Subsidiërende bedrijven

15.000 fr.	KBC Bank nv, Roeselare
10.000 fr.	Slachtgroep Leiland bvba, Zwevegem
	Bank Brussel Lambert nv, Brugge-Kortrijk-Oostende
5.000 fr.	Maatschappij van de Brugse Zeevaartinrichtingen nv, Brugge
2.000 fr.	Inrichtingen H. De Clercq- De Maesschalk nv, Brugge
	Hanson Aggregates Belgium, Brugge

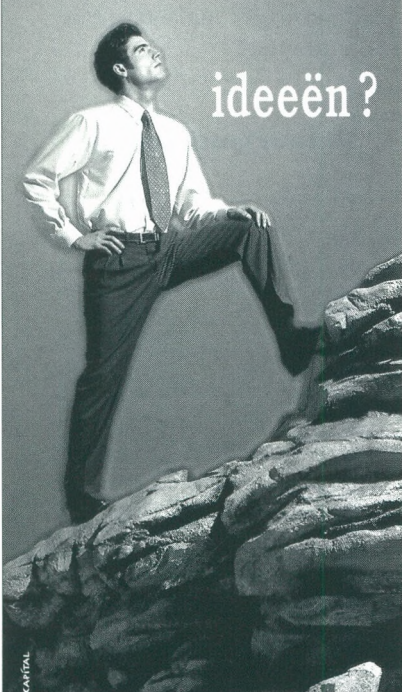
BUSINESS BANKING

Volgt

uw bank

uw

ideeën?

BACOB wel.

U bent bedrijfsleider of zelfstandige, of u hebt een vrij beroep. En u wilt hogerop. Maar daarvoor hebt u goed advies nodig, vooral op het punt van financieel beheer. BACOB kan u helpen. Welke ideeën u ook koestert, met het gamma professionele diensten van BACOB gaat het vast de goede richting uit. We bieden correcte en stipte betalingen, elektronische verwerking van de verrichtingen, een vlotte kredietverlening en voordelige beleggingsformules. Vanaf nu hebt u alle troeven in handen om uw ideeën te realiseren. Vraag meteen meer informatie in het dichtstbijzijnde BACOB-kantoor.

BACOB
BANK

Bank u wel

**VORMINGSINSTITUUT
VOOR KMO
WEST-VLAANDEREN**

Erkend VIZO-centrum

Resultaatgerichte taalopleidingen
voor professionele doeleinden

U zoekt een taaltraining op maat voor uw bedrijf of voor uzelf?

Geen probleem.

Het vormingsinstituut biedt u een professionele oplossing.

Individuele & bedrijfsinterne taaltraining op maat

Frans, Engels, Duits, Spaans, Italiaans, Nederlands, Arabisch, Hongaars, Japans, Grieks, Pools, Portugees, Russisch, Tsjechisch, Zweeds

Wij geven u graag taaladvies op maat van uw onderneming.

Vormingsinstituut voor KMO

Brugge: Spoorwegstraat 14, 8200 Brugge, tel. (050)40.30.60

Ieper: Rijselsestraat 33, 8900 Ieper, tel. (057)20 12 27

Kortrijk: Doorniksesteenweg 220, 8500 Kortrijk, tel. (056)26 02 00

Oostende: Gen. Jungbluthlaan 2, 8400 Oostende, tel. (059)70 67 37

Roeselare: Oostnieuwkerkesteenweg 111, 8800 Roeselare, tel. (051)21 05 76

Veurne: Sint-Idesbaldusstraat 2, 8630 Veurne, tel. (058)31 18 90

WES-Publicaties in 1999

Facetten van West-Vlaanderen

WES publiceerde in 1999 drie studies in de reeks Facetten van West-Vlaanderen.

Met de 'Mestproblematiek in de provincie West-Vlaanderen', nr. 47 in Facetten van West-Vlaanderen wordt de mestproblematiek in zijn juiste context geplaatst.

In een eerste deel komt het economisch belang van de intensieve veeteeltsector voor onze provincie aan bod.

Het tweede deel schetst de evolutie en de grootte van de mestproblematiek in West-Vlaanderen aan de hand van kengetallen zoals dierenaantallen, beschikbaar cultuurareaal, dierlijke mestproductie, gebruik van andere meststoffen en bedrijfsmatige mestoverschotten. De tabellen geven de kengetallen weer op drie geografische niveaus. De bijlage bundelt een uitgebreide inventarisatie op het niveau van de West-Vlaamse gemeenten.

'WES analyseert het hoger onderwijs in West-Vlaanderen' is de 48 ste publicatie in Facetten van West-Vlaanderen.

Om het aanbod van de opleidingen in het hoger onderwijs beter te laten afstemmen op de vraag vanuit de bedrijfwereld en andere tewerkstellingssectoren gaf de Provincie West-Vlaanderen aan WES de opdracht om een grondige analyse te maken van het hoger onderwijs in onze provincie.

De aandacht wordt hierbij specifiek gericht op de problematiek binnen de provincie West-Vlaanderen en op het deel van de arbeidsmarkt van hogersgeschoolden met name op het niveau van het hoger en universitair onderwijs.

De studie sluit met aanbevelingen om het hoger onderwijs in onze provincie aantrekkelijker te maken.

Tenslotte publiceerde WES 'Bevolking en gezinnen in West-Vlaanderen 2000-2010' als nummer

49 in de reeks Facetten van West-Vlaanderen.

In dit Facet wordt de demografische ontwikkeling in de provincie West-Vlaanderen geanalyseerd. Hierbij komen drie onderwerpen van de demografie aan bod: de bevolking, de huishoudens en de beroepsbevolking.

'West-Vlaanderen werkt'

'West-Vlaanderen Werkt' beëindigde in 1999 zijn 41 ste jaargang met in totaal 188 nummers sinds de oprichting van het tijdschrift in 1959.

Jaargang 1999 telt twee speciale nummers: een dossier over 'innovatie en productontwikkeling' ('West-Vlaanderen Werkt', nr. 4) en een nummer dat het jaarverslag van de GOM - West-Vlaanderen bevat samen met een economisch overzicht van de provincie in 1998 ('West-Vlaanderen Werkt', nr.2).

Artikelen

- Redactioneel: Zonevreemde bedrijven en zonevreemde uitbreidingen. Een blijvende zorg voor de GOM - West-Vlaanderen en het bedrijfsleven
- Alain Deleener: Het Vijfde Kaderprogramma voor Onderzoek, technologische ontwikkeling en demonstratie van de EU
- Juliaan Theys: Het structuurplan Vlaanderen: de theorie voorbij?
- Bevolkingsevolutie
- Evolutie van de economische sectoren
- Werkloosheid en grensarbeid
- Zeehavenverkeer en luchtvaart
- Huisvesting, ruimtelijke ordening en infrastructuur
- GOM - West-Vlaanderen-Jaarverslag 1998
- Redactioneel: GOM - West-Vlaanderen speelt in op

het innovatiedecreet van de Vlaamse regering

- Iris Samuelov: Werkgelegenheid in de toeristische sector in West-Vlaanderen
- Pascal Walrave: De millennium-bom: betaalt u de schade?
- Jan Allaert: E-port: nieuw communicatiecenter in Oostende
- Chris De Roock: De houtverwerkende industrie op de drempel van het nieuwe millennium
- Ten Geleide: Industriële design en ecodesign: minder gekende facetten van innovatie
- Koen Astaes: Groeien door te innoveren, de firma nv. Vanwalleghem Automation
- Tony Nollet: Industrieel ingenieur Industrieel Ontwerpen, een unieke opleiding in Vlaanderen
- Dirk Ceuterick en An Vercalsteren: Ecodesign: wat, hoe en waarom?
- Jan Boelen: Cepro, Centrum voor Productontwikkeling
- Jan Boelen: Drie voorwaarden om succesvol te innoveren
- Pascal Walrave: Intellectuele eigendom of hoe creativiteit te beschermen
- Johan Neerman: Industriële vormgeving en de onderneming
- Marc Dubois: Stichting Interieur, internationaal platform voor productontwikkeling
- Redactioneel: Europese steunprogramma's voor de Westhoek en de Kustzone: de GOM - West-Vlaanderen stelt haar expertise ter beschikking voor de nieuwe programmeringsperiode 2000-2006
- Pierre Kerckaert: De haven van Zeebrugge voor de volgende generatie
- Jacques Hemschoote en Nele Depestel: Behoeften aan bedrijventerreinen in West-Vlaanderen
- Pieter Van den Steen: Vijf misverstanden rond preventie van afval en emissies
- Febelgra West-Vlaanderen: De grafische en communicatienijverheid

'West-Vlaanderen Werkt'

Abonnement 2000: 650 fr.
(BTW en port inbegrepen).

Compleet pakket 2000: 2.000 fr.
(BTW inbegrepen).

Het compleet pakket 2000 omvat de volledige jaargang van "West-Vlaanderen Werkt" en de studie 'De nv West-Vlaanderen 2010: een strategische visie'.

'De nv West-Vlaanderen 2010: een strategische visie' start met een diepgaande analyse van alle relevante sociaal-economische aspecten van West-Vlaanderen en probeert een antwoord te geven op vragen als:

- hoe toekomstgericht zijn onze industriële sectoren?
- wat zijn de sterkten en zwakten van de dienstverlenende sectoren in West-Vlaanderen?
- wat zijn de prioriteiten inzake de ontwikkeling van toerisme?
- hoe zal de (beroeps) bevolking in West-Vlaanderen er uitzien in omvang en samenstelling in 2010?
- hoeveel gezinnen zullen er in West-Vlaanderen bijkomen en wat is het effect hiervan op de woningbehoeften binnen tien jaar?
- voor welke milieubehoeften staan wij in 2010?
- welke behoeften stellen zich op het vlak van infrastructuur?

...

Deze gegevens monden uit in een analyse van de sterktes en zwaktes van en opportuniteiten en bedreigingen voor de West-Vlaamse economie. Dit referentiekader vormt de basis voor het uitstippelen van de economische strategie die West-Vlaanderen op een welvarende manier moet leiden naar het volgende decennium.

Een team gespecialiseerde medewerkers van de GOM - West-Vlaanderen en WES voeren de analyses uit onder leiding van een begeleidingsgroep van topmensen uit de industrie, handels- en dienstensector, werknemersorganisaties en onderwijs.

'De nv West-Vlaanderen 2010: een strategische visie' verschijnt eind 2000-begin 2001, telt ongeveer 300 pagina's en kost 1850 fr. (exclusief verzendingskosten).

Voor het compleet pakket (jaargang 'West-Vlaanderen Werkt' plus voormelde studie) ter waarde van 2.600 fr. betaalt u slechts de millenniumprijs van 2000 fr. Dit betekent voor u een korting van bijna 25%.

U kunt een abonnement 2000 of compleet pakket 2000 aanvragen bij Brigitte De Proost via:
e-mail: brigitte.deproost@wes.be;
fax 050/ 36 31 86;
tel. 050/ 36 71 36.

**Uitgaven
Gom - West-Vlaanderen***

Toeleveringsrepertorium
Elektrotechniek & Elektronica, 1999, 990 fr.
Toeleveringsrepertorium Metaalsector, 1999, 1.490 fr.
Toeleveringsrepertorium Kunststoffen en Rubber, 1999, 990 fr.
Toeleveringsrepertorium Sector Industriële diensten West-Vlaanderen, 1999, 990 fr.
Jaarverslag 1998 GOM - West-Vlaanderen, 1999 (gratis)
Bedrijvengids Vlaanderen 1999 (cd-rom), 1.499 fr.

Reeks Wes*

(BTW en port inbegrepen)

- O. Vanneste, Verzamelde toespraken, 1980-1989, 1990, 520 blz., 1.060 fr.
- N. Vanhove, J. Theys, West-Vlaanderen 2000 - Een strategie voor economische ontwikkeling, 1990, 468 blz., 1.020 fr.
- O. Vanneste, Verzamelde toespraken, 1990-1996, 1997, 464 blz., 1.300 fr.

**Reeks Facetten van
West-Vlaanderen***

(BTW inbegrepen, exclusief portkosten)

- Telekommunikatie morgen - Telematicadiensten en ISDN-netwerk, 1990, 28 blz., 95 fr.
- Strategisch marketingplan voor het toerisme te Knokke-Heist, een toeristisch beleidsactieplan, 1991, 32 blz., 95 fr.
- Het vakantie- en korte-vakantiegedrag van de Belgen in de periode 1982-88, 1991, 44 blz., 136 fr.
- De economische betekenis van het toerisme te Brugge, 1992, 96 blz., 260 fr.
- Mogelijkheden voor het riviertoeerisme in West-Vlaanderen, 1993, 72 blz., 170 fr.
- Het vakantie- en korte-vakantiegedrag van de Belgen in de periode 1982-1991, 1994, 32 blz., 200 fr.
- Bedrijventerreinen in West-Vlaanderen, 1994, 52 blz., 550 fr.
- West-Vlaanderen in cijfers, 1995, 119 blz., 790 fr.
- Het internationaal toeristisch marketingplan voor België, 1996, 84 blz., 790 fr.
- Evolutie van de productie en verwerking van huishoudelijk afval in de provincie West-Vlaanderen, 1997, 94 blz., 850 fr.
- Socio-economische profielen van de arrondissementen in West-Vlaanderen, 1998, 148 blz., 900 fr.
- Bezetting van de bedrijventerreinen in West-Vlaanderen, 1998, 322 blz., 1.490 fr.
- Het logiesaanbod aan de kust, 1998, 56 blz., 590 fr.
- Mestproblematiek in de provincie West-Vlaanderen 1999, 73 blz., 750 fr.
- Behoeftenanalyse hoger onderwijs in West-Vlaanderen 1999, 40 blz., 500 fr.
- Bevolking en gezinnen in West-Vlaanderen 2000-2010, 1999, 44 blz., 500 fr.

* De volledige lijst van alle publicaties reeds verschenen bij WES en de GOM - West-Vlaanderen kunt u verkrijgen bij Brigitte De Proost, e-mail: brigitte.deproost@wes.be; fax 050/ 36 31 86; tel. 050/ 36 71 36.

MILIEUVRIENDELIJKE MESTSTOFFEN
051 - 500 800

IMMOBILIËN-CLINTONPARK-ROESELARE
051 - 24 98 05

RC system
ALUMINIUM PROFESSIONALS
KNOW-HOW IN ALUMINIUM
051 - 72 96 66

ACCENT
BUSINESS PARK

ACCENT BUSINESS PARK
051 - 26 39 80

REMI CLAEYS ALUMINIUM
051 - 72 97 11

PARTICIPATIEMAATSCHAPPIJ
09 - 210 58 58

HOTEL- EN BUSINESSCENTER HOOGLUDE
051 - 70 25 83

HOTEL- EN BUSINESSCENTER OUDENBURG
059 - 26 51 67

Hippodroom Wellington
OOSTENDE
059 - 80 60 55

THERMAE PALACE
HOTEL- EN BUSINESSCENTER OOSTENDE
059 - 80 66 44

DESIMPEL
100 jaar
ondernemingszin

ZEEBRUGGE

EERSTERANGS
RORO- EN
CONTAINERHAVEN

Inlichtingen:

Havenbestuur Brugge-Zeebrugge
Isabellalaan 1
8380 Zeebrugge
België
Tel. +32 50 54 32 11
Fax +32 50 54 32 24
Internet:
<http://www.zeebruggeport.be>
E-mail: mbz@zeebruggeport.be

Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij West-Vlaanderen

Baron Ruzettelaan 33

B-8310 Assebroek/Brugge

Tel. ++32 (0)50 36 71 00

Fax ++32 (0)50 36 31 86

E-mail: gom@gomwvl.be

Website: <http://www.gomwvl.be>

Jaarverslag 1999

GOM
WEST-VLAANDEREN

Woord vooraf

Het bevorderen en kwalitatief verhogen van de werkgelegenheid in de provincie is voor de GOM - West-Vlaanderen een van de hoofddoelstellingen. Om dit objectief te bereiken, is de GOM op meerdere fronten werkzaam. In de werking van 1999 werden volgende accenten gelegd.

Bedrijfsontwikkeling aanmoedigen vraagt het tijdig ter beschikking stellen van bedrijventerreinen. In 1999 is de GOM - West-Vlaanderen blijven aandringen om de beslissingsprocedures op dit vlak te vereenvoudigen. Ook de problematiek van de zonevreemde bedrijven kreeg extra aandacht. Daarnaast bleven de dynamisering van het netwerk van bedrijvent centra en de uitbouw van het netwerk van doorgangsgebouwen belangrijke activiteiten. Aan de provincie verleende de GOM - West-Vlaanderen haar medewerking in het kader van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

Werner Vens, voorzitter
GOM - West-Vlaanderen en
Norbert Vanhove,
administrateur-generaal
GOM - West-Vlaanderen

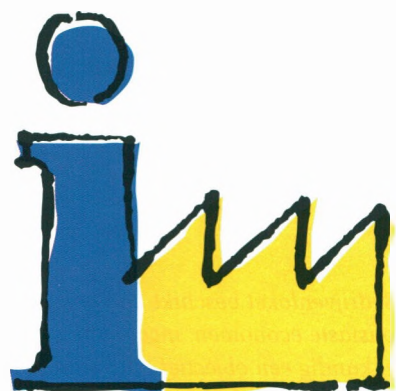
Innovatie en creativiteit: kernbegrippen voor een toekomstgerichte economie. In West-Vlaanderen zagen heel wat projecten het levenslicht of zijn in volle opbouwfase:

- het Innovatie- en Incubatiecentrum Kortrijk (IICK);
- het Vlaams Kunststofcentrum in Kortrijk (VKC);
- Flanders Language Valley (FLV) in Ieper;
- het Dirk Frimoutcentrum in Oostende.

Samen met de Technologische Innovatiecel Vlaanderen (TIV) sensibiliseerde en ondersteunde de GOM - West-Vlaanderen KMO-bedrijven in hun innovatieproces, zowel door individuele begeleiding als door het bevorderen van technologie- en kennisoverdracht.

Een preventieve aanpak van de milieuproblematiek wordt door meer en meer bedrijven als een noodzaak ervaren. De introductie van milieuzorgsystemen zoals EMAS en ISO 14001 bij het bedrijfsleven was een belangrijk actiepunt in 1999. Het gezamenlijk initiatief van de GOM - West-Vlaanderen met Charter 99 was opnieuw een succes en kreeg navolging in andere provincies. Het Interregproject Milieu en KMO/MKB en het proefproject Preventiesteunpunt zijn evenveel acties die elk op hun terrein een belangrijke bijdrage leverden aan de creatie van een kwalitatieve leefomgeving.

De haven van Zeebrugge, de luchthavengebonden bedrijvenzone en de e-port te Oostende, de containerterminalprojecten in Roeselare en Wielsbeke, de transportzones Zeebrugge en LAR : een greep uit de talrijke projecten waaraan de GOM - West-Vlaanderen haar medewerking verleende. In dit jaarverslag krijgt u een goed overzicht van de acties die de GOM - West-Vlaanderen in 1999 ondernomen heeft.

1

Bedrijvenloket GOM - West-Vlaanderen

Ontwikkeling van de ontvangststructuur voor het bedrijfsleven

Ondernemers vinden het bij de GOM!

Het bedrijvenloket als eerste aanspreekpunt van de zoekende ondernemer. In een ondernemende KMO-provincie als West-Vlaanderen is het ontwikkelen van een ontvangststructuur voor startende en groeiende bedrijven een veelzijdige uitdaging. De GOM - West-Vlaanderen bespeelt in haar taak als regionale ontwikkelingsmaatschappij een brede waaier aan initiatieven om aan deze veelzijdigheid gestalte te geven. Naast de klassieke ontwikkelingen van bedrijventerreinen, bedrijvencentra en doorgangsgebouwen die erop gericht zijn bedrijven een geschikte locatie aan te bieden, besteedt de GOM - West-Vlaanderen evenzeer ruime aandacht aan de ontvangststructuur voor bestaande ondernemers met bedrijfsgebonden vragen. Deze vorm van ontvangststructuur is erop gericht bedrijven op een snelle en professionele manier te informeren, adviseren en begeleiden. In 1999 startte de GOM - West-Vlaanderen een aantal initiatieven om deze vorm van ontvangststructuur beter te profileren.

*Het eerste initiatief dat wij hier willen belichten is het **Bedrijvenloket**. Dit loket voor bedrijfsadvies en -begeleiding staat permanent ter beschikking van iedere West-Vlaamse bedrijfsleider en treedt op als centraal aanspreekpunt voor de zoekende ondernemer : kan ik genieten van steun voor het opstarten van mijn activiteit ? Welke formaliteiten dienen er vervuld te worden bij mijn milieuvergunningsaanvraag ? Waar in West-Vlaanderen vind ik iemand die grotere hoeveelheden fietsen kan poederlakken ? Kan ik in West-Vlaanderen een opleiding industrieel ontwerpen volgen ? Slechts een greep uit de concrete vragen waarvoor het Bedrijvenloket dagelijks een gepaste oplossing vindt.*

inhoud

- Ondernemers vinden het bij de GOM!
- Herziening gewestplannen en andere acties ten gunste van het bedrijfsleven
- Bedrijventerreinen
- Bedrijvencentra en doorgangsgebouwen
- Begeleiding van het bedrijfsleven

Het Bedrijvenloket beschikt dan ook over een brede ploeg enthousiaste economen, ingenieurs en juristen om u snel en vakkundig een objectief antwoord te formuleren. Het motto van het Bedrijvenloket is dan ook terecht: **Ondernemers vinden het bij de GOM!** Het Bedrijvenloket is bovendien geen immobiel loket. Op de Bedrijvencontactdagen in december stond het loket tussen en voor de lokale ondernemers.

Een tweede initiatief in deze vorm van ontvangststructuur voor het bedrijfsleven is de **GOM - Nieuwsbrief**. Deze gratis Nieuwsbrief wil het ruime aanbod aan activiteiten die de GOM - West-Vlaanderen ontwikkelt beter bekendmaken bij het bedrijfsleven en tegelijkertijd hen op de hoogte brengen van belangwekkende evoluties binnen Vlaanderen en West-Vlaanderen. De vaste GOM LINK rubriek geeft een overzicht van de diverse activiteiten die de GOM - West-Vlaanderen plant voor de komende periode. Wie meer informatie wenst over één van de bijdragen uit de Nieuwsbrief kan steeds terecht bij de vermelde GOM-medewerker. De Nieuwsbrief is een dubbele A4, gevuld met vlot lezende, korte bijdragen die - ook daar de klare vormgeving - het geheel een dynamisch en helder karakter geven. Om de twee maanden worden zo meer dan 6.000 bedrijfsleiders en medewerkers van overheidsdiensten klaar en duidelijk geïnformeerd over de ontwikkelingen in West-Vlaanderen.

De GOM - West-Vlaanderen beschikt als derde punt binnen de ontvangststructuur over een ruim aanbod aan zelf uitgewerkte brochures om bedrijfsleiders in te lichten over haar werking of een beter inzicht te geven in specifieke materies.

Enkele voorbeelden zijn:

- De brochure **"GOM - West-Vlaanderen: Wat kunnen we voor u doen?"** (GOM - West-Vlaanderen: Does the name ring a bell to you ? in de Engelse versie) die de rol van de GOM - West-Vlaanderen belicht, de verschillende vormen van dienstverlening die wij verzorgen en de projecten waar de GOM - West-Vlaanderen actief bij betrokken is.
- De brochure **"Werk maken"**, een gemeenschappelijk initiatief van de vijf Vlaamse GOM's, geeft van zijn kant een overzicht van de verschillende tewerkstellingsmaatregelen waarover een bedrijfsleider kan beschikken in zijn zoektocht naar lokaal talent.
- De **"GOM - Milieukalender"**, eveneens een gezamenlijk GOM-initiatief, geeft dan weer een handig chronologisch overzicht van de belangrijkste milieuplichtingen.

- De brochure **"Four good reasons to choose West Flanders as your European investment location"** en de **"West Flanders Investment Guide"** zijn dan weer specifiek opgesteld ten behoeve van buitenlandse bedrijven met investeringsintenties in onze provincie.

Ook in verband met innovatiebegeleiding, expansiesteun, bedrijventerreinen, Rationeel Energiegebruik ... beschikt de GOM - West-Vlaanderen over aangepaste publicaties.

Een vierde initiatief voor deze vorm van ontvangststructuur is www.gomwvl.be, de **website van de GOM - West-Vlaanderen**. Deze website geeft een duidelijk en snel overzicht van de verschillende actieterreinen van de GOM - West-Vlaanderen (KMO-advies, Toelevering, Export, Technologie, Milieu, Europa, Bedrijvententra). Het opzet van de site is snel en overzichtelijk informatie ter beschikking te stellen van de ondernemers, wat duidelijk tot uiting komt in de sobere design van de site. De site laat echter wel toe via persoonlijke e-mail rechtstreeks een vraag te stellen aan de GOM-deskundige die uw vraag beantwoordt, met de snelheid die dit nieuwe medium verwacht. U kunt er bij bedrijvenloket@gomwvl.be eveneens 24 uur op 24 terecht met uw vraag voor het Bedrijvenloket.

Verschillende initiatieven, inderdaad. Maar het is de GOM - West-Vlaanderen niet enkel te doen om de kwantiteit van de acties. **Kwaliteit** staat sowieso bij iedere activiteit hoog in het vaandel. Om dit permanent interne streven naar kwaliteit ook naar buiten uit te profileren, heeft de GOM - West-Vlaanderen beslist om de stap naar een ISO 9002-normering te zetten.

In 1999 werd met veel energie gewerkt aan het uitwerken van de verschillende procedures.

In de eerste helft van 2000 moeten deze inspanningen resulteren in de eigenlijke certificering.

Herziening gewestplannen en andere acties ten gunste van het bedrijfsleven

Het beschikbaar zijn van voldoende, goed gelegen en goed uitgeruste mogelijkheden voor vestiging en ontwikkeling van bedrijven is een essentieel element in het streven naar tewerkstelling.

Sinds het eind van de jaren tachtig was op dit vlak in West-Vlaanderen een ernstig probleem gerezen. De bedrijventerreinen, zoals zij op de gewestplannen voorzien waren, geraakten volledig bezet. Dit was niet verwonderlijk aangezien de gewestplannen bedoeld waren om bruikbaar te zijn tot het begin van de jaren tachtig. Zowat overal in de provincie, maar vooral in de streek van Kortrijk-Roeselare-Tielt, werd men dan ook geconfronteerd met het niet beschikbaar zijn van gronden voor vestigingen of voor herlokalisaties.

Vanuit deze situatie heeft de GOM - West-Vlaanderen sinds 1991 inspanningen gedaan om bestaande bedrijventerreinen uit te breiden of nieuwe bedrijventerreinen mogelijk te maken. Dit gebeurde via het aanvragen van wijzigingen van de West-Vlaamse gewestplannen.

Tewerkstelling heeft echter niet enkel te maken met bedrijven op bedrijventerreinen. West-Vlaanderen, opnieuw vooral de streek Kortrijk-Roeselare-Tielt, is gekenmerkt door talrijke kleine en middelgrote ondernemingen die historisch ontstaan zijn tussen de bewoning of in de open ruimte. Zij zijn dus niet op bedrijventerreinen gevestigd. Op de gewestplannen zijn ze dan ook meestal niet als bedrijf ingetekend. Het gaat, met andere woorden, veelal om "zonevreemde" bedrijven. Het is bekend dat deze bedrijven op het vlak van ruimtelijke ordening in een zeer ongemakkelijke positie zitten. Gelijkaardig is de situatie van bedrijven die, niet op een bedrijventerrein gelegen, wel als bedrijf ingetekend zijn en willen uitbreiden op grond die niet de juiste bestemming heeft (dit zijn dus zonevreemde uitbreidingen).

Vandaar dat de GOM - West-Vlaanderen ook inspanningen geleverd heeft om, via wijzigingen van gewestplannen, de ruimtelijke problematiek van deze bedrijven op te heffen.

In 1999 heeft de GOM - West-Vlaanderen slechts één nieuw dossier ingediend voor wijziging van een gewestplan. Het betreft het gewestplan Ieper-Poperinge en heeft te maken met bedrijventerreinen, zonevreemde bedrijven/zonevreemde uitbreidingen en met de uitbreiding van een dagrecreatiepark. Naar aanleiding van het aantreden van de nieuwe Vlaamse regering medio 1999 heeft de GOM - West-Vlaanderen echter ook alle dossiers

die eerder al waren ingediend en nog niet in behandeling genomen waren door de overheid, aan de nieuwe minister overgemaakt. Het gaat om voorstellen voor de wijziging van de gewestplannen Kortrijk, Brugge-Oostkust, Ieper-Poperinge en Veurne-Westkust.

In 1999 heeft de GOM - West-Vlaanderen bezwaar ingediend ten aanzien van de voorlopige vaststelling van een wijziging van het gewestplan Oostende-Middenkust (Besluit van de Vlaamse regering van 8 juni 1999). Het bezwaar beoogt een ruimere oppervlakte te laten bestemmen tot "luchthavengebonden bedrijventerrein".

De GOM - West-Vlaanderen heeft niet enkel voorstellen tot gewestplanwijzigingen ingediend. Daarnaast heeft zij, vanuit dezelfde bezorgdheid in het verleden ook voorstellen tot wijziging van de regelgeving uitgewerkt en aan de Vlaamse overheid overgemaakt. Zoals de voorstellen tot gewestplanwijziging werden ook deze voorstellen medio 1999 terug doorgestuurd naar de nieuwe bevoegde Vlaamse minister. De voorstellen hebben te maken met een kortere procedure en met een delegatie van beslissingsbevoegdheden naar het provinciale niveau. De achterliggende gedachte is tot een snelle en eenvoudige procedure te komen die tevens rechtszekerheid geeft.

De initiatieven rond de gewestplanwijzigingen en de voorstellen tot wijziging van de regelgeving zijn behandeld in het "redactioneel" van nummer 1/1999 van "West-Vlaanderen Werkt".

Naast haar initiatieven inzake gewestplanwijzigingen en wijziging van de regelgeving heeft de GOM - West-Vlaanderen ook in 1999 de bedrijven rechtstreeks bijgestaan. Zij deed dit via het geven van informatie en advies inzake stedenbouwkundige problemen. Via contacten met de Vlaamse overheid heeft de GOM ook een terugkoppelingsfunctie naar het Vlaamse niveau. Deze activiteiten worden sinds jaar en dag ontplooid, maar hebben sinds 1996 een officieel karakter via de werking van de "adviesdienst voor stedenbouwkundige problematiek bij het bedrijfsleven" die op vraag van de Vlaamse regering in iedere GOM is opgericht. In het kader van deze opdracht werden in 1999 opnieuw advies en informatie verstrekt over de regelgeving inzake de mogelijkheden tot uitbreiding, bouwvergunningen, beroepsprocedures, herlokalisatiesteun binnen de expansiewetgeving, heffing op leegstaande bedrijfsruimten, saneringspremies en andere.

In 1999 is de GOM - West-Vlaanderen geconfronteerd met een zeer specifieke problematiek rond de verdere uitbouw van de achterhaven van Zeebrugge. Gebleken is dat er een fundamentele tegenstelling bestaat tussen twee

De GOM - West-Vlaanderen pleitte bij de Vlaamse overheid om de havenuitbouw niet te hypothekeren. Ondertussen zocht zij samen met de Vlaamse overheid voort naar de vervangende Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden.

beslissingen van de Vlaamse overheid. De ene beslissing is de aanwijzing van "Vogelrichtlijn-gebieden" en "Habitatrichtlijngebieden" die natuurbehoud beoogt (oktober 1988 en februari 1996). De andere beslissing is de goedkeuring van het gewestplan Brugge-Oostkust dat haven terrein voorziet (september 1996). De GOM - West-Vlaanderen heeft bij de Vlaamse overheid gepleit om de havenuitbouw niet te hypothekeren en heeft voorgesteld te helpen zoeken naar vervangende Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden.

De GOM - West-Vlaanderen heeft in 1999 ook bijzondere aandacht besteed aan het totstandkomen van het "decreet houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening". Dit decreet vormt de juridische basis voor een heel nieuwe reglementering inzake ruimtelijke ordening. Het werd in mei 1999 aangenomen door het Vlaamse parlement. Voor een klein gedeelte trad het in werking op 18 juni 1999; voor het overige zou het in werking treden op 1 oktober 1999. Op 28 september 1999 besliste het Vlaamse parlement echter dat de inwerkingtreding verschoven werd naar 1 mei 2000. Hierbij dient ook aangestipt dat nog talrijke uitvoeringsbesluiten moeten genomen worden vooraleer het decreet naar behoren kan werken. Het ligt dan ook voor de hand dat de GOM - West-Vlaanderen de evoluties op de voet volgt.

Het zo-even aangehaalde decreet voorziet twee soorten planningsdocumenten: ruimtelijke structuurplannen en ruimtelijke uitvoeringsplannen (telkens op Vlaams niveau, provinciaal niveau en gemeentelijk niveau). Rekening houdend met de opdracht van de GOM's is het aangewezen dat voor ruimtelijke uitvoeringsplannen die met bedrijventerreinen (of een ermee vergelijkbare bestemming) te maken hebben, advies zou worden gevraagd aan de GOM's.

Dergelijke adviserende taak hebben de GOM's overigens nu ook in het huidige stelsel van BPA's, althans wanneer de gronden geheel of gedeeltelijk volgende bestemmingen hebben: "industriegebied, dienstverleningsgebied of gebied hoofdzakelijk bestemd voor grootwinkelbedrijven". Het is in dit kader dat de GOM - West-Vlaanderen in 1999 meerdere BPA's kon adviseren, waaronder een aantal BPA's voor zonevreemde bedrijven. De bijdrage van de GOM moet toelaten bovengemeentelijke standpunten en belangen afdoende aan bod te laten komen zonder daarbij evenwel de lokale belangen uit het oog te verliezen.

De GOM - West-Vlaanderen is, via diverse werkgroepen, betrokken bij het totstandkomen van het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan, van het ruimtelijk structuurplan van een aantal gemeenten en van de Afbakening van het regionaalstedelijk gebied Kortrijk.

Bedrijventerreinen

In de economische streekontwikkeling is de systematische uitbouw van bedrijventerreinen een wezenlijk element. Permanent moet een voldoende en gediversifieerd aanbod bouwrijpe gronden op de markt beschikbaar zijn. De GOM - West-Vlaanderen volgt daarom continu het aanbod van bedrijventerreinen op en beheert sinds geruime tijd een databank inzake de beschikbaarheid en de verkopen van gronden op bedrijventerreinen in West-Vlaanderen.

Sedert jaren treedt de GOM - West-Vlaanderen voor een aantal specifieke bedrijventerreinen actief op als promotor of ontwikkelaar en draagt aldus bij tot een snellere realisatie van deze projecten. Enkele voorbeelden zijn de Transportzone Zeebrugge, de LAR-Transportzone en het luchtvaartgebonden bedrijvenpark te Oostende. Ook het bedrijventerrein Brabantstraat te Waregem en het Plassendale-project te Oostende genieten in deze context bijzondere aandacht.

Bedrijvencentra en doorgangsgebouwen

Op 22 november 1999 werd het 10-jarig bestaan van het Bedrijvencentrum Regio Oostende gevierd. Na een rondleiding in het centrum zelf volgde een academische zitting in de gebouwen van Daikin Europe nv, de thuisbasis van de voorzitter van het bedrijvencentrum.

Bij deze gelegenheid werd benadrukt dat de doelstellingen die aan de basis van het initiatief bedrijvencentrum liggen, nog steeds actueel zijn en dat de wijzigingen in het economisch landschap om nieuwe aandachtspunten bij de concrete uitwerking vragen. Een concrete getuigenis bracht de concrete ervaringen naar voren over het bedrijvencentrum.

Het Bedrijvencentrum Regio Oostende bestaat 10 jaar. Van links naar rechts:
Guido Hoste, Frans Hoorelbeke,
Luc Vermandere, Jacques Dewinter,
Jan Demyttenaere, Benny Blontrock, François Piers.

In de bedrijvencentra Westhoek en Oostende trad een nieuw management aan. In de Westhoek nam Michel Steverlynck van Picanol de voorzittershamer over van Aimé Desimpel en Guido Hoste trad aan als directeur. In Oostende werd Frans Hoorelbeke van Daikin Europe voorzitter en François Piers directeur.

In het bedrijvencentrum te Wevelgem werd een belangrijk investeringsprogramma doorgevoerd van aanpassingen en vernieuwingen. De tussenkomst van de Vlaamse regering langs de GOM - West-Vlaanderen om zorgde voor een interessante financiële ondersteuning. De bedrijvencentra te Brugge, Ieper, Oostende, Roeselare, Veurne en Waregem vervulden verder hun rol als begeleider van nieuwe ondernemingsprojecten. De wijze van aanpak binnen het kader van het basisconcept blijft een permanente opdracht van elke directie en raad van bestuur met een coördinatie op provinciaal vlak door de GOM - West-Vlaanderen.

Ook op het Vlaamse vlak nam de GOM - West-Vlaanderen een actieve rol op zich. Bij de lancering te Geel van het samenwerkingsproject met de bedrijvencentra rond telwerk in aanwezigheid van de minister-president, lichtte de GOM - West-Vlaanderen het standpunt van de Vlaamse bedrijvencentra toe.

Bij de creatie van de website Bedrijvencentra Vlaanderen door de conferentie van directeurs van de Vlaamse centra, vervulde de GOM - West-Vlaanderen opnieuw een stuwende rol.

Op 31 december 1999 waren 98 bedrijven gehuisvest in de West-Vlaamse bedrijvencentra. Daarvan waren 87 bedrijven van binnenlandse en 11 van buitenlandse oorsprong. De globale tewerkstelling bij deze 98 bedrijven bedroeg 322 personen. Reeds 296 bedrijven hebben deze bedrijvencentra verlaten en de tewerkstelling in deze bedrijven liep op tot meer dan 2.250 personen. In het totaal hebben reeds 394 bedrijven van het begeleidingsinstrument bedrijvencentrum gebruikgemaakt en de totale rechtstreekse tewerkstellingscreatie, de staf van de bedrijvencentra inbegrepen, bedraagt meer dan 2.500 personen. De gemiddelde bezettingsgraad van de bedrijvencentra in 1999 bedroeg 80 % voor de kantoorruimten en 75 % voor de productieruimte; de verblijfsperiode per bedrijf bedroeg 30 maanden.

Bij de financiering van de centra werd 72 miljoen BEF aangebracht door de industriële sector, 46 miljoen BEF door de financiële sector en 30 miljoen BEF door de overheid.

Het ambachtelijk doorgangsgebouw te Wingene, een initiatief van de GOM - West-Vlaanderen, de gemeente Wingene en de cv Belgomilk, werd in 1999 operationeel en huisvest reeds

enkele projecten. In 2000 wordt de ontsluiting van het omliggend bedrijventerrein afgewerkt en kan het doorgangsgebouw volop zijn rol van hulp bij bedrijfscreatie op zich nemen. De doorgangsgebouwen te Brugge, Diksmuide, Ieper, Kortrijk, Oostende en Poperinge kenden verder een positieve evolutie. In 1999 werd de voorbereiding aangevat van de omvorming van het doorgangsgebouw te Brugge tot een polyvalent gebouw voor meerdere projecten.

Begeleiding van het bedrijfsleven

Buitenlandse investeringen

Het promoten van West-Vlaanderen als geschikte locatie voor investeringen van bedrijven van niet-Belgische oorsprong blijft een belangrijk actieterrain voor de GOM - West-Vlaanderen.

Door het focussen op buitenlandse bedrijven met een hoge toegevoegde waarde biedt de provincie niet enkel perspectieven voor de realisatie van een optimale tewerkstelling, maar verhoogt zij bovendien de diversiteit van het bedrijvenpatroon en zwengelt zij de creatie van nieuwe knowhow aan.

In het licht van deze doelstelling werden in 1999 de volgende promotieactiviteiten uitgevoerd:

Prospectieactie in Taiwan en Hong Kong

In Taiwan werd met een eigen stand deelgenomen aan de Taipei International Computer Show, Computex '99.

Deze toonaangevende beurs bood unieke contactmogelijkheden met vooraanstaande ICT-producenten die hun aanwezigheid op de Europese markt willen bestendigen door een eigen logistieke en/of assemblagevestiging. In Hong Kong werd samen met de Generale Bank een succesvol investerings-seminarie georganiseerd.

In Taiwan nam de GOM - West-Vlaanderen met een eigen stand deel aan de Taipei International Computer Show, Computex '99. Op de foto: Jan Callens en André De Raes van de GOM - West-Vlaanderen, met in het midden, Ben De Smit, FFIO-investeringsprospecteur voor Zuid-Oost-Azië.

Prospectiemissie in Canada

Tijdens de Belgische week in Canada, een initiatief van de Belgische ambassade, organiseerde FFIO een investeringsseminarie "Establishing an ICT operation in Europe: Growth through innovation in Flanders, Belgium" waarop een delegatie van de GOM - West-Vlaanderen samen met Paul Breyne, gouverneur van West-Vlaanderen, de troeven van West-Vlaanderen als investeringslocatie in de kijker zetten.

Prospectieactie MEDTEC

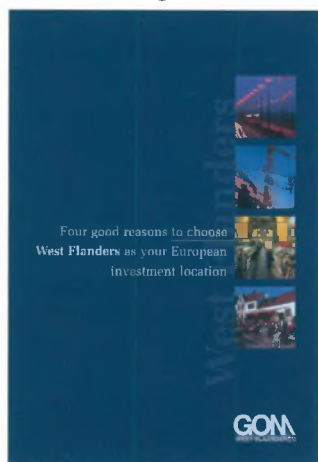
Net als voor de ICT-producenten in Taipei werd een gelijkaardige prospectieactie ondernomen op MEDTEC, een medische technologiebeurs in Amsterdam.

Deze weliswaar gespecialiseerde beurs bracht interessante contacten mee met vooral Amerikaanse bedrijven die een introductie in de Europese markt ambiëren.

Ter ondersteuning van deze prospectieacties werd in 1999 naast de "West Flanders Investment Guide" een minder uitgebreide brochure opgemaakt die als eerste introductie dient bij contacten met potentiële buitenlandse investeerders.

"Four good reasons to choose West Flanders as your European investment location" is opgebouwd rond dezelfde vier elementen die in de Investment Guide als troeven voor West-Vlaanderen naar voren werden geschoven:

- een centrale ligging in Europa;
- gedreven, goed opgeleide meertalige werkrachten;
- een dynamische ondernemingscultuur;
- een aangename leefomgeving.

Het geheel wordt afgesloten met een overzicht van enkele belangrijke buitenlandse ondernemingen die reeds voor West-Vlaanderen kozen als Europese locatie.

De brochure werd tijdens de diverse prospectieactiviteiten aan de praktijk getoetst en momenteel wordt de tweede versie in functie van deze opmerkingen herwerkt. Ten behoeve van buitenlandse bedrijfsleiders en overheidsinstellingen verzorgen de vijf Vlaamse GOM's samen

met de Dienst Investeren in Vlaanderen de publicatie van vier edities per jaar van een gezamenlijk tijdschrift. Flanders Business Newsletter wordt telkens op 8.000 exemplaren verspreid.

De voorjaarseditie belichtte uitgebreid Flanders Language Valley. In het zomernummer werd een overzicht verzorgd over de chemische industrie in Vlaanderen.

De najaarseditie stond in het teken van de biotechnologie. Het winternummer tenslotte behandelde de Vlaamse troeven voor de vestiging van distributieprojecten.

Elk nummer werd afgesloten met een uitgebreide rubriek bedrijfsnieuws en een overzicht van nieuwe buitenlandse projecten die onlangs operationeel werden. Dankzij de aantrekkelijke lay-out en het gebruik van kleurenfoto's oogt Flanders Business Newsletter zeer professioneel.

Traditioneel werkt de GOM - West-Vlaanderen nauw samen met de **Dienst Investeren in Vlaanderen (FFIO)**, haar buitenlandse prospectors en de Belgische diplomatieke vertegenwoordigers in het buitenland.

In 1999 werden iets meer dan 70 dossiers met investeringsinteresse behandeld.

Dit resulteerde in 22 uitgewerkte projecten.

Acht van de projecten situeerden zich in de sectoren distributie en ICT, drie in de metaalsector en twee in de auto-industrie. De rest van de projecten had een specifieke activiteit. Acht projecten kwamen uit Amerika, vier uit het Verre Oosten en tien uit Europa.

Bij de gerealiseerde projecten in de provincie trekken vooral de volgende investeringen de aandacht:

- Toyota distributiecentrum voor de Yaris in Zeebrugge;
- de uitbreiding van Spicer Off Highway in Brugge;
- Laundry Systems Group in Gullegem, joint venture van IPSO-ILG met Jensen;
- Bayer in Tielt die Axxis overnam van DSM;
- Premier Parks in Ieper dat Bellewaerde Park overnam;
- Daikin Europe in Oostende die zijn productieplant met een distributiecentrum uitbreidde;
- Global Crossing in Bredene, internationaal telefoon dispatcher;
- de uitbreiding van PepsiCo in Veurne en de inplanting van Tropicana te Zeebrugge;
- Tyco Electronics die Siemens Elektromechanische componenten in Oostkamp overnam.

De GOM - West-Vlaanderen is eveneens actief in de vzw Flanders Language Valley die in Ieper de prospectie en promotie van het bedrijventerrein voor hoogtechnologische activiteiten uitbouwt. Sedert de officiële opening vonden in 1999 reeds een 15-tal buitenlandse bedrijven een onderkomen binnen FLV. Bekende namen zijn : Xiox, Voxtron, Mindmaker, Syvox, Phonetic Topographs, Keyware, GZ Speech, EDS en andere.

Algemeen mag wel gesteld worden dat het tekort aan voldoende grote en uitgeruste bedrijventerreinen het aantal succesvolle prospecties en investeringen negatief beïnvloed heeft.

Algemeen dienstbetoon aan ondernemingen

Advies en informatie aan het bedrijfsleven

Op 1 januari 1999 trad de Vlaamse steunmaatregel 'Vlamivorm' in werking. Het betreft een tegemoetkoming in de vorm van een verlaging van de onroerende voorheffing, gekoppeld aan een tewerkstellings- en opleidingsvoorwaarde. Aangezien de aanvragen voor deze steun reeds vóór 1 juni 1999 moesten worden ingediend, verstrekte de GOM - West-Vlaanderen heel wat advies en begeleiding bij het opstellen van dossiers. In dit verband verspreidde de GOM - West-Vlaanderen ook een GOM-info met een beknopte toelichting omtrent de steunmaatregel.

Daarnaast situeerde de adviesverlening inzake overheidssteun zich voornamelijk op het vlak van investeringen, tewerkstellingsmaatregelen, fiscale steun en export-subsidies.

Aan starters werd bijkomende informatie verstrekt omtrent voorwaarden en verplichtingen bij het oprichten van een onderneming.

In 1999 moderniseerde het Participatiefonds zijn producten. Dit resulteerde in de uitwerking van vier types van leningen. Aan een aantal bedrijven werden deze financieringsvormen toegelicht. Ook informatie over

andere financieringsmaatschappijen werd bij de GOM - West-Vlaanderen opgevraagd.

In het kader van herlokalisaties en het zoeken naar nieuwe vestigingsplaatsen stelde de GOM West-Vlaanderen ook gegevens ter beschikking over bedrijventerreinen en bedrijfsgebouwen.

De vijf Vlaamse GOM's brachten in 1999 gezamenlijk twee informatiebrochures uit voor het bedrijfsleven :

- de brochure 'Werk maken' : een toelichting bij de federale en Vlaamse tewerkstellingsmaatregelen;
- de brochure 'Subsidieleidraad' : een overzicht van de verschillende steunmaatregelen op vlak van investeringen, innovatie, export, tewerkstelling en opleiding, milieu en energie, financiering.

Het Euro Info Center (EIC)

Als antenne van het Euro Info Center van de Vlaamse GOM's informeert en begeleidt de GOM - West-Vlaanderen de West-Vlaamse bedrijven inzake Europese aangelegenheden. Deze activiteit omvat het beantwoorden van vragen, het opstellen van dossiers en dergelijke meer. Maar daarnaast werkt de GOM - West-Vlaanderen ook mee aan specifieke informatiecampagnes georganiseerd door het Euro Info Center van de Vlaamse GOM's die een bepaald thema onder de aandacht van vooral de KMO's wensen te brengen. In 1999 was er een speciale informatieronde op 22 juni inzake de CE-markering voor veiligheidscomponenten bij machines en drukapparatuur, waar 38 bedrijven aan deelnamen en een tweede op 25 november inzake "Bronnen van normen" met 62 deelnemers.

Een dynamisch team van gemotiveerde medewerkers staat klaar om U direct te helpen bij het oplossen van uw bedrijfsgerichte vragen.

GOM-LINK: Infosessies voor ondernemingen

Reeds verschillende jaren stimuleert de GOM - West-Vlaanderen de uitwisseling van ervaring en knowhow tussen bedrijven in West-Vlaanderen. Dit gebeurt via bedrijfsbezoeken, contactdagen, thema-avonden, academische zittingen, workshops, informatieavonden enz. Waar nodig wordt daarbij samengewerkt met externe partners. Deze vorm van ervaringsuitwisseling kreeg de algemene noemer **GOM-LINK**, omdat de GOM - West-Vlaanderen op die manier de schakel wil zijn tussen theorie en praktijk, tussen overheid en bedrijf, tussen KMO en grote onderneming en tussen ondernemer en groei.

Het GOM-LINK-aanbod varieert van praktijkgerichte milieucontactdagen over infosessies in verband met Rationeel Energiegebruik, innovatie, financiën of nieuwe technologieën.

In 1999 vonden meer dan 1.000 ondernemers of hun directe medewerkers de weg naar één van de meer dan 20 GOM-LINK-activiteiten.

Hierna vindt u de lijst van de activiteiten van 1999.

Datum	GOM - LINK - Activiteitenkalender 1999	Plaats
23/03/1999	Infonamiddag "Milieu voor de drukkerijsector"	Zeeland
25/03/1999	Design in Business Week	Kortrijk
30/03/1999	Infonamiddag "Milieu voor de bakkerijsector"	Maldegem
13/04/1999	Toeleveren aan EPSI	Temse
22/04/1999	Info-avond zonevreemde bedrijven Brugge	Brugge
27/04/1999	VCM Studiedag Mestverwerking	Kruishoutem
01/06/1999	Milieucontactdag Stookolieopslag	Roeselare
07/06/1999	Het Y2K-probleem: aansprakelijkheid van KMO-zaakvoerders	Roeselare
10/06/1999	Het West-Vlaams Milieucharter: academische zitting	Hoogdele
17/06/1999	Infonamiddag "Elektronisch zakendoen"	Terneuzen
22/06/1999	CE-markering voor machines en drukapparatuur	Izegem
29/06/1999	Groeien door te innoveren	Oostende
07/07/1999	Infonamiddag "Milieu voor de transport- en overslagsector"	Oostkamp
05/10/1999	Milieucontactdag Vlareem en luchtemissie	Roeselare
19/10/1999	Infonamiddag West-Vlaams Milieucharter	Roeselare
08/11/1999	Aandelenoptieplannen voor KMO's	Kortrijk
09/11/1999	Info-avond Rationeel Energiegebruik	Kortrijk

17/11/1999	Interreg toeleveringscontactdag	Sas van Gent
19/11/1999	Info-avond Rationeel Energiegebruik	Bredene
25/11/1999	Euro Info Center: Machinerichtlijn Deel 3	Kortrijk
02/12/1999	Productontwikkeling, motor voor innovatie	Oudenaarde
03/12/1999	Brugge Bedrijvig in de 21e Eeuw	Brugge
07/12/1999	Milieu KMO/MKB in Euregio Scheldemon: afsluitende ronde	diverse locaties
08/12/1999	Toeleveren aan Donaldson	Brugge

Bedrijfsfonds West 2000

Eind maart 1999 ging het Bedrijfsfonds West 2000 van start voor een periode die eindigde op 31 december 1999. Dit fonds was een initiatief van de GOM - West-Vlaanderen met de steun van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) en de Vlaamse Gemeenschap. Het initiatief kaderde binnen het Retexprogramma voor de Westhoek-Middenkust. Bedrijven die gevestigd zijn in één van de gemeenten van het erkende doelstelling 5b-gebied konden een aanvraag richten aan het Bedrijfsfonds West

2000 voor subsidiëring van extern advies. De tegemoetkoming bedraagt 50 % van de advieskosten doch maximaal 500.000 BEF. Met het beschikbare budget heeft de GOM - West-Vlaanderen aan 40 bedrijven een subsidie kunnen toezeggen. Het advies dat de bedrijven inwinnen situeert zich op de volgende domeinen:

- milieu-audit; invoering van milieuzorgsysteem;
- onderzoek naar nieuwe producten of processen;
- (globale) doorlichting;
- marktonderzoek; verkoopsorganisatie;
- invoering van kwaliteits- of veiligheidssysteem.

CD-rom Bedrijvengids Vlaanderen

De 'Bedrijvengids Vlaanderen editie 1999' werd op cd-rom uitgebracht door de vijf Vlaamse GOM's.

De bedrijfsgegevens van meer dan 27.000 ondernemingen uit de provincies Antwerpen, Limburg, Vlaams-Brabant, Oost- en West-Vlaanderen werden door de Vlaamse GOM's verzameld. De selectie slaat op bedrijven met minstens vijf werknemers binnen de sectoren landbouw, industrie, bouw, transport, groothandel en zakelijke dienstverlening.

Per bedrijf kunt u op deze cd-rom volgende gegevens opvragen : firmanaam, juridische vorm, adres, postcode en gemeente, telefoon- en faxnummer, e-mail, website, contactpersoon, tewerkstellingscode, NACE-code (omschrijving van de activiteit) en BTW-nummer.

2

Ondersteuning van de innovatie-inspanningen van de bedrijven

S.AI.L.-PORT FLANDERS LANGUAGE VALLEY

S.AI.L-Port Flanders Language Valley in Ieper is zoals algemeen gekend gegroeid uit de vestiging van Lernout & Hauspie Speech Products te Ieper. Deze onderneming heeft zich de laatste jaren ontwikkeld tot een internationaal topbedrijf inzake de ontwikkeling van "speech technology". Flanders Language Valley (FLV), het bedrijventerrein waar Lernout & Hauspie Speech Products gevestigd zijn, is volledig voorbehouden voor bedrijven die actief zijn in de ontwikkeling en commercialisatie van spraak- en taaltechnologie. Het specifieke aan FLV is dat aan bedrijven die er zich vestigen een structuur wordt aangeboden (bijvoorbeeld bedrijfsgebouwen, administratieve ondersteuning) om hen optimaal te stimuleren bij de start en de groei van hun bedrijfsactiviteiten.

Flanders Language Valley omvat ook een educatief centrum met klaslokalen en een aula. Een vzw waar naast Flanders Language Valley ook de GOM - West-Vlaanderen en een aantal onderwijs- en vormingsinstellingen deel van uitmaken organiseert in dit centrum programma's voor de opleiding en vorming van personeel bestemd voor de bedrijven die zich wensen te vestigen in Flanders Language Valley. Dit initiatief beantwoordt aan een reële nood gezien de vrij grote vraag naar gespecialiseerde arbeidskrachten in eerste instantie informatici en taalkundigen met een stevige informaticabasis.

De GOM - West-Vlaanderen participeert via het Provinciaal Fonds voor Economische Expansie voor 20 mln BEF in dit project. De helft van dit bedrag is bestemd voor de financiering van de gebouweninfrastructuur van het educatief centrum. De andere helft zal gebruikt worden voor de uitrusting van de lokalen. Het centrum werd in de tweede helft van 1999 in gebruik genomen zodat de opleidingsprogramma's die tot dan in voorlopige lokalen georganiseerd werden, vanaf het werkjaar 1999-2000 in het centrum zelf kunnen plaatshebben.

inhoud

S.AI.L-Port Flanders Language Valley

Het Vlaams Centrum voor Kunststofverwerking (VKC) en het Innovatie- en Incubatiecentrum Kortrijk (ICK)

Clustervorming in andere sectoren

Begeleiding van de technologische innovatie

De bouw van het Vlaams Centrum voor Kunststofverwerking startte op 1 juli 1999. Jan Callens, adjunct-directeur-generaal GOM - West-Vlaanderen, lichtte het project toe aan de pers.

Het Vlaams Centrum voor Kunststofverwerking (VKC) en het Innovatie- en Incubatiecentrum Kortrijk (IICK)

Op initiatief van de GOM - West-Vlaanderen werd in 1997 de nv Innovatie- en Incubatiecentrum Kortrijk opgericht met als partners naast de GOM - West-Vlaanderen, ASLK nv, Barco nv, Bekaert nv, Electrabel nv, Koramic nv en Vandemoortele nv. Bij de oprichting werd door de partners 60 miljoen BEF bijeengebracht.

Het project steunt op een intense samenwerking tussen de privé-nijverheid en de overheid en heeft als doel hoogtechnologische projecten, de faciliteiten van een bedrijvencentrum aan te bieden. Naast het ter beschikking stellen van aangepaste ruimten tegen interessante voorwaarden met de meest performante informatica- en communicatie-infrastructuur, wordt er ook een secretariaatsservice aangeboden, evenals managementbegeleiding bij de overgang van onderzoek naar een commercieel verkoopbaar product.

Na een kleine twee jaar vertraging - omwille van een aantal juridische problemen met de omwonenden - werd gestart met de bouw van de infrastructuur op 1 juli 1999 op gronden van de KULAK te Kortrijk. De infrastructuur bestaat uit twee gebouwen, het IICK en het VKC. Beide zijn fysisch met elkaar verbonden, maar behouden elk hun identiteit. Het VKC-gebouw zal als eerste klaar zijn rond april 2000, terwijl het IICK-gebouw tegen oktober 2000

'Productontwikkeling als motor voor innovatie'. De brillen van Hoet zijn vernieuwend qua vormgeving, gebruik van nieuwe materialen en techniek.

Clustervorming in andere sectoren

Het clusterbeleid dat door de Vlaamse overheid werd gelanceerd eind 1994 heeft reeds voldoende weerklank bij de industrie gevonden. Het clusterbeleid beoogt het opzetten van economische netwerken van aanverwante bedrijven. Hiermee wenst de Vlaamse overheid impulsen te geven aan het bedrijfsleven om samen te werken in een economisch netwerk of "cluster". De bedoeling van een economisch netwerk is om zowel het technologisch niveau als het opleidingsniveau te verhogen. De uiteindelijke doelstelling is het bedrijfsleven slagvaardiger te maken en de concurrentiepositie van de Vlaamse bedrijven ten opzichte van het buitenland te verhogen.

Het Innovatiedecreet van de Vlaamse overheid werd in het voorjaar van 1999 goedgekeurd. Het uitvoeringsbesluit "Vlaams Innovatiesamenwerkingsverband" is nog in voorbereiding. Dit betekent dat de erkende clusters hun bestaande convenant met slechts één jaar kunnen verlengen. Dit nieuwe uitvoeringsbesluit zal tevens de mogelijkheid inhouden nieuwe initiatieven op te starten en reeds bestaande initiatieven zoals het Aluminium Center Vlaanderen financieel te ondersteunen.

Begeleiding van technologische innovatie

In 1999 werden meerdere infosessies georganiseerd rond verschillende thema's van innovatie. Deze infosessies betroffen het HOBU-fonds, Groeien door te innoveren, Productontwikkeling als motor voor innovatie, CE-markering voor machines en hoge drukvaten en als laatste Bronnen van normen.

De infosessie "HOBU-fonds" te Izegem werd georganiseerd samen met de hogescholen in West-Vlaanderen om het bedrijfsleven attent te maken op de mogelijkheden van toegepast onderzoek en de valorisatie van onderzoeksresultaten aan universiteiten en hogescholen.

De infosessie CE-markering voor machines en hoge drukvaten te Izegem werd samen met het WTCM georganiseerd en schetste hoe de Europese richtlijnen in de Belgische wetgeving zijn

omgezet. Daarnaast werd praktisch uiteengezet hoe met deze normen dient omgegaan te worden bij de ontwikkeling van nieuwe machines en hoge drukvaten.

De infosessie "Groeien door te innoveren" te Oostende liet naast algemene informatie over innovatie twee bedrijfsleiders hun praktische ervaring inzake innovatie uit de doeken doen voor de geïnteresseerde bedrijven.

De infosessie "Bronnen van normen" te Kortrijk werd samen met het WTCM georganiseerd en had de bedoeling de aanwezigen een overzicht te geven en hen op weg te helpen waar ze de relevante normen, die voor het ontwikkelen van een specifiek nieuw product van toepassing kunnen zijn, kunnen vinden.

De infosessie "Productontwikkeling als motor van innovatie" te Oudenaarde werd samen met de GOM - Oost-Vlaanderen en Syntens Zeeland georganiseerd. De aanwezige bedrijven konden een praktische uiteenzetting van de firma Samsonite aanhoren over product vernieuwing Oyster I en II (de meest verkochte reiskoffer uit het gamma van Samsonite).

Met deze infosessies bereikte de GOM - West-Vlaanderen een 250-tal West-Vlaamse bedrijven.

Daarnaast werd een 50-tal bedrijven individueel begeleid en/of geholpen door de GOM - West-Vlaanderen bij specifieke technologische vragen en problemen.

Technologische Innovatiecel voor Vlaanderen - TIV, gemeenschappelijke cel van de Vlaamse GOM's

In 1999 werd het actief promoten van technologietransfer via het rondsturen van technologietransfervoorstellen verdergezet. Maandelijks bezorgde de TIV een 10-tal wereldwijd gescreende interessante technologievoorstellen aan de GOM - West-Vlaanderen. Deze technologievoorstellen werden door de GOM - West-Vlaanderen naar de potentieel geïnteresseerde bedrijven verstuurd. De bedrijven konden op deze voorstellen reageren en bijkomende informatie opvragen aan de TIV. Het doel is de West-Vlaamse bedrijven kennis te laten maken met buitenlandse technologieën en indien voor hen relevant de mogelijkheid te bieden om deze technologieën via licenties of andere manieren van technologietransfer in te kopen.

De TIV helpt de bedrijven bij hun zoektocht naar nieuwe producten en/of productieprocessen. De begeleiding van het innovatie- en diversificatieproces gebeurt op verscheidene vlakken en op maat van het bedrijf.

In 1999 werd de TIV opnieuw door de GOM - West-Vlaanderen ingeschakeld bij de tweede fase van het Interreg II-project Euregio Scheldemond "Stimulering

Innovatie en Technologiesamenwerking bij MKB/KMO". In de tweede fase - die gestart is op 1 september 1998 - werden reeds 38 nieuwe bedrijven in West-Vlaanderen geaudit door middel van een Innovatie Quick Scan. Uit deze scan worden zowel het innovatieklimaat, de innovatiemechanismen, het innovatievermogen en de noodzaak aan innovatie van de individuele bedrijven gemeten. In 1999 voerde de TIV in West-Vlaanderen een 45-tal betaalde opdrachten uit.

Biotechnologie

In samenwerking met de Faculteit Landbouwkundige en Toegepaste Biologische Wetenschappen van de Gentse Universiteit werd op 22 en 23 september 1999 in het Pand te Gent het dertiende "Forum for Applied Biotechnology" georganiseerd.

Ook bij deze editie van het FAB werd de klemtoon gelegd op het creëren van een internationaal platform waar wetenschappers, beleidsmensen en industriële elkaar ontmoeten om de nieuwe evoluties in dit onderzoeksdomein en de potentiële toepassingsmogelijkheden ervoor te evalueren. Lezingen en posters hebben daarbij betrekking op research, ontwikkeling en productieaspecten van de biotechnologie en ook op economische, juridische en ethische aspecten van de biotechnologie en zijn toepassingen. 230 deelnemers uit een 20-tal landen werden geregistreerd.

De hoofdtopics van dit forum waren milieubiotechnologie, voedingsbiotechnologie, industriële biotechnologie en biocatalyse en plantenbiotechnologie met het accent op kwaliteitsverbetering van teelten. Enkele deelsessies werden hierbij uitgewerkt door de bedrijven Aquafin, Trevi, Yakult en Crop Design waardoor de betrokkenheid van de industrie bij het Forum werd verhoogd. De wetenschappelijke tentoonstelling bood plaats aan acht bedrijven die er hun dienstverlening en nieuw ontwikkelde apparatuur en producten voorstelden.

Tijdens het Forum werden drie onderzoekers gehonoreerd met de FAB-Yakult Award. Hiermee werden ze bekroond voor de wetenschappelijke waarde, het innovatieve en de presentatie van hun poster.

Voor de veertiende editie van het FAB die zal plaatsvinden op 27 en 28 september 2000 in het Provinciaal Hof te Brugge, zal het organisatiecomité pogen de inbreng vanuit het bedrijfsleven verder te versterken via specifieke sessies georganiseerd in samenwerking met bedrijven en via een satelliet-infodag gericht naar KMO's over de nieuwe reglementering met betrekking tot Functionele Voedingsmiddelen.

Informatie- en adviesverstrekking over rationeel energiegebruik (REG)

Sinds 1991 vervult de GOM - West-Vlaanderen de opdracht-functie 'REG-advies aan KMO's' in de provincie West-Vlaanderen. Naast het geven van informatie adviseert en begeleidt de GOM - West-Vlaanderen de bedrijven op het vlak van rationeel energiegebruik. In 1999 deden 35 bedrijven een beroep op de GOM - West-Vlaanderen in het kader van REG.

Aan de hand van een overzicht van het energiegebeuren in het bedrijf en een bedrijfsbezoek ter plaatse verricht de GOM - West-Vlaanderen een pre-audit. Voor een aantal aspecten zoals verlichting, verwarming/koeling en energiegebruik in het productieproces wordt gewezen op verbeteringen door nieuwe REG-technologieën. De geaudite bedrijven verkrijgen uitgebreid informatie over leveranciers, fabrikanten en studiebu-reaus actief in het REG-domein.

Voor tal van REG-investeringen kan financiële steun bekomen worden. Zo zijn er de steunmaatregelen: Vlaamse Expansie-wetgeving aspect ecologie, verhoogde fiscale aftrek, energiede-monstratiesteun, steun voor fotovoltäische systemen en de REG-premies van de elektriciteits- en aardgassector.

In 1999 werd het diepvriesgroentenbedrijf Pasfrost te Passendale begeleid bij het opzetten van het energiedemon-stratieproject 'Energiezuinige waterrecuperatie-installatie op basis van omgekeerde osmose voor het produceren van kiem-vrij proceswater'. Als grootwaterverbruiker worden de agro-voedingsbedrijven geconfronteerd met een daling van het peil en de kwaliteit van het grondwater. Men is gedwongen ratio-neel om te springen met het water en om het maximaal te recupereren. Het energiedemonstratieproject heeft tot doel 50 % van het benodigd water te recupereren met zo weinig mogelijk energie.

Tal van bedrijven hadden vragen over hun energiefactuur en de Europese liberalisering van de elektriciteitsmarkt. Hierbij werkt de GOM - West-Vlaanderen samen met de energiedis-tributiemaatschappijen.

In de maand november 1999 organiseerde de GOM - West-Vlaanderen met Electrabel Distributie Vlaanderen en de ener-giedistributiemaatschappijen Gaselwest, Imewo en WVEM twee infoavonden (Bredene en Kortrijk) met als thema 'Nieuwe elektriciteitsstarieven en liberalisering van de elektri-citeitsmarkt'. Tijdens deze infoavonden werd een antwoord gegeven op de vragen: Wat zijn de nieuwe elektriciteitsstarie-ven?, Wat betekent de liberalisering van de elektriciteitsmarkt voor de KMO's? en Blijft REG zinvol?

In 1999 gaf de GOM - West-Vlaanderen meermaals informatie en advies inzake hernieuwbare energie. Naast windenergie werden in 1999 tal van vragen gesteld rond thermische zonne-energie.

CEPRO

De GOM - West-Vlaanderen stond in 1998 mee aan de bakermat van Cepro, het Centrum voor Integrale Productontwikkeling.

Dit centrum vormde vanaf de aanvang een platform voor samenwerking tussen bedrijven, onder-wijs- en onderzoeksinstituten en de overheid in het domein van productontwikkeling voor woning en interieur.

De GOM - West-Vlaanderen steunde ook in 1999 Cepro actief in zijn streven naar creatieve en hedendaagse productontwik-keling in de provincie.

Dat productontwikkeling een motor tot innovatie kan zijn, werd onder meer geïllustreerd tijdens:

- **Design in Business Week** waar West-Vlaamse bedrijven zoals AVC, Hoet, Vitalo, Barco, Espeel-Vinken, Desalux, Modular en DDL Design hun producten tentoon stelden en kwamen getuigen tijdens roterende workshops over hun concrete ervaringen met productontwikkeling.
- De infonamiddag "**Productontwikkeling: motor voor innovatie**" bij Samsonite in Oudenaarde, waaraan ook Cepro zijn medewerking verleende.

Daarnaast werden ook tal van bedrijven persoonlijk begeleid, werden opleidingsprogramma's opgezet en werd samenge-werkt met buitenlandse productontwikkelingscentra. Wie een volledig overzicht wenst van de activiteiten van Cepro kan dit doen op www.cepro.be.

Exportpromotie

De GOM - West-Vlaanderen organiseert jaarlijks een aantal groepsstands op specifieke internationale vakbeurzen. Deze groepsstands zijn erop gericht om KMO's ertoe aan te zetten ook deel te nemen aan deze vakbeurzen die, zoals algemeen erkend, een bijzonder goed middel zijn om zich op een bepaalde markt te manifesteren. De formule die de GOM's hierbij hanteren bestaat in feite uit twee elementen, namelijk een kant-en-klare stand tegen een redelijk prijsniveau en een uitgebreid servicepakket (permanentie, ontvangst van bezoekers, telefoon en fax) gedurende de beurs. Met deze formule is het mogelijk deel te nemen zonder veel administratieve besommeringen inzake inschrijvingen, standbouw enz. en kan men zich gedurende de beurs maximaal concentreren op het commerciële gebeuren zelf. De GOM's passen deze formule toe op een aantal toeleveringsvakbeurzen (zie verder) en op een aantal vakbeurzen uit de sectoren bouwmaterialen, verpakking en voeding. Het betreft telkens sectoren waar de KMO's een essentiële rol spelen en het gaat om vakbeurzen in West-Europa aangezien dit de eerste markt is voor de KMO's. In 1999 zag het programma er als volgt uit:

- **Bouwbeurs te Utrecht (8 tot 13 februari 1999)**
In de sector bouwmaterialen zijn de KMO's sterk vertegenwoordigd en is er een grote interesse voor uitvoer naar de ons omringende landen. De groepsstand op deze beurs kent iedere keer een vrij grote belangstelling : in 1999 waren er 13 deelnemers waarvan één uit West-Vlaanderen.
- **Construmat te Barcelona (12 tot 17 april 1999)**
Gezien de grote afstand tot de nochtans beloftevolle en expansieve Spaanse markt was de belangstelling voor deze beurs eerder beperkt. Toch slaagden de GOM's erin om hier voor de eerste maal een stand te organiseren met vier deelnemers waarvan twee uit West-Vlaanderen.
- **Interpack te Düsseldorf (6 tot 12 mei 1999)**
Interpack is in Europa de meest internationale vakbeurs in de verpakkingsector en staat reeds lang op het GOM-programma. Ook nu was de belangstelling voor de stand vrij groot maar konden wegens plaatsgebrek slechts 10 bedrijven deelnemen.
- **Anuga te Köln (9 tot 14 oktober)**
Ook deze vakbeurs staat sinds lang op het GOM-programma. Het vormt dan ook met SIAL te Parijs waarmee het jaarlijks alterneert het dominante vakbeursduo in de voedingssector. Anuga is een echte wereldbeurs met bezoekers uit alle continenten. Voor de bedrijven uit de voedingssector een gebeurtenis waar men niet mag ontbreken wil men internationaal meetellen.
De stand telde dan ook 11 deelnemers waarvan drie uit West-Vlaanderen.

Toelevering

De promotieacties van de GOM - West-Vlaanderen, uitgevoerd in nauw overleg met de andere Vlaamse GOM's, gaan uit van twee belangrijke vaststellingen. Enerzijds is er de steeds toenemende neiging van veel bedrijven om zich te concentreren op datgene wat voor hun bedrijf essentieel is, de zogenaamde "core-business". Deze werkwijze impliceert natuurlijk dat er een beroep kan worden gedaan op een aantal toeleveringsbedrijven die de andere activiteiten kunnen overnemen. Anderzijds ligt de sterke kracht van de West-Vlaamse KMO's in hun technische kennis, flexibiliteit en werkkraft, precies die eigenschappen die het kenmerk zijn van een dynamische toeleverancier. De GOM - West-Vlaanderen heeft ten aanzien van de toeleveringssector de volgende acties ontwikkeld.

De toeleveranciersdatabank

De toeleveranciersdatabank van de Vlaamse GOM's bevat de technische gegevens van Vlaamse toeleveringsbedrijven en is gratis te raadplegen door uitbestedende bedrijven uit binnen- en buitenland. Wie een specifiek toeleveringsbedrijf zoekt kan terecht bij de toeleveringsadviseur van de GOM. Op basis van de technische gegevens van de vraag selecteert de adviseur aan de hand van de databank en de eigen bedrijfskennis de geschikte toeleveringsbedrijven. De databank telt nu zowat 1.036 bedrijven, waarvan 238 uit West-Vlaanderen.

De databank op Internet en cd-rom

Tot voor kort publiceerden de Vlaamse GOM's toeleveringsrepertoria met de belangrijkste gegevens uit de databank. Een outprint van de gegevens kan trouwens nog altijd verkregen worden. In 1999 zijn de GOM's gestart met de voorbereiding van de publicatie van deze gegevens op Internet en cd-rom.

Toeleveren Vandaag

De publicatie van dit driemaandelijks vaktijdschrift is het eerste initiatief dat de GOM's lanceerden voor de promotie van de toelevering. Toeleveren Vandaag biedt de Vlaamse toeleveringsbedrijven de mogelijkheid om tegen beperkte kostprijs een aankondiging te plaatsen met opgave van hun technische mogelijkheden. Wie zich als toeleveringsbedrijf beter wil profileren kan in het bulletin een bedrijfsreportage plaatsen die een meer uitvoerige beschrijving geeft van de toeleveringsmogelijkheden van het bedrijf. De GOM's gebruiken het bulletin ook om aan het bedrijfsleven informatie te bezorgen over de toeleveringssector in het algemeen en de specifieke acties van de GOM's in het bijzonder (zoals contactdagen, groepsstands op vakbeurzen, infosessies enz.). Toeleveren Vandaag heeft een oplage van ongeveer 6.000 exemplaren en wordt gericht en gratis bezorgd aan de aankoopdiensten van Vlaamse industriële bedrijven.

Groepsstands op internationale toeleveringsvakbeurzen

Deelnemen aan een internationale toeleveringsvakbeurs is een zeer efficiënte manier om zichzelf als dynamische toeleverancier te propageren. De Vlaamse GOM's namen deel aan de volgende vakbeurzen:

- **Industriële elektronica te**

- Utrecht (8 tot 13 februari 1999)**

- Deze vakbeurs stond voor de eerste keer op het GOM-programma en trok als relatief onbekende beurs minder belangstelling. De in totaal vier deelnemers (waarvan één West-Vlaming) aan de stand waren nochtans erg tevreden, zodat een heruitgave van de stand zeker tot de mogelijkheden behoort.

- **Hannover Messe**

- (19 tot 24 april 1999)**

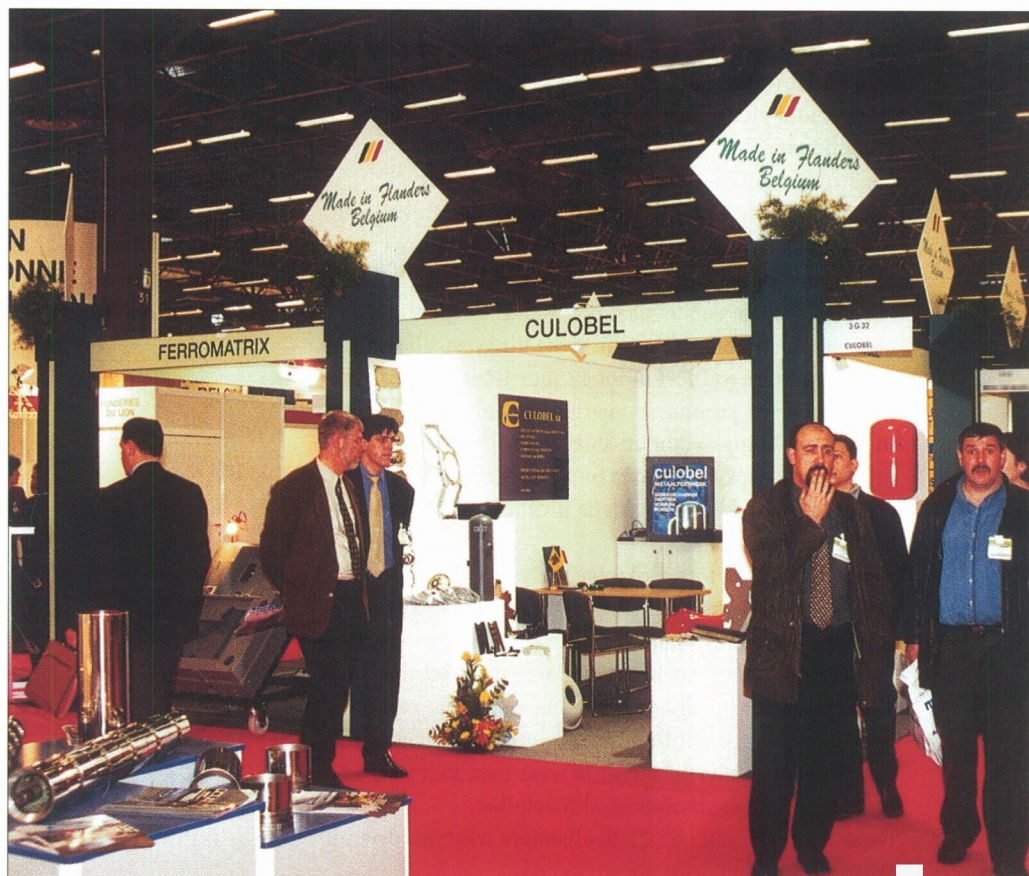
- De grootste industriële vakbeurs van Duitsland heeft een erg performante afdeling toelevering waar de GOM's jaarlijks aan deelnemen. Deze vakbeurs is natuurlijk een must voor wie zich op de grootste toeleveringsmarkt van Europa wil manifesteren. De stand telde zeven deelnemers waarvan vier uit West-Vlaanderen.

- **Interzum te Köln (7 tot 11 mei 1999)**

Interzum is een toeleveringsvakbeurs die specifiek gericht is op de sector meubelen en binnenhuisinrichting en is als dusdanig vrij uniek. Deze beurs is daarom een vast gegeven in het GOM-vakbeursprogramma. Aan de editie 99 namen negen bedrijven deel waarvan vijf uit West-Vlaanderen.

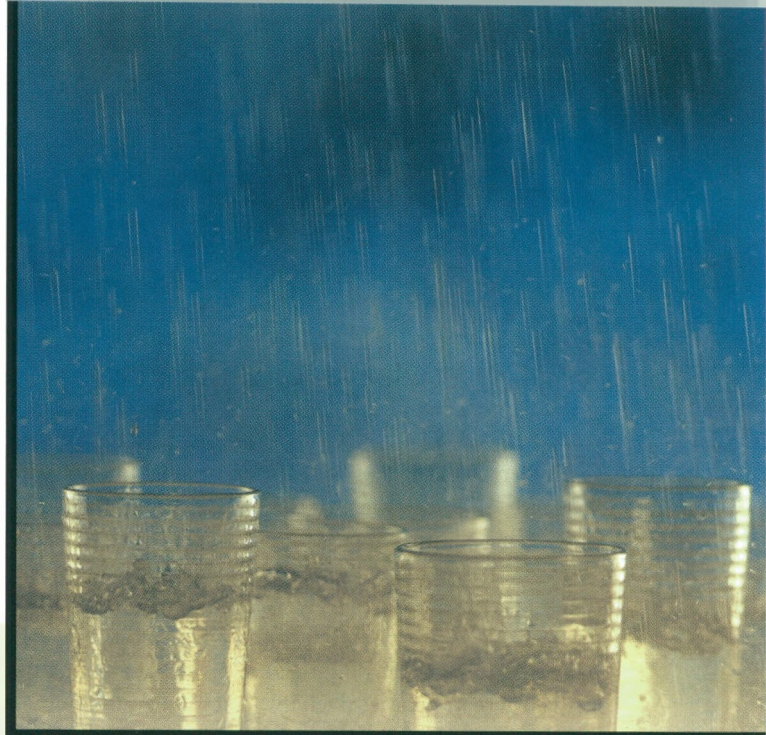
- **Midest te Parijs (30 november tot 3 december 1999)**

De grootste Franse internationale vakbeurs voor de toelevering is terzelfdertijd ook één van de meest internationaal georiënteerde toeleveringsvakbeurzen. Voor internationaal opererende toeleveringsbedrijven is Midest duidelijk een aanrader. De belangstelling van de Vlaamse toeleveringsbedrijven voor deze vakbeurs gaat dan ook in stijgende lijn. In 1999 namen 16 bedrijven deel waarvan zeven uit West-Vlaanderen.

Voor internationaal opererende toeleveringsbedrijven is Midest duidelijk een aanrader. De belangstelling van de Vlaamse toeleveringsbedrijven voor deze vakbeurs gaat dan ook in stijgende lijn.

3

Begeleiding bedrijven naar een pro-actief milieubeleid

Milieubeleid wordt een steeds belangrijker strategische pijler van het bedrijfsbeleid. Het milieubeleid van bedrijven evolueert daarbij van een saneringsgeoriënteerd management met voornamelijk dure end-of-pipe maatregelen naar een milieuzorg georiënteerd management. Hierbij staan afval- en emissiepreventie, ecodesign en het beheersen van de milieu-impact van het bedrijf centraal, waarbij steeds duidelijker wordt dat milieu-investeringen renderen.

De GOM - West-Vlaanderen speelt progressief in op deze ontwikkelingen en oriënteert haar activiteiten en projecten naar het begeleiden van bedrijven bij het invoeren van een pro-actief milieubeleid. Voorbeelden hiervan zijn het West-Vlaams Milieucharter, het Interregproject "Milieu en KMO/MKB in de Euregio Scheldemond" en de twee Europese Life-projecten " Promotie van EMAS als integraal onderdeel van totale kwaliteitszorg" en " Demonstreren en verspreiden van ecodesign binnen de industrie ter bevordering van duurzame groei". Tevens werd de dienstverlening uitgebreid met een "afval- en emissiepreventieadviseur".

Uiteraard zet de GOM - West-Vlaanderen haar taak van eerstelijns-advies en -begeleiding van bedrijven met betrekking tot de milieureglementering, de vergunningenproblematiek en milieusubsidies adequaat verder. Op het vlak van informatieoverdracht organiseert de GOM - West-Vlaanderen op regelmatige tijdstippen milieucontactdagen en stelt zij een reeks informatiebrochures ter beschikking van de bedrijven. Bij milieugeschillen kan de GOM ingeschakeld worden voor bemiddeling en de organisatie van het overleg tussen bedrijf en overheid.

De GOM - West-Vlaanderen is tevens mede-initiatiefnemer van het Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking en neemt het secretariaat van het VCM waar.

inhoud

Het West-Vlaams Milieucharter

Life-project: Milieuzorg als integraal onderdeel van kwaliteitszorg

Life-project: Ecodesign
(milieugerichte productontwikkeling)

Netwerk afval- en emissiepreventie
bij bedrijven en AEP-advies

Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking

Andere milieudienstverlening van de
GOM - West-Vlaanderen

Het West-Vlaams Milieucharter

Het West-Vlaams Milieucharter is een initiatief van de GOM - West-Vlaanderen, Charter Zuid-West-Vlaanderen en Eurosymb nv. Het initiatief werd in 1993 gelanceerd in nauw overleg met het bedrijfsleven. Bedoeling is om bedrijven aan te sporen tot continuïteit en optimalisatie van hun milieubeleid en tegelijk via een groepsinitiatief de milieuprestaties van deelnemende bedrijven in een positief daglicht te stellen en te honoreren. Dit initiatief kan een ideale tussenstap betekenen naar het invoeren van een (gecertificeerd) milieuzorgsysteem.

WEST-VLAAMS milieucharter

Sinds 1993 ondertekenden reeds 60 West-Vlaamse bedrijven het Milieucharter. Talrijke succesrijke milieumaatregelen werden sindsdien door deze bedrijven gerealiseerd. Dit resulteerde niet enkel in een beperking van de milieubelasting door het bedrijf, maar gaf ook aanleiding tot opmerkelijke economische voordelen wat aantoonde dat een pro-actief milieubeleid rendeerde. De milieucommunicatie met overheid, werknemers en omgeving die via het initiatief wordt gestimuleerd, wordt eveneens door deelnemende bedrijven als bijzonder positief ervaren.

Dit oorspronkelijk West-Vlaams initiatief krijgt thans navolging in andere Vlaamse provincies. Op termijn wordt naar een overkoepelend initiatief voor het Vlaamse Gewest gestreefd zodat de provinciale initiatieven een Vlaamse herkenbaarheid en uitstraling zullen krijgen. Het Milieucharter krijgt officiële steun van het Vlaamse Gewest via het PRESTI 4-programma.

Uitreiking jaarcertificaten 1999

Op een academische zitting te Hoogdele op 10 juni 1999 ontvingen 21 West-Vlaamse bedrijven uit handen van Jean-Pierre Heirman, directeur-generaal van de Administratie Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer (AMINAL) het

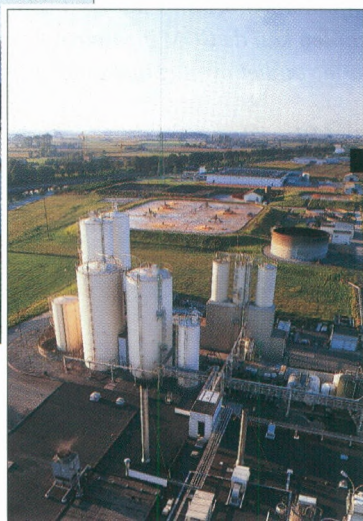
jaarcertificaat 1999 van het West-Vlaams Milieucharter. Met dit certificaat werden deze bedrijven gehonoreerd voor hun milieubeleid en voor de milieuprestaties die zij in 1998 realiseerden.

De toekenning van het certificaat gebeurt na een doorlichting van het bedrijf door een commissie van externe deskundigen onder het voorzitterschap van de GOM - West-Vlaanderen. De evaluatiecommissie bestaat verder uit afgevaardigden van het Provinciebestuur, AMINAL Afdeling Milieuvergunningen, OVAM, VMM, de GOM - West-Vlaanderen en de certificatie-instelling Eurosymb nv. Bij de evaluatie van de milieuprestaties werd opnieuw duidelijk dat vaak met eenvoudige maatregelen van "good housekeeping" belangrijke besparingen kunnen worden gerealiseerd op het energie-, water- en grondstoffenverbruik waardoor het bedrijf ook direct economisch voordeel haalt uit de geleverde milieu-inspanningen.

Een overzicht van alle laureaten is in bijgevoegd kader opgenomen.

Laureaten Jaarcertificaat 1999 van het West-Vlaams Milieucharter :

- Barco Interconnection Technologies uit Poperinge
- Belgomilk Afdeling Langemark Zuivel en Ysco
- Bonduelle Noord-Europa uit Kortemark
- Boss Paints uit Waregem
- Cargill-aOP-Vandemoortele nv uit Izegem
- Dumo uit Roeselare
- Hanson Desimpel uit Kortemark
- Lano uit Harelbeke
- Latexco uit Tielt
- Moerman uit Meulebeke
- Nerva uit Harelbeke
- Pinguin uit Westrozebeke
- Sadef uit Gits
- Sioen uit Ardooie
- Soneville West uit Izegem
- Spicer Off-Highway Products uit Brugge
- Unilin uit Wielsbeke
- Van-O-bel uit Waregem
- VMW Waterproductiecentrum de Blankaart
- VMW Waterproductiecentrum de Gavers
- Waak - Beschutte Werkplaats uit Kuurne

Latexco uit Tielt en Proteïn Technologies International uit Ieper zijn twee van de vele ondertekenaars van het West-Vlaams Milieucharter.

Nieuwe ondertekenaars

Tijdens de academische zitting gingen opnieuw zes bedrijven over tot ondertekening van de Milieuverklaring. Het betreft Cargill-aOP uit Staden, Dramix uit Moen, Deceuninck Plastics uit Hooglede-Gits, Douterloigne uit Anzegem, Europol uit Deerlijk en Watco-West uit Brugge. Later op het jaar werden ook Proteïn Technologies International uit Ieper en Het Waterproductiecentrum Bredene van de VMW tot ondertekening van het initiatief toegelaten.

Het ondertekenen van de Milieuverklaring houdt in dat deze bedrijven zich engageren om de milieuwetgeving na te leven en daarenboven maatregelen te treffen die verder gaan dan wat wettelijk wordt voorgeschreven, milieuzorg in het bedrijfsbeleid te integreren en te streven naar continue verbetering van de totale milieuprestaties.

Presti 4-boek

In de Milieuchartergroep, het overlegorgaan van de initiatiefnemers van Presti 4-projecten, werd besloten om te werken aan gemeenschappelijke communicatie- en promotie-initiatieven rond de Milieucharters. De GOM - West-Vlaanderen bereidde aldus een project voor om gezamenlijk een Presti 4-boek uit te geven met een bloemlezing van succesrijke milieumaatregelen van bedrijven die in het kader van de Milieucharters werden voorgesteld. Bedoeling is om naast de milieu-impact ook een beschrijving te geven van het economisch voordeel voor het bedrijf dat via de ingevoerde milieumaatregelen werd gerealiseerd.

Het projectvoorstel werd ingediend bij OVAM als een gemeenschappelijk initiatief van de GOM - West-Vlaanderen, de Kamer van Koophandel en Nijverheid van het gewest Gent-Eeklo, het Strategisch Plan Limburg en het tijdschrift Ecotips. Het boek zal in 2000 worden geconcretiseerd en gepubliceerd.

Life-project: milieuzorg als integraal onderdeel van kwaliteitszorg

Het demonstratieproject EMAS : Promotie van het Environmental Management Audit Scheme (EMAS) als integraal onderdeel van totale kwaliteitszorg werd goedgekeurd op 22 juli 1998 door de Europese Commissie en loopt tot juni 2001. Dit project geniet tevens de cofinanciering van het Vlaamse Gewest.

Met dit project wil de GOM - West-Vlaanderen aantonen dat milieuzorg een integraal onderdeel is van totale kwaliteitszorg, dat de integratie van milieuzorgsystemen

(EMAS en ISO 14001) met andere zorgsystemen (kwaliteit en veiligheid) mogelijk is en haalbaar voor elke onderneming en dat er vele voordelen verbonden zijn aan de implementatie van geïntegreerde zorgsystemen.

Voor de uitvoering van het project werd een partnership aangegaan met WES en CKZ West-Vlaanderen die samen een methodologie terzake hebben ontwikkeld, met VDAB Training & Opleiding die mee zal instaan voor het ontwikkelen en organiseren van een opleidingscursus en met de bedrijven Lannoo (drukkerij, Tielt), Desimpel Kortemark Industries (steenbakkerij, Kortemark) en ASWEBO (bouwbedrijf, Gent) die zich engageren tot het implementeren van het EMAS-milieuzorgsysteem.

Het demonstratieproject bevat drie onderdelen. Eerst worden de drie vermelde partnerbedrijven intensief individueel begeleid bij de volledige implementatie van EMAS in een reeds aanwezig kwaliteits- of veiligheidssystem. Gelijktijdig wordt aan 21 bedrijven, opgedeeld in drie groepen, een intensieve langdurige opleiding verstrekt over de invoering van een milieuzorgsysteem al dan niet geïntegreerd in een bestaand zorgsysteem. Deze opleiding wordt gekoppeld aan een aantal individuele begeleidingsessies voor elk bedrijf (Combipas). Tenslotte wordt een ruimere verspreidingsfase van de methodologie en de opgedane ervaringen voorzien via de ontwikkeling en organisatie van een korte opleiding en via de organisatie van gerichte informatiedagen.

Het project heeft een uitvoeringsperiode van drie jaar. De bedrijven die deelnemen aan het Life Demonstratieproject EMAS van de GOM - West-Vlaanderen zijn : Acotec (Aalst), Aswebo (Brugge), Boss Paints (Waregem), Clama Mattress Ticking (Ieper), Cleaning De Bree (Maldegem), CNO-Proviron-Euroftal (Oostende), Demcopack-Davis (Lokeren), Dienst Leefmilieu Stad Brugge (Brugge), Erta (Tielt), Fina Smeermiddelen (Evergem), Genencor international (Brugge), Hanson Desimpel (Kortemark), Imperial Meat Products (Lovendegem), Karel Sterckx (Roeselare), Lannoo (Tielt), Latexco (Tielt), Mc Cain Frozen Foods (Oostende), Stas (Waregem), Stevan (Lendelede), Stora Langerbrugge (Gent), Ter Beke (Waarschoot), Trelleborg Bergougannan (Evergem), VMW (Kluizen), Yplon (Ieper).

Het project en zijn voortgang werden gerapporteerd op het internationale Life-seminarie "Put 'Life' into your environment" dat plaatsvond te Brussel op 22 en 23 oktober. Deze voordracht en de bespreking die erop volgde, leidde tot enkele interessante internationale contacten.

Life-project: Ecodesign (milieugerichte productontwikkeling)

De Europese Commissie keurde de betoelaging goed van het door de GOM - West-Vlaanderen ingediende project: "Demonstreren en verspreiden van ecodesign binnen de industrie ter bevordering van duurzame groei". Dit project wordt uitgevoerd in samenwerking met de VITO en VDAB Training & Opleiding in het kader van het Life-programma van de Europese Commissie. Ook het Cepro wordt bij de uitvoering van het project betrokken. Een aanvraag tot cofinanciering door het Vlaamse Gewest werd ingediend.

Via het project krijgt de Vlaamse industrie gelegenheid om kennis en ervaring op te bouwen op het domein van de milieugerichte productontwikkeling (ecodesign). Het integreren van het aspect milieu bij de ontwikkeling van nieuwe producten verlaagt de milieubelasting op een duurzame manier door een efficiënter gebruik van grond- en hulpstoffen, het gebruik van minder milieuschadelijke producten en het reduceren van afval en emissies. Tevens laat het bedrijven toe om een concurrentieel voordeel op te bouwen. Bovendien levert deelname aan het demonstratieproject aanknopingspunten op om producten goedkoper te produceren en om de kosten die verbonden zijn aan de aankoop van grondstoffen en de verwerking van afvalstoffen te reduceren.

De Europese commissie hecht een groot belang aan het demonstratieaspect en aan de multiplicatie van de resultaten van het project.

Netwerk afval- en emissiepreventie bij bedrijven en AEP-advies

De GOM - West-Vlaanderen kreeg van OVAM de opdracht om de mogelijkheden voor de uitbouw van een preventienetwerk bij bedrijfsintermediairs te onderzoeken. Een concept en programma voor het preventienetwerk werd uitgewerkt. Dit netwerk heeft tot doel de informatie-uitwisseling en samenwerking rond Afval- en emissiepreventie (AEP) bij bedrijfsgerichte intermediaire organisaties te bevorderen. Het oprichten en uitbouwen van het preventienetwerk is een taak die waargenomen zal worden door het Vlaamse steunpunt voor Afval- en emissiepreventie.

Dit steunpunt start in 2000 en wordt voorlopig ondergebracht bij OVAM. Het richt zich hoofdzakelijk naar intermediaire organisaties werkzaam bij de bedrijfswereeld (GOM's, federaties, kamers ...) en bij huishoudens (gemeentes, intercom-

munes, socio-culturele verenigingen ...). Het biedt hun ondersteuning door het gestructureerd verzamelen en aanbieden van AEP-info, het waarnemen van een doorverwijsfunctie en het stimuleren van acties en samenwerking. Daarnaast heeft het steunpunt ook een terugkoppelingsfunctie naar de overheid toe.

In het kader van de infoverzameltaak van het steunpunt heeft de GOM - West-Vlaanderen meegewerkt aan de ontwikkeling van een Vlaams-Nederlandse preventiedatabank. Deze databank bevat op dit ogenblik meer dan 500 preventiemaatregelen voor verschillende industriële sectoren. Verschillende van de maatregelen worden tevens geïllustreerd met praktische bedrijfsvoorbeelden. Deze databank zal raadpleegbaar zijn via internet.

De nood aan informatieverspreiding naar en van begeleiding van bedrijven inzake AEP werd tijdens dit proefproject duidelijk aanvoeld. De GOM - West-Vlaanderen besliste daarom om deze taak concreet uit te bouwen. In samenwerking met de GOM - Oost-Vlaanderen werden voorbereidingen getroffen om samen een project terzake uit te werken. De AEP-preventieadviseurs zullen in 2000 hun diensten aanbieden aan het bedrijfsleven. Dit project krijgt de steun van OVAM.

Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking

Het Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking (VCM) werd in 1996 opgericht te Brugge op initiatief van het provinciebestuur en van de GOM - West-Vlaanderen.

De doelstellingen van het Coördinatiecentrum betreffen het organiseren van het overleg tussen de betrokken overheid en de verschillende actoren in de mestproblematiek teneinde een coherent en praktisch toepasbaar beleid uit te werken inzake mestverwerking en mestbewerking, evenals het coördineren, ondersteunen en stimuleren van initiatieven inzake mestverwerking en mestbewerking. De volgende leden participeren in het coördinatiecentrum : Administratie Land- en Tuinbouw (ALT), de Vlaamse Landmaatschappij, Administratie Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer (AMINAL), de Boerenbond, AVEVE, de Beroepsvereniging van de Mengvoederfabrikanten BEMEFA en de Provincies Antwerpen, Limburg, Oost-Vlaanderen, Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen. De GOM - West-Vlaanderen verzorgt het secretariaat.

Begeleiding en overleg

Eén van de prioritaire taken van het VCM is het begeleiden van mestverwerkingsinitiatieven en het organiseren van overleg met de overheid. Het VCM kreeg vooral vragen met betrekking tot de milieuvergunningsprocedure, mogelijke inplantingsplaatsen, de sectorale voorwaarden, het wettelijk kader van de eindproducten en de stand van zaken van mestverwerking in Vlaanderen. Op vraag van initiatiefnemers, veelal van kleinschalige mestverwerkingsinstallaties, werden diverse overlegvergaderingen met de overheid georganiseerd ter voorbereiding van de milieuvergunningsaanvraag.

'Mestverwerking kan, maar is er nog plaats voor?'
 Van links naar rechts: Gerard Naeyaert, gedeputeerde, F. Stuyckens, voorzitter Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking en Katrien Van Rompu, medewerker Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking.

Werkgroepen

In 1999 besteedden werkgroepen aandacht aan het vinden van geschikte inplantingsplaatsen voor mestverwerking en het uitwerken van een prototypekeuring voor bedrijfsmatige mestbehandelingsinstallaties.

- Locatie voor mestbe- en mestverwerkingsinstallaties

Het vinden van een geschikte inplantingsplaats voor mestbe- en mestverwerking vormt dikwijls een van de eerste hinderpalen voor de uitbouw van een installatie. Om deze hinderpaal tot een minimum te beperken, startte het VCM met een werkgroep "locatie mestbe- en mestverwerking" per provincie.

Deze werkgroepen kregen een driedelige taak :

- schetsen van het wettelijk kader voor de locatie van mestbe- en mestverwerking;
- inventariseren van geschikte inplantingsplaatsen voor mestverwerking;
- inventariseren van de mogelijkheden die het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen biedt.

Gedurende het derde werkjaar hebben de vijf provinciale werkgroepen hun activiteiten afgerond en een eindverslag met hun bevindingen opgesteld. De resultaten werden in een samenvattend verslag gebundeld en overgemaakt aan de Vlaamse ministers van Leefmilieu, Landbouw en Ruimtelijke Ordening.

- Prototypekeuring voor bedrijfsmatige mestbehandelingsinstallaties

Om een stuk van de onzekerheid rond de vestiging van kleinschalige mestverwerkingsinstallaties weg te nemen, werkte het VCM binnen een werkgroep een toetsingskader voor bedrijfsmatige mestbehandelingsinstallaties uit. Het VCM heeft deze prototypekeuring aan de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw voorgelegd en ter informatie aan de initiatiefnemers van mestverwerking bezorgd.

Het VCM is ervan overtuigd dat deze prototypekeuring een bijdrage zal leveren tot de slaagkansen voor een milieuverantwoord verwerken van dierlijke mest op het landbouwbedrijf. Het voorgestelde systeem van prototypekeuring zal immers meer zekerheid geven aan de koper van de bedrijfsmatige mestbehandelingsinstallatie, de verkoper van de bedrijfsmatige mestbehandelingsinstallatie en aan de vergunningverlenende overheid.

Evaluatie in het kader van het doelstelling 5b-programma en deelname aan projectgroepen

Het VCM kreeg van de overheid de taak om alle projecten rond mestverwerking ingediend in het kader van doelstelling 5b-programma te evalueren. Gedurende het derde werkjaar toetste het VCM het projectvoorstel "Humocal", ingediend door Laviedor nv, voor het bekomen van EFRO-steun aan de EPD-clausules en maakte een positief advies over aan het Managementcomité en de programma Management Eenheid.

Biomassaplatform

Het Biomassaplatform is een initiatief van het Vlaams Kenniscentrum Biomassa dat VITO wil opbouwen in opdracht van de Administratie Natuurlijke Rijkdommen en Energie van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Het Biomassaplatform wil de belangrijkste Vlaamse actoren op domein van bio-energie, zowel op onderzoeks- als beleidsniveau, samenbrengen met als doel:

- promotie van biomassa als hernieuwbare energiebron;
- promotie van in Vlaanderen ontwikkelde technologieën voor energetische conversie van biomassa;
- beleidsondersteunend advies;
- uitwisseling en verspreiding van informatie.

Het VCM maakt deel uit van dit Biomassaplatform.

Studiedag "Mestverwerking in Vlaanderen: stand van zaken"

Het VCM organiseerde in april 1999 te Kruishoutem een studiedag met als thema "Mestverwerking in Vlaanderen: stand van zaken". Meer dan 180 personen woonden de studiedag bij. Ook de vakpers besteedde uitgebreid aandacht aan de studiedag.

Evaluatie werking VCM

De statuten van het VCM voorzagen een grondige evaluatie van de werking en de toekomstperspectieven van het coördinatiecentrum vóór het beëindigen van het derde werkjaar. De evaluatie was positief. Het gepresteerde werk stemt overeen met de vooropgestelde doelstellingen. De meeste leden zijn van oordeel dat de ervaring opgebouwd door het VCM op het vlak van mestverwerking zeker niet mag verloren gaan. De leden beslisten dan ook unaniem de werking van het VCM verder te zetten.

Andere milieudienstverlening van de GOM - West-Vlaanderen

Individuele bedrijfsbegeleiding en eerstelijnsadvies

Advies over milieuwetgeving en -reglementering

Een belangrijk deel van de contacten had betrekking op het verstrekken van eerstelijnsadvies over milieuwetgeving en -reglementering. Er werden aanzienlijk meer vragen en contacten genoteerd dan voorgaande jaren, onder meer ten gevolge van de opstart en bekendmaking van de bedrijvenloketfunctie van de GOM en de periodieke verschijning van een GOM-Nieuwsbrief. In elk nummer werd een aantal milieurelevante bijdragen gepubliceerd om bedrijven attent te maken op aanstaande deadlines voor bepaalde milieuverplichtingen, het van kracht worden van nieuwe milieuwetgeving enz.

De Titels I en II van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (VLAREM) werden in 1998 herzien. Deze wijzigingen hebben regelmatig geleid tot vragen naar een evaluatie van de vergunningssituatie van bedrijven en naar een analyse van de wijzigingen op het vlak van de sectorale voorwaarden.

In 1999 werden de organismen voor de terugname van verpakkingsafval erkend voor huishoudelijk verpakkingsafval en ermee gelijkgesteld verpakkingsafval (Fost Plus) en voor bedrijfsmatig verpakkingsafval (Val-I-Pac).

De bedrijven werden afgelopen jaar voor het eerst geconfronteerd met de informatieplicht volgens het ISA (Interregionaal Samenwerkingsakkoord betreffende preventie en beheer van Verpakkingsafval); dit verliep minder vlot dan verwacht gezien de grote onduidelijkheid die er bestond over het type verpakkingsafval en de moeite die veel bedrijven hadden om de eigen verpakkingsstromen te inventariseren.

Het bodemsaneringsdecreet en het Vlarebo, alhoewel niet gewijzigd in 1999, beroerden ook dit jaar tal van bedrijven. Adviezen werden gegeven in verband met het al dan niet verplicht periodiek oriënterend bodemonderzoek dat voor de inrichtingen uit categorie C voor de eerste maal tegen het jaar-einde diende uitgevoerd te worden, alsmede ingeval van einde

huurcontract, verkoop van gebouwen of gronden evenals ingeval van reorganisatie van bedrijven.

De aankondiging van een nieuw decreet op de ruimtelijke ordening, dat van kracht zou gaan per 1 oktober 1999, maar door de nieuw gevormde regering uitgesteld werd met zes maanden, heeft bij tal van bedrijven alertheid gecreëerd met betrekking tot hun ligging volgens het Gewestplan en de vergunningssituatie. Ingeval van hernieuwing van de milieuvergunning houdt immers de ligging in een niet-geëigende zone van het gewestplan een serieuze hypotheek in op de verdere ontwikkeling van het bedrijf. Veel bedrijven contacteerden de GOM-milieudeskundige met hun vragen over deze problematiek.

Wat de aanstelling van een milieucoördinator betreft, verplicht voor sommige categorieën van inrichtingen sinds 3 juli 1996, is per 1 januari 2000 een einde gekomen aan de soepele overgangsbepalingen. Vooral bedrijven die nog geen milieucoördinator aangeduid hadden of die wegens indeling in een hogere klasse, een milieucoördinator dienden aan te stellen, reageerden op onze aankondiging in de GOM-Nieuwsbrief, teneinde zich tijdig in regel te stellen zonder overmatige inspanningen.

Wegwijzer naar erkende milieudeskundigen

Veel bedrijven deden een beroep op de milieuconsulent van de GOM voor het verkrijgen van informatie over erkende labo's, afvalverwerkers, milieudeskundigen, milieupopleidingen en milieu-informatie op het internet.

Informatie over milieuvergunningsaanvragen

Een belangrijke dienstverlening aan bedrijven blijft het verstrekken van informatie over het verkrijgen van een milieuvergunning en de begeleiding van bedrijven bij het opmaken van de milieuvergunningsaanvragen volgens VLAREM I en II.

Problemen betreffende de milieuvergunning stelden zich afgelopen jaar voornamelijk voor zonevreemde bedrijven. Deze dienen volledig vergund te zijn teneinde opgenomen te worden in de gemeentelijke inventaris van zonevreemde bedrijven, waardoor hun toekomstige uitbreidingsmogelijkheden vastgelegd worden. Ook in het kader van de bekendmaking van een nieuw decreet op de ruimtelijke ordening deden bedrijven een beroep op de GOM-milieudeskundige voor nazicht van hun vergunningssituatie.

Verder leidde het afkoppelingsbeleid van de VMM opnieuw tot problemen. De GOM blijft de stelling verdedigen dat een afkoppelingsbeleid enkel zin heeft indien voor het gezuiverd effluent een afvoermogelijkheid naar het oppervlaktewater voorhanden is. Indien daarbij voor de afvoer van het afvalwater vanaf de perceelsgrens van het bedrijf tot aan het oppervlaktewater een gescheiden riolering nodig is, dan dient de overheid hiertoe de nodige maatregelen te treffen.

Het milieuaspect "geurhinder" ten gevolge van bedrijfsactiviteiten bleek herhaaldelijk het onderwerp van betwistingen en beroepen vanwege de directe omgeving en hypothekeerde in enkele dossiers het verkrijgen van een nieuwe milieuvergunning. Buurtcomités en omwonenden blijven een belangrijk medium waarmee rekening dient gehouden te worden bij een vergunningsaanvraag.

Verder werd een aantal buitenlandse kandidaat-investeerders geïnformeerd over de milieuwetgeving en de vergunningenproblematiek in Vlaanderen.

Milieu-infobrochures

In het kader van het eerstelijnsadvies naar bedrijven werden de gemeenschappelijke GOM-brochures, waaronder de "Milieuzelftest voor bedrijven", "Bedrijf en Milieu", "Milieukalender", "Handleiding Milieuvergunningsaanvraag" en "Steunmaatregelen voor milieu-investeringen en -onderzoek" geactualiseerd. Deze brochures zijn gratis te verkrijgen bij de GOM - West-Vlaanderen.

Begeleiding bij aanvragen steunmaatregelen voor milieu-investeringen en -onderzoek

Een aantal bedrijven werd attent gemaakt op de bijkomende expansiesteun in het kader van het ecologiecriterium waarop zij kunnen aanspraak maken voor bepaalde milieu-investeringen en werd begeleid bij de aanvraag van de steunmaatregelen.

Advies over preventie en sanering van milieuhinder

Meerdere bedrijven werden geïnformeerd over geschikte milieutechnologieën (Presti- en BBT-studies) en zonodig doorverwezen naar aanbieders van milieutechnologie of naar milieuvadvisiebureaus.

In het kader van de omzetting van de Europese IPPC-richtlijn in Vlaamse regelgeving werd door de Provincie West-Vlaanderen een "Handleiding ten behoeve van activiteiten die met een X aangeduid zijn - cf. Vlarex I" opgesteld ten behoeve van bedrijven die onder deze nieuwe regelgeving ressorteren. Deze handleiding werd door de GOM bestudeerd en voorgelegd aan een aantal bedrijven teneinde de bruikbaarheid te verhogen. De resultaten van deze beperkte studie werden teruggekoppeld naar de provincie West-Vlaanderen.

Bemiddeling tussen bedrijven en overheid bij milieugeschillen

De GOM trad regelmatig op als bemiddelaar tussen bedrijfsleven en overheid. Om de verdere exploitatie van deze bedrijven veilig te stellen werd daarbij gezocht naar maatregelen om de milieuhinder te reduceren.

Invoering milieuzorg

Op initiatief van de Provincie West-Vlaanderen werden vergaderingen belegd over het uitwerken van een project omtrent de

introductie van milieuzorg in de horeca in de Westhoek. Uitgangsbasis vormt het lopende LEADER II-project van de Provincie West-Vlaanderen in die streek, waar onder meer de toeristische sector steun kan verkrijgen voor innovatieve en creatieve initiatieven die een meerwaarde kunnen betekenen voor de streek. Aangezien sommige van deze projecten betrekking hebben op de introductie van milieuvriendelijke infrastructuur, werd aansluiting gezocht voor de realisatie van meer milieuzorg in de horecasector, één van de te realiseren punten uit het provinciaal milieubeleidsplan.

Organisatie milieucontactdagen

Naast individuele begeleiding en advisering van bedrijven worden ook bedrijfsgesponsorde informatiemiddagen over actuele milieuthema's georganiseerd. In 1999 werden drie milieucontactdagen voorbereid en georganiseerd over volgende actuele thema's in de milieureglementering:

- "Stookolieopslag: beter investeren dan ... saneren";
- "Luchtemissies: meten is weten";
- "Nieuwe productnormen voor verpakkingen".

Terugkoppelingstaak

In 1999 werd opnieuw ruim aandacht besteed aan de terugkoppeling van het ervaren milieubeleid bij de bedrijven naar het hoger administratief niveau.

De GOM-Milieuafdeling maakte deel uit van de Stuurgroep binnen de OVAM ter begeleiding van het uitvoeringsplan gescheiden KMO-afval. De GOM - West-Vlaanderen verleende haar medewerking aan de Rondetafels Vlaamse Milieu-industrie van de SERV die verder werkten op de geformuleerde knelpunten en uitdagingen uit het SERV-rapport "Sociaal-economische analyse van de Vlaamse milieu-industrie".

Regelmatig werden de GOM's ook in 1999 geconfronteerd met klachten vanuit het bedrijfsleven over het bedrijfsonvriendelijk milieubeleid van de overheid. Dit was de aanzet voor de vijf Vlaamse GOM's om een gezamenlijke balans op te maken en te verwoorden in een "Knelpuntennota Vlaamse Milieureglementering 2000" die begin januari aan de Vlaamse ministers, bevoegd voor Leefmilieu en voor Economie, overgemaakt werd. Naast een gedetailleerde beschrijving van het knelpunt werden tevens verbeteringsvoorstellen geformuleerd.

Coördinatie van de vijf milieucellen van de GOM's

De GOM - West-Vlaanderen coördineert de vergaderingen en de gemeenschappelijke acties van de vijf GOM's. Gemeenschappelijk overleg vond onder meer plaats met de afdeling Preventie van OVAM met betrekking tot de uitbouw van preventiesteunpunten, met AMINABEL in verband met de uitbouw van de website "ondernemen.vlaanderen", met de Administratie Natuurlijke Rijkdommen en Energie met betrekking tot de CEM technische comités en het opstellen van begeleidingscommissies voor CEM-studieopdrachten evenals met

bedrijven uit de milieusector en met milieuconsultants. Ook met Prodem, met het BBT-kenniscentrum en met EMIS van de VITO vond gezamenlijk overleg plaats in functie van de optimalisering van de dienstverlening. Gemeenschappelijke initiatieven van de vijf GOM's betreffen verder de organisatie van milieucontactdagen, de actualisatie van gemeenschappelijke infobrochures, de organisatie van het Startersdorp op IFEST en de opmaak van de reeds geciteerde knelpuntennota.

De vijf GOM's blijven hun medewerking verlenen aan het Milieutijdschrift Ecotips dat zich tot doel stelt om KMO's te informeren over nieuwe ontwikkelingen op het gebied van de milieutechnologie. Via de GOM - West-Vlaanderen zijn de vijf GOM's vertegenwoordigd in de redactieraad en krijgen de GOM's in het tijdschrift een forum om hun dienstverlening en activiteiten bekend te maken. Diverse artikels werden in 1999 door de GOM-milieudeskundigen aangebracht en/of uitgewerkt.

Startersdorp op IFEST 2000

In oktober 2000 vindt de tweejaarlijkse milieubeurs IFEST 2000 plaats te Gent. Net als bij de vier vorige edities beslisten de GOM's op deze beurs een Startersdorp

op te zetten in samenwerking met de beursorganisatoren. De organisatorische en administratieve aspecten van de groepsstand gebeuren door de vijf GOM's onder coördinatie van de GOM - West-Vlaanderen zodat de onderneming zelf zich maximaal op het beursgebeuren kan concentreren. Verder worden voorzieningen, zoals onthaal, zithoek met bar en gratis bediening, telefoonaansluiting in de stand gemeenschappelijk georganiseerd. De eigen stand kan aldus volledig uitgebouwd worden rond het productenaanbod.

Eind 1999 werd gestart met de promotie en de concrete uitwerking van het startersdorp.

Project ecomanagement

In het kader van het ADAPT-project van de Europese Gemeenschap hebben zeven Europese deelnemers, waaronder de GOM - West-Vlaanderen en de projectcoördinator VDAB Training & Opleiding, een cursus opgesteld die op een bevattelijke manier de milieuverantwoordelijken van KMO's informeert over de invoering van een milieuzorgsysteem in hun bedrijf. Deze cursus werd voor het eerst in 1997 met succes gedoceerd onder de vorm van een 6-daagse opleiding in het opleidingscentrum van de VDAB te Wondelgem. Na deze eerste sessies beslisten VDAB en de GOM's om deze cursus in de toekomst te optimaliseren en verder te organiseren. In februari-maart 1999 werd deze cursus opnieuw georganiseerd te Wondelgem.

De milieubeleidsclub

In samenwerking met het Vormingsinstituut voor KMO te Kortrijk en met Charter Zuid-West-Vlaanderen werd de in 1994 opgerichte **Milieubeleidsclub** ook in 1999 verdergezet. Doel van deze club is de uitwisseling van ervaringen en beleidsvisies met betrekking tot de milieuproblematiek bij bedrijven. De GOM staat in voor de coördinatie van het initiatief en voor het modereren van de gesprekken. In 1999 werden zes sessies ingericht. Elke sessie werd ingeleid door één of twee externe deskundigen, waarna een groepsgesprek met actieve deelname van en ervaringsuitwisseling tussen alle deelnemers plaatsvindt. Tevens werden bedrijfsbezoeken gebracht aan Yplon te Ieper en aan DI Chemicals te Waregem.

Andere samenwerkingen en initiatieven inzake milieu

- De GOM - West-Vlaanderen is betrokken bij het beleid van de vzw Proclam, bij de vzw Instituut voor Zeewetenschappelijk Onderzoek en is tevens vertegenwoordigd in de adviesraad IFEST en in de adviesraad Omgeving van Charter-Zuid-West-Vlaanderen.
- De GOM verleent haar medewerking aan de vzw STAR - Studiesyndicaat voor Autorecyclage - die de mogelijkheden onderzoekt om een autosloopstraat voor het selectief demonteren en fractioneren van autowrakken op te richten in Oostende. Naast het ecologisch verantwoord slopen van voertuigwrakken beoogt dit project ook het creëren van tewerkstelling voor langdurig werklozen.
- Verder werd deelgenomen aan het overleg van de Intercommunales voor Afvalverwijdering met de Provincie. Naast het Provinciaal Milieubeleidsplan - deel afvalstoffen - kwamen op dit overleg initiatieven zoals "retributiereglement inzameling en verwerking van huishoudelijk afval, gemeenschappelijke tv-spots, groenafvalinzameling, Steunpunt Preventie, acceptatie van KMO-afval op containerparken en inzameling landbouwfolies" aan bod.
- De GOM - West-Vlaanderen verleende op vraag van de dienst Leefmilieu van Stad Brugge actieve medewerking aan de opmaak en de evaluatie van het ontwerp Gemeentelijk Milieubeleidsplan 2000-2004 van de Stad Brugge. De GOM stond tevens in voor de concrete uitwerking van het thema "afval" in dit ontwerpplan en zij verleende haar medewerking aan de "bewonersvergadering gemeentelijk milieubeleidsplan" in december 1999 te Brugge, waarop het ontwerpplan aan de bevolking werd voorgesteld.
- De GOM nam deel aan de vergaderingen van de Environmental Interest Group for Central en Eastern Europe van het BCE-network (Flanders' Baltic Central- & East-European Network). Dit Forum wil uitgroeien tot een kenniscentrum voor Vlaamse bedrijven die milieuprojecten willen opstarten in deze Baltische landen en wil tevens fungeren als interface tussen privé en overheid. Tevens ambieert het platform om bedrijven te informeren over internationale milieuprogramma's gericht op deze landen en hen te begeleiden bij het indienen van projecten. Zowel een intern netwerk als een netwerk in de betrokken landen zal uitgebouwd worden.

4

Uitbouw van de economische infrastructuur

inhoud

Het Frimoutcenter

De zeehaveninfrastructuren

De West-Vlaamse luchthavens

Wegeninfrastructuur, waterwegen en spoorwegen

Telecommunicatie

Goedgekeurde projecten Europese programma's

Het stimuleringsprogramma voor de
impulsregio Oostende-Blankenberge

Evolutie van GOM-initiatieven in de
industriële en dienstensectoren

Het Frimoutcenter

Eind 1998 werd Dirk Frimout Centrum nv, centrum voor de dynamiek van de ruimte en de aarde, opgericht. De doelstelling van de vennootschap is het vormgeven van het Dirk Frimoutproject te Oostende. Dit project beoogt het bevorderen van de kennis van de aarde en de relatie mens-aarde-ruimte in de ruimste betekenis. In dialoog met de Dirk Frimout Stichting zal gewaakt worden over het wetenschappelijk en educatief concept van het centrum.

De partners in deze vennootschap, zijnde de GOM - West-Vlaanderen die optreedt namens de Provincie West-Vlaanderen, de Stad Oostende, de Stichting Dirk Frimout en de Britse groep Vardon Attractions, verkregen op 1 december 1999 de bouwvergunning voor de realisatie van het project.

Niet met een eerstesteenlegging maar met het begraven van een tijds capsule werd het startschot gegeven voor de bouw van het Centrum op de Oosteroever in Oostende.

Earth Explorer, de nieuwe naam van het centrum, zal begin 2001 de deuren openen. Het Centrum leert de bezoekers op interactieve wijze hoe de natuurelementen aarde, water, wind en vuur het uitzicht en het leven op aarde bepalen. De bezoeker krijgt er levensechte simulaties te zien van onder meer een aardbeving en een tornado. Het project is wetenschappelijk en educatief onderbouwd.

De Stad Oostende ziet Earth Explorer als een eerste aanzet tot de verdere uitbouw van de Oosteroever als een toeristisch-recreatieve bestemming.

Het project kost in totaal 253,5 miljoen BEF. Het bezoekersaantal wordt op 300.000 geraamd.

De zeehaveninfrastructuur

Na een lange voorbereidingsperiode keurde het Vlaamse parlement, aanvang 1999, eindelijk het Haven-decreet goed. Het moet de structurele verschillen in de vier Vlaamse havens wegwerken door gelijke werkingsvoorwaarden te creëren. Voorts is het de bedoeling om de verschillende havens beter te wapenen in de hevige concurrentiestrijd met de andere Europese havens.

In de Zeebrugse voorhaven werden ten behoeve van de Zweeds-Finse woudproductengroep Stora de werken voor de bouw van kaaimuren in het Wielingendok en het Albert II-dok uitgevoerd. De terreinen tussen beide dokken werden opgehoogd en van spoorweginfrastructuur voorzien. Een indrukwekkende loods voor papier- en pulpopslag is inmiddels operationeel. In 1999 ging verdere aandacht in de haven van Zeebrugge naar het moderniserings- en uitbreidingsprogramma van de Ocean Containerterminal Hessenatie Zeebrugge (OCHZ).

In de achterhaven werd de dedicated terminal van Wallenius Lines in gebruik genomen. Inmiddels keurde de Vlaamse regering de studie over de financiering van het dokschipproject principieel goed. Het geplande dokschip kan andere binnenvaartschepen via de Noordzee naar de Westerschelde brengen en geeft Zeebrugge op die manier aansluiting op de Rijndelta.

Zeebrugge blijft dringend nood hebben aan bijkomende ro/ro-terminals en plant deze in de achterhaven. Hiertoe beoogt de haven de verwezenlijking van een groot getijdendok, waarvoor de oude zeeluis moet verdwijnen.

Sculptuur 'Zeebrugge' van de Turijnse kunstenaar Mario Molinari

De presentatie van de nieuwe brochure en de film van de luchthaven van Oostende gebeurde in aanwezigheid van gouverneur Paul Breyne.

Het directiecomité van de GOM - West-Vlaanderen besteedde tevens aandacht aan de verdere uitbouw van de achterhaven van Zeebrugge. De problematiek is ontstaan door een onderlinge tegenstrijdigheid tussen het gewestplan dat van 1977 dateert en eind 1996 gedeeltelijk is herzien en de afbakening van een Vogelrichtlijngebied en een Habitatgebied respectievelijk in 1988 en 1996. Het is duidelijk dat het statuut van deze natuurbeschermingsgebieden strijdig is met de bodembestemming volgens het gewestplan, namelijk: de uitbouw van de achterhaven.

Bij de realisatie van het Plassendale-project in Oostende deed zich trouwens een soortgelijke situatie voor. In de haven van Oostende krijgt voorlopig vooral de voorhaven aandacht, maar ook de achterhaven wordt aangepakt. De omvorming van het Zeewezendok tot een getijdendok werd voltooid. De eerste fase van de kaaiverharding van het Zeewezendok werd in 1999 voltooid en de ro/ro-pontons werden afgewerkt. Ook de verharding van de kaaiterreinen en de baggerwerken tot een diepte van acht meter langs de Diepwaterkaai werden uitgevoerd. Ook de nieuwe cruisekaai werd aangepakt. Eens deze kade voltooid, moet de ontvangstinfrastructuur van de cruiseschepen, inclusief de verbreding van de toegangsheul tot de voorhaven, worden aangepakt.

De werken voor het Kennedy-De Bolle-project, dit is de doortrekking van de Kustbaan tot aan het einde van de E40/A10, zijn inmiddels op kruissnelheid. Het einde van dit project is voor medio 2002 gepland.

In 1999 startten de werken rond Plassendale 1: de bouw van een dok met kaaimuren, verbreding van het kanaal Oostende-Brugge met een nieuwe glooiing en ophoging van de terreinen.

De West-Vlaamse luchthavens

Op de Oostendse luchthaven werd de eerste fase van de inschepingsvloer op het luchtvaartgebonden bedrijventerrein tegen de herfst van 1999 gerealiseerd. Aanvang 2000 wordt de tweede fase aangepakt. Ook de aanleg van een verbindingsweg tussen het bedrijventerrein en de eigenlijke luchthaveninstallaties en de bouw van de ILS voor nadering vanuit de zee worden voor dit jaar gepland.

De GOM - West-Vlaanderen besteedde vorig jaar veel aandacht aan de privatisering van het luchthavenbeheer. In overleg met de Stad Oostende en de Provincie West-Vlaanderen werden aan de Vlaamse regering voorstellen geformuleerd met als uitgangspunten:

- een loskoppeling van het beheer van de infrastructuur en de uitbating van de luchthaven;
- de verankering in de regio van het beheer van de infrastructuur en terreinen van de luchthaven;
- de verantwoordelijkheid voor de uitbating van de luchthaven wordt toevertrouwd aan professionele privé-partners met een toezichtsfunctie voor de lokale overheid.

Het Streekplatform Rebak nam de uitbouw en de erkenning door het Vlaamse Gewest van het Vliegveld Kortrijk-Wevelgem op als één van de twaalf hefboomprojecten. De GOM - West-Vlaanderen is in de betrokken werkgroep vertegenwoordigd.

Inmiddels besliste het Vliegveldbestuur per eind 2000 niet langer het zweefvliegen toe te laten. Een overgangsperiode van anderhalf jaar moet de zweefclubs in staat stellen andere locaties te vinden. De beslissing is ingegeven naar aanleiding van een ongeval en door de controverse die omwille van de geluidsproblematiek is veroorzaakt.

Wegeninfrastructuur, waterwegen en spoorwegen

Het verkeerswegennet en hieraan gekoppeld de bereikbaarheid van de steden en andere economische centra, vormen wezenlijke elementen in de sociale en economische ontwikkeling van een streek. Het ligt dan ook voor de hand dat de GOM - West-Vlaanderen deze materie van nabij volgt en waar nodig tussenkomt bij de bevoegde overheden.

In dit licht werd het Investeringsprogramma voor de wegen, periode 2000-2002, kritisch doorgelicht.

Dit investeringsprogramma voorziet de aanpassing van de expresweg N31 Oostkamp-Zeebrugge, meer bepaald het traject in de doortocht van de Brugse agglomeratie. De huidige en groeiende problematiek inzake verkeersafwikkeling en leefbaarheid wil de overheid wegwerken door het "conflictvrij maken" van de weg en het organiseren van "gescheiden verkeersafwikkeling". Dit kan gebeuren door het bouwen van tunnels en het aanleggen van parallelwegen. Deze werken zijn voorzien voor de jaren 2001 en

vooral 2002. Het is zeer de vraag of deze optie tot een veilige en leefbare oplossing zal leiden. De verwachting leeft dat dit uiteindelijk een oplossing op korte termijn zal blijken te zijn. De GOM - West-Vlaanderen heeft steeds gepleit voor een alternatief: met name de doortrekking van de A18 Frankrijk-Jabbeke via de achterhaven van Zeebrugge naar Westkapelle; te Westkapelle is er aansluiting op de expresweg N49 Westkapelle-Antwerpen. Van dit alternatief voorstel is alleen het gedeelte tussen de achterhaven en Westkapelle vermeld in het investeringsprogramma, zij het met de specificatie "uit te voeren na 2002". De projecten van het investeringsprogramma leiden dus wel tot een duidelijk verbeterde ontsluiting van de haven in oostwaartse richting; de zuidelijke en westelijke ontsluiting blijft echter via de Brugse agglomeratie verlopen.

Een tweede aandachtspunt is de verbinding Ieper-Veurne. Aanvankelijk werd de A19 gepland vanaf Kortrijk via Ieper naar Veurne, met aansluiting aldaar op de A18 Jabbeke-Frankrijk. De A19 werd ondertussen aangelegd tussen Kortrijk en Ieper. De Vlaamse overheid besliste de sectie tussen Ieper en Veurne niet te realiseren en een alternatieve oplossing te zoeken om de verbinding tussen beide steden te verbeteren. De oplossing wordt gezocht in de combinatie van een beperkte aanleg van nieuwe wegen in het Ieperse en de aanpassing van de huidige N8 Ieper-Veurne tussen Woesten en Veurne. Alhoewel de oplossing nog niet concreet is uitgewerkt is het project toch reeds vermeld in het Investeringsprogramma wegen 2000-2002, met name op het jaar 2002 en voor de periode "na 2002".

Op het vlak van de waterwegen blijft de Leie de volle aandacht opeisen. Op deze rivier blijft de doortocht van de stad Kortrijk nog steeds een flessenhals tussen de reeds aangepaste panden stroomopwaarts en stroomafwaarts deze stad. In 1997 is men, na jarenlange discussies en in toepassing van een protocol tussen de Vlaamse regering en de Stad Kortrijk, officieel gestart met de werken om deze flessenhals weg te werken. De vaststelling van bodemverontreiniging in het tracé van de werken en de noodzaak tot sanering van de site, zorgden ervoor dat de oorspronkelijke timing (voltooiing in 2003) niet meer haalbaar is. De afwerking is eerder te verwachten tussen 2005 en 2007.

De GOM - West-Vlaanderen blijft pleiten voor een prioritaire realisatie van het project. De huidige flessenhals is immers op meerdere vlakken nefast: op het gebied van de economie (beperking van de scheepvaart), van de waterbeheersing (risico op wateroverlast) en van de veiligheid (gevaar voor verzakken van kaden).

Wat betreft de spoorwegen kunnen we verwijzen naar de realisatie van het tienjarenplan 1996-2005. Een belangrijk element dat onze volle aandacht en steun verdient is de geplande capaciteitsuitbreiding op de relatie Zeebrugge-Gent. De ontwikkeling van de haven van Zeebrugge, gekoppeld aan de optie om zoveel mogelijk goederen via spoor (en waterweg) te vervoeren, noopt tot de aanleg van bijkomende sporen: een derde spoor tussen Dudzele en Brugge en een derde en vierde spoor tussen Brugge en Gent.

Uiteraard heeft de spoorbediening niet enkel te maken met de aanwezigheid van voldoende sporen. Daarnaast zijn er ook elementen zoals: snel en comfortabel rollend materieel, frequente verbindingen, aantrekkelijke stations en stationsomgevingen, vlotte overstap tussen trein en andere vervoermiddelen,....

Telecommunicatie

De telecomsector staat aan de vooravond van een periode van snelle ontwikkelingen en vergaande veranderingen, vergelijkbaar met wat de afgelopen decennia betekenden voor de computerindustrie. De GOM - West-Vlaanderen verwacht voor de sector een versnelde technologische innovatie, een groot aantal leveranciers die in de telecomsector stapt en een toevloed van nieuwe producten en diensten. Die zullen het leven van de bedrijfs-wereld en de consumenten op ingrijpende wijze veranderen.

De GOM - West-Vlaanderen volgt deze ontwikkelingen van nabij en bevordert de tijdige implementatie van de telecommunicatietoepassingen in onze provincie.

In het kader van de strategische alliantie tussen het havenbedrijf AG Haven Oostende en de NMBS werd nagegaan op welke manier zoveel mogelijk kan gebruikgemaakt worden van het glasvezelnetwerk dat de NMBS langs haar hoofdspoorlijnen heeft uitgebouwd. Het was in de eerste plaats de bedoeling om de haven van Oostende met zijn gebruikers, de industriegebieden in de achterhaven en de luchthaven aan te sluiten via dit glasvezelnetwerk. Dit leidde intussen tot Ensor, Electronic Network System of the Ostend Region.

Een hieraan verwant initiatief, waarin het West-Vlaamse durfkapitaalfonds Creafund participeert, is het project Oostende Teleport, waarvan het E-port Belgium call center hotel een onderdeel is. Bedoeling is werkposten te verhuuren aan bedrijven die hun eigen callcenter-activiteiten willen uitbesteden. In een eerste fase werd 70 miljoen BEF geïnvesteerd en op termijn wordt gemikt op de generatie van meer dan 100 nieuwe arbeidsplaatsen.

Inspelend op deze ontwikkelingen en ook op de aanwezigheid van het voorhanden zijnde ingenieurspotentieel dat jaarlijks afstudeert in West-Vlaanderen, besliste de telecommunicatiegroep Telinfo 200 miljoen BEF te investeren in een nieuwe vestiging op het Oostendse bedrijvenpark Plassendale. In deze vestiging zullen uitsluitend nieuwe activiteiten op het vlak van e-commerce-netwerken en draadloze telecommunicatie worden ontwikkeld. Tegen eind 2000 zal de tewerkstelling in deze nieuwe vestiging 100 man bereiken.

Het ziet ernaar uit dat de telecomstrategie op middellange termijn voor de Oostendse regio opportuniteiten zal creëren om tot een nieuwe groep pool te evolueren.

Goedgekeurde projecten Europese programma's

In het gebied "Westhoek-Middenkust-Zeevisserijgebied" (Poperinge, Ieper, Zonnebeke, Langemark-Poelkapelle, Houthulst, Lo-Reninge, Diksmuide, Veurne, Gistel, Oudenburg en Nieuwpoort, en een gedeelte van Middelkerke, Oostende en Bredene) is sinds eind 1995 het Europese **doelstelling 5b-programma** van toepassing. De **hoofddoelstellingen** zijn tweeërlei : enerzijds het versterken van de tewerkstelling in de regio en anderzijds het verhogen van de **leefbaarheid** van de plattelandskernen van de Westhoek.

Voor de uitvoering van en het toezicht op het doelstelling 5b-programma werden twee comités opgericht, namelijk een **Managementcomité** en een **Toezihtscomité**. De comités worden bijgestaan door een Programma Management Eenheid (permanent secretariaat), waarvan de uitbouw en de coördinatie begin 1996 werd toegewezen aan de GOM - West-Vlaanderen. De Programma Management Eenheid is gehuisvest in het bedrijvent centrum te Veurne. Het Managementcomité 5b is hoofdzakelijk verantwoordelijk voor de goedkeuring van individuele projectvoorstellen, terwijl het Toezihtscomité meer het goede verloop bewaakt van de bijstandsverlening met het oog op het bereiken van de gestelde doelstellingen.

In het kader van het doelstelling 5b-programma Westhoek-Middenkust-Zeevisserijgebied zijn **Europese middelen** beschikbaar voor een totaal bedrag van **circa 952 miljoen BEF**, waarvan 61,9% is voorzien vanuit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO), 11,8 % vanuit het Europees Sociaal Fonds (ESF) en 26,3 % vanuit het Europees Oriëntatie en Garantie Fonds voor de Land- en tuinbouw (EOGFL).

De pers kreeg tekst en uitleg over de projecten en realisaties van het doelstelling 5b-programma. Werner Vens, voorzitter GOM - West-Vlaanderen en Jan Callens, adjunct-directeur-generaal GOM - West-Vlaanderen, luisteren aandachtig naar de uiteenzetting van Hans Desmyttere, verantwoordelijke voor het programmamanagement doelstelling 5b.

In 1999 werden 46 projecten (projectverlengingen en budgetverhogingen niet meegerekend) goedgekeurd voor een totaal bedrag van circa 147 miljoen BEF Europese middelen.

In 1999 werd door het Managementcomité 5b EFRO-steun toegewezen voor een totaal steunbedrag van **circa 65,5 miljoen BEF**. In het kader van de versterking van het economisch weefsel werden de projecten "Uitrustingswerken lokaal bedrijventerrein Kaaskerke te Diksmuide", "Communication Center Oostende" en "Uitrustingswerken regionaal bedrijventerrein FLV, fase 3" goedgekeurd. Ter ondersteuning van het kust- en plattelandstoerisme werd EFRO-steun toegekend aan het project "Renovatie van Appel-, Houtmarkt en Kaatsspelplein" te Veurne. Een onderzoek inzake een nieuw polyvalent visserij-scheepstype voor de kleine visserij" (vzw Cogito) werd onder de visserijmaatregel "kleine scheepswerven" goedgekeurd. Onder het zwaartepunt "Opleidingen en vorming" werd EFRO-steun toegekend aan de infrastructuurwerken voor de bouw van een hijscentrum. In het kader van de leefbaarheid van de kleine plattelandskernen werden twee nieuwe projecten goedgekeurd: "Dorpskernvernieuwing Houtem" en "Begeleidings-opdracht inzake een masterplan "wonen in de Westhoek"".

Ongeveer **41,8 miljoen BEF ESF-steun** werd toegewezen aan **diverse opleidingsdossiers**, zoals onder meer een opleiding in scheepsrenovatietechnieken aan de Amandine en de Vlaanderen XVII, opleidingen inzake toepassing van GMDSS-apparatuur voor de visserijsector, bedrijfsgerichte opleidingen in Noordermetaal, distance learning, opleidingen voor gidsen voor Diksmuide en de Westhoek, taal- en informaticaopleidingen (hooggespecialiseerde opleidingen), een arbeidsmarktonderzoek inzake de aansluiting van opleiding-arbeidsmarkt en integratie van moeilijk plaatsbare groepen over de periode 1999-2001, een behoeftenanalyse in de sectoren voeding, mechanica, bouw en personenverzorging en diverse opleidingen ter ondersteuning van de KMO's.

Nagenoeg **40,25 miljoen BEF EOGFL-steun** werd in 1999 door het Managementcomité toegewezen aan nieuwe land-, tuinbouw- en visserijprojecten. Voor heel wat landbouw- en enkele visserijprojecten werden verlengingen met budgetverhoging aangevraagd en toegewezen. Onder het zwaartepunt "bestendigen van land- en tuinbouw" werden twee nieuwe projecten goedgekeurd onder de

maatregel "praktijkgericht onderzoek en voorlichting", namelijk: "voorlichting en begeleiding van irrigatie voor groenten en aardappelen" en "aspecten van kwaliteitszorg bij land- en tuinbouwproducten", onder de maatregel "creatie van een landbouwcentrum" werden de volgende nieuwe projecten goedgekeurd: "demonstratieprojecten boomkwekerij en groenvoorziening", "begeleiding bij behandeling van afvalwater in groenteteelt", "begeleiding in de mestproblematiek", "begeleidingsproject Pocowest (Pootgoedcoöperatie Westhoek)" en "actualisatie van de inventarisatie van het agrarisch productiepotentieel". Onder de maatregel "agrobedrijfencentrum - industriële mestverwerking - waterspaarbekkens" werden drie nieuwe projecten goedgekeurd: "oprichting infrastructuur Afcowest cv en Pocowest cv", en "Pinguin Onderzoek- en Ontwikkelingscentrum". Onder het zwaartepunt "visserij" werd één nieuw EOGFL-project goedgekeurd inzake toegepast visserijonderzoek en ontwikkeling, namelijk "de exploratie van de visserijmogelijkheden voor langoustines op de Fladen Grounds".

In totaal zijn er tijdens de volledige 5b-periode 1995-'99 **188 projecten goedgekeurd**. Alle middelen waren eind 1999 **toegewezen** aan concrete projecten. Voor de goedgekeurde projecten moesten alle vastleggingen gebeurd zijn voor de einddatum van 31 december 1999. Indien zou blijken dat daar niet werd aan voldaan, dan vervalt de toegewezen Europese steun. Daarom werden onder meer voor de meeste maatregelen reservedossiers goedgekeurd in het najaar 1999. Deze reservedossiers zullen pas effectief worden betoelaagd met Europese steun indien er onder de betrokken maatregel middelen zouden vrijkomen. De uitvoering van de werken en de daarmee gepaard gaande uitgaven kunnen nog lopen tot eind 2001.

Met het oog op de **ondersteuning van de levensvatbare activiteiten** in de textiel- en kledingsector en de **economische diversificatie van de regio** werd op 3 april 1996 door de Europese Commissie een bijkomend steunprogramma goedgekeurd voor het doelstelling 5b-gebied "Westhoek-Middenkust" in het kader van het Communautair Initiatief **RETEX** (reconversie textiel). De programmaperiode, die normaal liep van 16 mei 1995 tot en met 31 december 1997 werd met een nieuwe Beschikking van 20 november 1998 (die de Beschikking 3 april 1996 teniet doet) verlengd tot eind 1999. Naast de verlenging in de programmaperiode, werden eveneens reservemiddelen en indexermiddelen toegewezen.

Het Retex-gebied omhelst het doelstelling 5b-gebied. De secretariaatsopdracht werd in het najaar van 1997 aan de GOM - West-Vlaanderen toegewezen. In het kader van het Communautair Initiatief Retex Westhoek-Middenkust zijn **circa 100 miljoen BEF** (2,478 miljoen EURO) Europese middelen beschikbaar, waarvan 69,7 % is voorzien vanuit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) en 30,3 % uit het Europees Sociaal Fonds (ESF).

In 1999 werd door het Managementcomité Retex **EFRO-steun** toegewezen voor een totaal steunbedrag van circa 7,2 miljoen BEF EFRO-steun. In het kader van het ondersteunen van de levensvatbare activiteiten van de textiel-sector werd het project "Communicatie technologie voor CAD-LECTRA" goedgekeurd en werd bijkomende steun verleend aan de projecten "Actualisering CAD-LECTRA" (meerkosten) en "basisonderzoek naar elementen die leiden naar innovatie in sponsweefsel". Wat de economische reconversie van de regio betreft, werd bijkomende steun toegekend aan het opleidingscentrum op Flanders Language Valley.

Circa 27,8 miljoen BEF **ESF-steun** werd in 1999 door het Managementcomité Retex toegewezen aan diverse opleidingsdossiers, zoals onder meer individuele beroepsopleiding in de textiel- en confectiesector, introductie van nieuwe technieken in de textielopleidingen, introductie informatica voor arbeiders in het bedrijf Clama, systematische opleidingsbehoefte in kleding- en confectiebedrijven, bedrijfsgerichte opleidingen in het bedrijf Schlegel over een nieuw product "nuovalon", bedrijfsgerichte opleiding "tapijt automotive" in Flanders Industries te Diksmuide, opleidingen voor de metaalsector, opleidingen in knelpuntenberoepen enz.

In totaal werden over de gehele Retex-periode 1995-'99 **35 projecten goedgekeurd**. Alle middelen waren toegewezen eind december 1999. Ook voor dit programma werden reservedossiers goedgekeurd, zowel voor EFRO- als voor ESF-maatregelen. Tot eind 1999 konden nog projecten worden vastgelegd, waarvan de uitvoering van de werken en de daarmee gepaard gaande uitgaven nog mogen lopen tot eind 2001.

Ongeacht het feit dat de acties van het huidige 5b- en Retex-programma op heden nog niet een volledige uitwerking hebben gekregen, is het duidelijk dat deze steunprogramma's voor de Westhoek en de Middenkust hun doel niet hebben gemist. De verbeterde sociaal-economische gegevens van de Westhoek maakten het moeilijk om nog-

maals een volwaardig Europees programma te verkrijgen vanaf het jaar 2000. Niet alle Westhoekgemeenten voldoen immers nog aan de plattelandscriteria (doelstelling 2) van de Europese Commissie. De regionale verschillen werden reeds afgevlakt via de vorige programma's.

Toch zal in de periode 2000-2005 in de Westhoek via een (laatste) Europees overgangsprogramma (het zogenaamd phasing out-programma of uitdovend programma) op degressieve wijze Europese steun kunnen worden gegeven aan de sociaal-economische ontwikkeling via maatregelen inzake bedrijfsomhuurinfrastructuur, promotie, toerisme en opleidingsinfrastructuur. Voor andere maatregelen (inzake landbouw en opleidingen) zal de Westhoek een beroep moeten doen op de horizontale steunmaatregelen van de Europese Commissie die in heel Vlaanderen gelden.

De kustzone daarentegen heeft wel nog een volwaardige erkenning gekregen als Europees doelstelling 2-gebied voor de periode 2000-2006. De erkenning werd voornamelijk verkregen vanuit de visserij- en de werkloosheidsproblematiek. Deze zone was opgenomen in het GOM-voorstel dat reeds in 1998 werd ingediend.

De GOM - West-Vlaanderen heeft zich kandidaat gesteld voor het verkrijgen van de programmamanagementopdracht voor de nieuwe Europese programma's in West-Vlaanderen.

Het stimuleringsprogramma voor de impulsregio Oostende-Blankenberge

De impulsregio Oostende-Blankenberge kreeg voor de periode 1991-'93 een enveloppe van 296,7 miljoen BEF toegewezen. Dit programma werd na meerdere verlengingen in 1999 definitief stopgezet. In het totaal werden er 22 overeenkomsten afgesloten en werd een globaal bedrag van 296,9 miljoen BEF aan projectpromotoren uitgekeerd.

Volgende tabel geeft een overzicht van de gerealiseerde projecten.

Impulsprogramma regio Oostende - Blankenberge • Finaal overzicht van de gerealiseerde impulsprojecten			
Projectnummer	Projectomschrijving	Uitgekeerd impulsbedrag (in BEF)	
OB- 101/7	Uitrusting luchtvaartgebonden bedrijvenpark	42.200.800	
OB- 102	Aanleg rolbaan	58.735.379	
OB- 103	Uitbreiding Bedrijvenscentrum Oostende	5.000.000	
OB- 104	Bouw doorgangsgebouwencomplex	16.680.000	
OB- 105	Uitrusting Industriezone Klokhofstraat, Oostende	17.900.000	
OB- 106	Uitrusting Ambachtelijke zone Noord-Ede, Bredene	24.538.685	
Subtotaal	LUIK INFRASTRUCTUUR	165.054.864	
OB- 201	VDAB opleidingen werkzoekenden	44.026.986	
OB- 202	VIZO middenstandsvorming	15.007.383	
OB- 203	OCMW sociaal atelier Middelkerke	6.239.750	
Subtotaal	LUIK OPLEIDING	65.274.119	
OB- 301	Deelname in promotiefonds voor luchthaven Oostende	5.000.000	
OB- 302	Milieu-Effecten-Rapport luchthaven Oostende	3.361.350	
OB- 303	Economische Impactstudie Oostendse havenrenovatie	7.497.000	
OB- 304	Buitenschoolse kinderopvang	2.500.000	
OB- 305	Impulsfonds bedrijfsbegeleiding	1.948.010	
OB- 306	Uitrusting Uitkerkse polder te Blankenberge	6.000.000	
OB- 307	Reconversiemogelijkheden voor de landbouw	1.925.000	
OB- 308	Aquacultuurproject	800.000	
OB- 309	Renovatie van de Pier te Blankenberge	21.600.000	
OB- 311	Tussenkost in voorlopig management Haven Oostende	11.000.000	
OB- 312	Modernisering visfileerdercentrum Oostende	2.998.410	
OB- 313	Promotie luchthavengebonden bedrijvenpark	1.905.560	
Subtotaal	LUIK SPECIFIEKE ACTIES	66.535.330	
ALGEMEEN		296.864.313	

Evolutie van GOM-initiatieven in de industriële en dienstensectoren

Transportzone Zeebrugge (TZZ)

Transportzone Zeebrugge (TZZ) nv ontstond in 1982 met als duidelijk omschreven doelstelling: terreinen ter beschikking stellen uitsluitend voor de vestiging van transport- en havengebonden activiteiten die geen directe binding hebben met het water, maar wel voeling met de haven.

Met steun van het Vlaamse Gewest werd de derde fase van de infrastructuurwerken in de tweede helft van 1999

afgewerkt. In de loop van het jaar werden vier grote projecten gerealiseerd door ECS European Containers, Tracto, Middlegates Europe en Immo Wendi. Inmiddels vestigden 31 bedrijven zich op de Transportzone, met een totale tewerkstelling van ruim 650 arbeidsplaatsen.

In samenwerking met de WVI is inmiddels de vierde en voorlopig laatste uitbreidingsfase in voorbereiding. Deze uitbreiding van 11 ha is gepland in zuidelijke richting langs de Baron de Maerelaan.

Beheersmaatschappij van het internationaal transportcentrum LAR

De activiteiten op het internationaal transportcentrum LAR evolueren positief: de tewerkstelling en het aantal geleverde prestaties blijven er toenemen.

Naast het veiligstellen van de uitbreidingsmogelijkheden van de LAR, besteedt de beheersmaatschappij blijvende aandacht aan initiatieven ter bevordering van de werking van de spoorterminal. Ook de verspreiding van de naam-bekendheid en het onderhouden van nauwe contacten met de lokale en centrale douanebesturen behoren tot de aandachtspunten.

Flanders Vegetables Export cv

De uitvoer van verse groenten en fruit is voor de provincie West-Vlaanderen een erg belangrijke activiteit maar is sterk gericht op de ons omringende landen. De GOM - West-Vlaanderen startte enkele jaren geleden, samen met het Provinciaal Tuinbouwcomité, de Veiling REO en het Provinciaal Verbond van Exporteurs van groenten en fruit, een initiatief met als doel de export te stimuleren naar moeilijkere markten. In eerste instantie was deze actie gericht op Groot-Brittannië en later, overigens met meer succes, ook op Oost-Europa. In 1999 werd door Flanders Vegetables Export cv, 5,4 mln ton groenten en fruit uitgevoerd, vooral naar Letland, Litouwen, Rusland en Groot-Brittannië. Dit is een daling ten aanzien van het jaar voordien, vooral als gevolg van de moeilijke economische toestand in Rusland. De meest gevraagde producten in 1999 waren appels, peren en tomaten.

De Hallen Kortrijk cv

In 1999 veranderde de naam van de vennootschap in cvba Kortrijk Xpo. Uit een marktonderzoek was gebleken dat de oude benaming een grote rem was op de verdere versterking van het imago als een centrum voor beurzen en tentoonstellingen.

In 1999 stonden 34 beurzen op het programma waarbij vijf nieuwkomers.

In het najaar werd ook de zesde expohalle in gebruik genomen. In samenwerking met gebuur Kinopolis kwamen tot een efficiënter gebruik van de parkings en tot een herorganisatie van de verkeerscirculatie binnen de Hallencampus.

De aanzet werd ook gegeven voor de herlokalisatie van het business center dat in het komende jaar moet gerealiseerd worden in een kantorencomplex dat meerdere initiatieven zal samenbrengen.

Kortrijk Xpo opende in 1999 haar zesde expohalle.

5

Socio-economische gegevensbank voor de provincie

West-Vlaanderen 2010: een strategie voor het volgende decennium

In 1990 werd de studie "West-Vlaanderen 2000 - Een strategie voor economische ontwikkeling" opgemaakt in opdracht van de Provincie West-Vlaanderen.

De raad van bestuur van de GOM - West-Vlaanderen heeft het initiatief genomen om tien jaar later in het perspectief van de gewijzigde socio-economische omstandigheden, een nieuwe studie te ondernemen.

De studie heeft als doelstelling een strategische visie uit te werken voor het jaar 2010. De studie start met een prognose van de bevolking, gezinnen, beroepsbevolking, woningbehoeften, vraag en aanbod op de arbeidsmarkt enz. voor de komende tien jaar.

Deze studie wordt begeleid door een ondersteuningsgroep van topmensen uit de sociale organisaties (werkgevers en werknemers), onderwijs en een aantal onafhankelijken uit de handels- en dienstensector. Daarenboven wordt een beroep gedaan op specialisten voor de behandeling van specifieke topics zoals tuinbouw, pro-actief milieubeleid, toerisme enz.

Veel aandacht gaat ook naar de noodzakelijke omgevingsfactoren ter verbetering van de industriële en handels- en dienstensector. Hier denken we aan bedrijventerreinen, telecommunicatie, verbindingen, wegen, waterwegen, spoorwegen, zee- en luchthavens, onderwijsvormen enz.

Een bijzonder hoofdstuk is gewijd aan "hoe toekomstgericht zijn onze sectoren?". Speciale hoofdstukken handelen over toerisme, land- en tuinbouw en pro-actief milieubeleid.

Dit geheel van basisanalyses moet leiden tot een sterkte/zwakte-analyse en het uitstippelen van een strategie.

inhoud

- West-Vlaanderen 2010: een strategie voor het volgende decennium
- Conjunctuuranalyse
- Subregionale gegevens over toegevoegde waarde en bruto regionaal product
- Inventarisatie bedrijventerreinen en toekomstige behoeften
- Tewerkstelling en werkloosheid
- Bevolking en bevolkingscomponenten

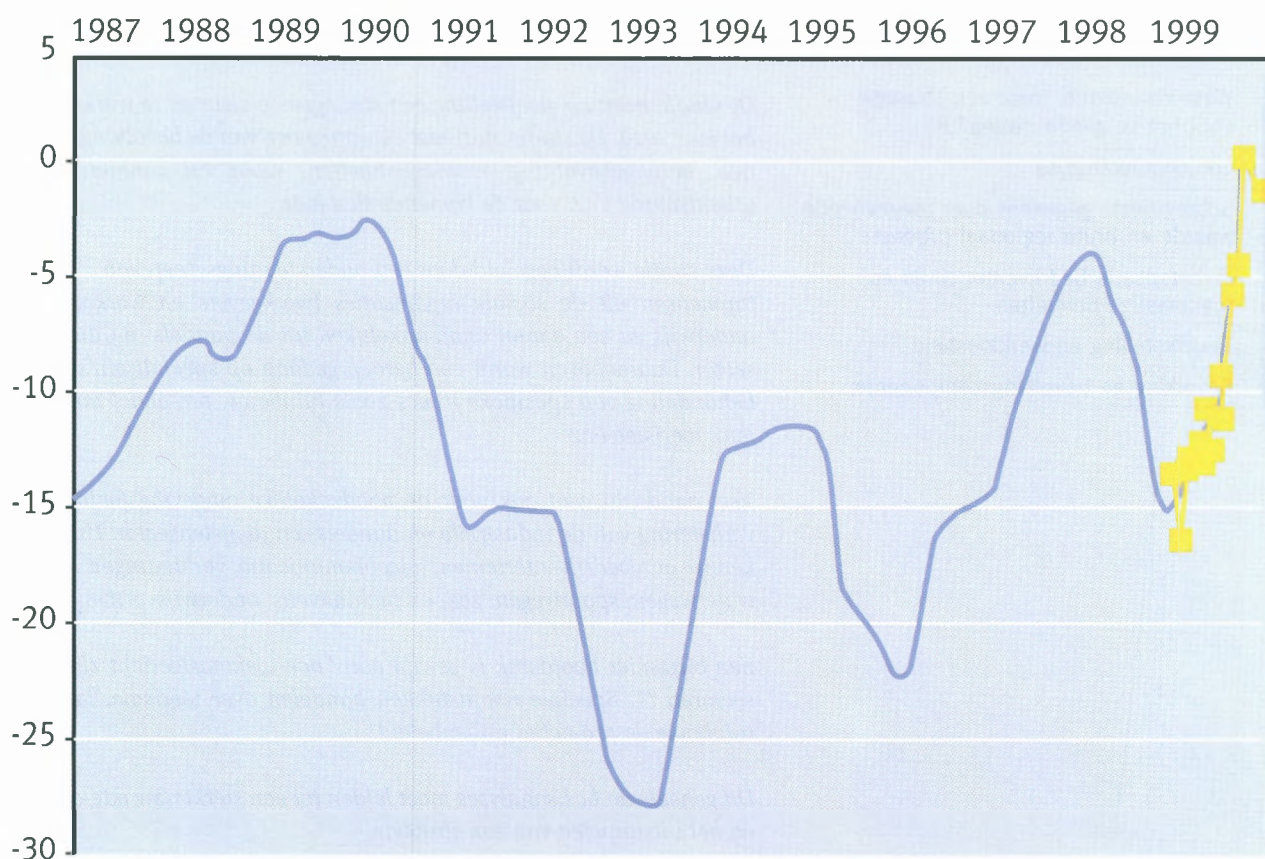
Conjunctuuranalyse

In het kader van de analyse en de opvolging van de economische toestand in haar provincie worden enkele conjunctuurindicatoren nauwgezet bijgehouden. Ten eerste zijn er de arbeidsmarktindicatoren: de evolutie van het totaal aantal niet-werkende werkzoekenden, de niet-werkende werkzoekenden jonger dan 25 jaar en de lopende werkaanbiedingen. Vervolgens worden de beschikbare indicatoren van vraag en aanbod op het niveau van West-Vlaanderen onderzocht, met name de omzet en de investeringen van de grote ondernemingen met zetel in West-Vlaanderen, het elektriciteitsverbruik onder hoogspanning en de evolutie van het maandelijks aantal woningen waarvoor een bouwvergunning wordt afgeleverd.

In de loop van 1999 verbeterden de brutowaarden van de synthetische conjunctuurcurve (Nationale Bank) continu. In november 1999 werd de brutowaarde zelfs voor het eerst sinds lange tijd opnieuw positief; in december viel de brutowaarde enigszins terug. In de loop van 1999 nam het optimisme bij de West-Vlaamse ondernemers dus gestadig toe. De afgevlakte curve, die met enkele maanden vertraging berekend wordt, is in 1999 continu gestegen. Na de dalende trend van 1998 bevonden we ons in 1999 opnieuw in een opgaande conjunctuur.

Synthetische
conjunctuurcurve
(Nationale Bank)
van West-Vlaanderen,
1987-'99.

bruto ■
afgevlakt —

Subregionale gegevens over toegevoegde waarde en bruto regionaal product

Een van de maatstaven om de economische sterkte van de West-Vlaamse bedrijvigheid te meten is het bruto regionaal product. Deze indicator geeft namelijk weer welke toegevoegde waarde de ingezeten productie-eenheden realiseren en omvat dus de productieve activiteiten die in West-Vlaanderen plaatsvinden. Deze gegevens zijn verkrijgbaar bij het Instituut voor de Regionale Rekeningen (INR). Jaarlijks wordt de evolutie van het bruto regionaal product voor West-Vlaanderen, zowel globaal als per inwoner, geanalyseerd. Ook de evolutie van het West-Vlaamse bruto regionaal product per subsector wordt hierbij onderzocht.

Inventarisatie bedrijventerreinen en toekomstige behoeften

Een wezenlijk element in de economische streekontwikkeling is de systematische uitbouw van bedrijventerreinen. Er moet dan ook permanent een voldoende en gediversifieerd aanbod bouwrijpe gronden op de markt zijn. Het aanbod van bedrijventerreinen in de provincie wordt dan ook continu opgevolgd door de GOM - West-Vlaanderen. Sinds geruime tijd beheert de GOM - West-Vlaanderen in een databank de beschikbaarheid en de verkopen van gronden op bedrijventerreinen in West-Vlaanderen. De GOM - West-Vlaanderen houdt hierbij niet alleen rekening met de initiële verkopen (van terreinbeheerder naar bedrijf), maar ook met de doorverkopen (tussen bedrijven). Daarnaast worden voor alle bedrijventerreinen en de bedrijven die erop gevestigd zijn, diverse kwalitatieve en kwantitatieve gegevens bijgehouden en op systematische basis geactualiseerd. Deze gegevens dienen onder meer voor de analyse van het aanbod en de vraag naar gronden op bedrijventerreinen. Sinds 1998 houdt de GOM - West-Vlaanderen een gedeelte van de gegevens bij in een GIS-omgeving. Zij heeft daartoe de opdracht gekregen van de Vlaamse overheid.

De verzamelde gegevens kunnen ook gebruikt worden als basis voor de raming van toekomstige behoeften inzake bedrijventerreinen. De GOM - West-Vlaanderen heeft in 1999 dergelijke oefening uitgevoerd voor de periode tot 1 januari 2007 en de resultaten vergeleken met de standpunten van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Het is namelijk zo dat het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen voor elke provincie een bepaald pakket aan bedrijventerreinen voorziet voor de periode tot 1 januari 2007. Het onderzoek kwam tot het besluit dat het pakket van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen op één voorwaarde verzoenbaar is met de benadering van de GOM. Deze voorwaarde is dat het pakket van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen enkel en alleen gebruikt wordt voor de realisatie van bedrijventerreinen en dat men het niet aanspreekt bij regularisaties en uitbreidingen van bedrijven buiten bedrijventerreinen. Men stelt echter vast dat de Vlaamse overheid dit pakket wél aanspreekt voor deze bedrijven buiten bedrijventerreinen. Er is dus een conflict. Het onderzoek is gepubliceerd in "West-Vlaanderen Werkt", nummer 5, 1999.

Tewerkstelling en werkloosheid

De gegevens van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid over de bezoldigde werkgelegenheid is elk jaar met een aanzienlijke vertraging ter beschikking.

Toch wenst de GOM - West-Vlaanderen op een snelle manier inzicht te krijgen in de voornaamste trends in de industriële tewerkstelling, zowel globaal, per sector als per grootteklasse. Zij organiseert daarom elk jaar een enquête bij de West-Vlaamse industriële bedrijven met minstens vijf tewerkgestelden waarbij gevraagd wordt naar de tewerkstelling op 31 december van het voorbije jaar.

De GOM - West-Vlaanderen verzamelt en analyseert ook diverse tewerkstellingsstatistieken van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) en de Rijksdienst voor de Sociale Verzekering der Zelfstandigen (RSVZ). Ook de statistieken van het aantal niet-werkende werkzoekenden, van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding, worden nauwkeurig bijgehouden en geanalyseerd. Op die manier heeft de GOM - West-Vlaanderen een zicht op de sociaal-economische toestand van alle West-Vlaamse gemeenten.

Bevolking en bevolkingscomponenten

De gegevens van het Rijksregister over de loop van de bevolking in het afgelopen jaar in de gemeenten, worden door het NIS ten vroegste in de maand april ter beschikking gesteld. De GOM - West-Vlaanderen voert daarom elk jaar in januari een enquête bij de West-Vlaamse gemeentebesturen waarbij zij vraagt hoe groot de bevolking was op 1 januari en 31 december van het voorbije jaar. Om een inzicht te verkrijgen in de oorzaken van de toe- of afnames van de bevolking, vraagt zij ook naar de verschillende bevolkingscomponenten, met name de geboorten, sterfte, in- en uitwijkingen in het afgelopen jaar. Zo wordt reeds zeer vroeg inzicht verkregen in het feit of de bevolkings-evolutie haar oorzaak vindt in geboorteoverschotten of -tekorten en/of vestigings- of vertrekoverschotten. Deze informatie kan van fundamenteel belang zijn bij het maken van bevolkings- en gezinsprognoses op gemeentelijk vlak.

Grensoverschrijdende samenwerking

Interregprogramma's

Nord - Pas-de-Calais

In het kader van het Interregprogramma Nord - Pas-de-Calais/West-Vlaanderen organiseert de GOM - West-Vlaanderen samen met haar partner de "Chambre de Commerce et d'Industrie Nord-Pas de Calais" een project dat vooral gericht is op de stimulering van de grensoverschrijdende toelevering. Op deze wijze zetten beide organisaties een samenwerking verder die sinds het begin van de jaren negentig aanleiding gaf tot diverse manifestaties zoals contactdagen, bedrijfsbezoeken en dergelijke meer. Het programma van 1999 beperkte zich tot een aantal gezamenlijke initiatieven naar aanleiding van de organisatie, van een groepsstand op de toeleveringsvakbeurs Midest te Parijs:

- de deelnemers van de beide groepsstands werden met hun technische mogelijkheden vermeld in een speciale gezamenlijke catalogoog die gratis werd uitgedeeld aan alle bezoekers;
- de bezoekers konden met hun vragen naar informatie over de toeleveringsmogelijkheden in beide regio's terecht in een gezamenlijke promotiestand van beide partners;
- tijdens de vakbeurs werden er systematisch contacten georganiseerd tussen de deelnemers aan beide stands met het oog op eventuele samenwerking.

inhoud

Interregprogramma's

De bedrijvencentra in Slowakije,
Hongarije en Zuid-Afrika

Zeeland

Toeleveren en uitbesteden

Het project "Toeleveren en uitbesteden" is het resultaat van een intense samenwerking tussen de GOM's van Oost- en van West-Vlaanderen en de Kamer van Koophandel van Zeeland. Het project bestaat uit drie activiteiten die elk als doel hebben de grensoverschrijdende toelevering te stimuleren.

- De verspreiding van toeleveringsaanbiedingen via "Toeleveren Vandaag" is een eerste activiteit. Dit houdt in dat een nummer van dit vaktijdschrift van de Vlaamse GOM's, dat voor een groot gedeelte bestaat uit toeleveringsaanbiedingen van Vlaamse bedrijven, wordt aangevuld met een specifiek katern met aanbiedingen van bedrijven uit Zeeland. Dit speciaal nummer wordt dan gratis toegestuurd naar een 4.000-tal bedrijven in West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Zeeland.
- Een tweede activiteit "Doorlichting en bezoek aan uitbesteders" houdt in dat een aantal groepssbezoeken van toeleveringsbedrijven aan goed uitgekozen uitbesteders wordt georganiseerd. In 1999 werden zo twee bezoeken georganiseerd, namelijk op 13 april 1999 aan de Epsi nv te Temse en op 8 december 1999 aan Donaldson nv te Brugge. Telkens namen een 20-tal bedrijven deel aan dit bezoek.
- En tenslotte is er de contactdag, de derde activiteit, die plaats had op 17 november 1999 te Sas-van-Gent. Op deze contactdag stelden een zestigtal bedrijven uit de drie provincies hun toeleveringsmogelijkheden tentoon. Aankopers uit Zuid-West-Nederland en uit Vlaanderen bezochten de contactdag die werd afgesloten met een toespraak door W. De Pril, gedelegeerd-bestuurder van Flanders Drive, over de noodzaak tot clustering in de toeleveringssector.

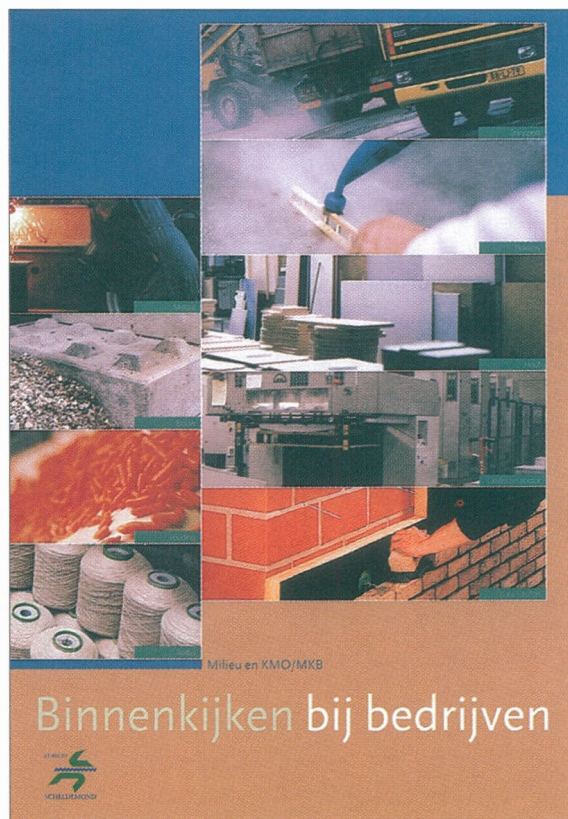
Milieu en KMO/MKB in de Euregio Scheldemond

Het Interregproject "Milieu en KMO/MKB in de Euregio Scheldemond", uitgevoerd in de periode 1997-'99 door de GOM - West-Vlaanderen in samenwerking met de GOM - Oost-Vlaanderen en Syntens Zeeland, had tot doel om kleine en middelgrote industriële bedrijven uit deze drie provincies te stimuleren om milieuvriendelijker te gaan produceren. Via informatienamiddagen en een doorlichting van de milieuaspecten en -effecten van de globale bedrijfsvoering beoogde het project de deelnemende bedrijven aan te sporen tot het invoeren van schone

technologieën, afval- en emissiepreventie en algemene milieuzorg.

Tijdens dit project werden circa 130 KMO-bedrijven uit negen verschillende sectoren individueel doorgelicht. In 1999 werden de grafische sector, de industriële bakkerijen en de transportsector benaderd.

Voor de grafische sector werd aandacht besteed aan mogelijkheden om het isopropylalcoholverbruik bij offsetdrukken te beperken. Tevens werden de hergebruikmogelijkheden van resten inkt of oplosmiddel bekeken. In totaal werden 13 drukkerijen doorgelicht waarvan vijf West-Vlaamse bedrijven. Aan een aantal bedrijven werd een individueel spreekuur aangeboden over de mogelijkheden en de haalbaarheid van de computer-to-film en de computer-to-plate technologie.

'Milieu en KMO/MKB in de Euregio Scheldemond' eindigde met een milieuronde in het Interreggebied. Drie bedrijven die via het project een aantal milieumaatregelen realiseerden stelden de resultaten in hun onderneming voor.

Bij de sector industriële bakkerijen omvatte een eerste informatieve workshop als thema's: preventie van verpakking, het rationeel energiegebruik in ovens en de monitoring van afval- en emissiepreventie. Aansluitend werden tien bedrijven - waarvan vier West-Vlaamse - individueel doorgeïllustreerd. Bij drie bakkerijen werd een energiemeting uitgevoerd op de ovens om de mogelijkheden naar een optimalisatie van het energieverbruik na te gaan.

Voor de transportsector werden de aspecten bodemverontreiniging, het reinigen van vrachtwagens, het invoeren van een milieuzorgsysteem en het verzekeren van milieurisico's behandeld. Vervolgens werden 14 individuele doorlichtingen bij transportbedrijven uitgevoerd waarvan zeven bij West-Vlaamse bedrijven.

In 1999 werd ook een clusterproject opgestart in de voedingssector. Dit project handelt over "Hergebruik-mogelijkheden van gezuiverd huishoudelijk afvalwater in de industrie", en is een samenwerkingsverband tussen Aquafin, de Universiteit Gent en twee West-Vlaamse groenteverwerkende bedrijven.

Ter afsluiting van het project werd een milieuronde in het Interreggebied georganiseerd. Bij drie bedrijven die via het project een aantal milieumaatregelen hebben gerealiseerd werden de resultaten in het bedrijf voorgesteld. Ook het clusterproject werd toegelicht op de Universiteit Gent. Op het einde van de rondrit werd tijdens de receptie in aanwezigheid van de kabinetschef van de minister van Leefmilieu de brochure "Binnenkijken bij bedrijven" voorgesteld. Deze brochure illustreert de aanpak en de resultaten van het project door middel van toelichtingen en bedrijfsgetuigenissen uit de negen verschillende sectoren

die tijdens het project werden benaderd. Via deze brochure wordt gerekend op een ruimere verspreiding van de resultaten van het project en op een multiplicatoreffect van succesrijke milieumaatregelen.

De concrete acties van enkele bedrijven naar aanleiding van hun deelname aan het project "Milieu en KMO/MKB in de Euregio Scheldemond" tonen aan dat, mits voldoende motivatie en begeleiding, een positieve mentaliteit tegenover milieuzorg bij KMO's kan gecreëerd worden.

De bedrijvencentra in Slowakije, Hongarije en Zuid-Afrika

Reeds in 1997 vroeg het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, afdeling Europa Economie, aan de GOM - West-Vlaanderen om de begeleiding op zich te nemen van een nieuw op te richten bedrijvencentrum in Slowakije.

Als locatie voor het bedrijvencentrum werd gekozen voor Martin, een stad in het noordwesten van Slowakije op de as Bratislava-Krakow.

Dit project wordt gefinancierd door zowel de Vlaamse overheid, de Slovaakse partner (de Stad Martin) als het Europese PHARE-programma.

Na de vertraging in 1998 ten gevolge van de uitblijvende goedkeuring van de haalbaarheidsstudie werd de uitvoering van dit project in 1999 opnieuw geconfronteerd met een oponthoud vermits het nationale PHARE-programma voor Slowakije pas eind 1999 door de Europese Commissie werd goedgekeurd.

Dit project zal bijgevolg pas in 2000 daadwerkelijk uit de startblokken kunnen schieten.

Het jaar 1999 was het eerste volledige werkingsjaar van het bedrijvencentrum te Kaposvar, een stad in Hongarije dicht bij het Balatonmeer, op ongeveer 150 km van de hoofdstad Budapest. Dit bedrijvencentrum is een realisatie van de GOM - West-Vlaanderen die handelde in opdracht van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Administratie Economie en de LEA (Local Enterprise Agency). De belangstelling van de starters uit de regio was van in het begin erg groot zodat eind 1999 alle zes werkplaatsen en het grootste gedeelte van de kantoren volzet waren.

In november 1996 werd een samenwerkingsovereenkomst getekend tussen Vlaanderen en de Republiek Zuid-Afrika. Een van de projecten in het kader van deze samenwerking behelst de realisatie van een bedrijvencentrum en opleidingscentrum voor kleine ondernemingen te Botshabelo, nabij Bloemfontein, in de provincie Vrijstaat.

Als partners nemen aan Vlaamse zijde deel:

- de GOM - West-Vlaanderen (voor het luik bedrijvencentrum);
- het Vormingsinstituut voor KMO (voor het luik opleidingscentrum);
- het NCMV Internationaal als coördinator.

Aan Zuid-Afrikaanse zijde is de hoofdparticipant de overheid van de provincie Vrijstaat.

Op 27 oktober 1999 vond in aanwezigheid van een delegatie uit Vlaanderen de officiële lancering plaats van het project, dat de naam Botshabelo Entrepreneurial Development Center (BEDC) meekreeg. Na de aanstelling van een management en een raad van beheer en na de beëindiging van de renovatiewerken aan het gebouwencomplex, wordt de operationale start van het bedrijvencentrum-opleidingscentrum verwacht in het voorjaar van het jaar 2000.

Samenwerking, externe relaties en documentatie

inhoud

Doorstroming

Samenwerking met andere streekontwikkelingsorganen

Algemene informatievergadering

Voordrachten

Publicaties

Doorstroming

De directie en stafleden van de GOM - West-Vlaanderen maken deel uit van diverse commissies, verenigingen of organismen of zijn met raadgevende stem betrokken bij de werking ervan, met het oog op samenwerking en coördinatie op het sociaal-economische vlak. De permanente confrontatie met de dagelijkse problematiek op vele terreinen van de overheids- en de privé-sector laat toe het studie-, conceptie- en promotiewerk in te passen in de concrete realiteit, het op een breed vlak uit te dragen en versnippering van inspanningen te vermijden en vanaf de basis de noodzakelijke coördinatie te verzekeren.

Vertegenwoordigers van de GOM - West-Vlaanderen zijn actief in de volgende verenigingen:

Intercommunale verenigingen

- Leiedal sv, raad van bestuur (Kortrijk);
- West-Vlaamse Intercommunale voor Economische Expansie, Huisvestingsbeleid en Technische Bijstand (WVI) , lid raad van bestuur en directiecomité (Brugge).

Beheer en advies aan onderwijsinstellingen

- Vormingsinstituut KMO, raad van beheer (Brugge);
- Postuniversitair Centrum West-Vlaanderen (PUC), raad van beheer en directiecomité (Brugge), Werkgroep Wetenschappen en Toegepaste Wetenschappen.

Organen, werkgroepen en commissies in verband met ontwikkelingswerk

- FFIO (Dienst Investeren in Vlaanderen) (Brussel);
- Interregio vzw, raad van beheer (Brussel);
- Bedrijvencentrum Regio Brugge nv, raad van bestuur;
- Bedrijvencentrum Regio Kortrijk nv, raad van bestuur;
- Bedrijvencentrum Regio Oostende nv, raad van bestuur;
- Bedrijvencentrum Regio Roeselare nv, raad van bestuur;
- Bedrijvencentrum Regio Waregem nv, raad van bestuur;
- Bedrijvencentrum Regio Westhoek nv, raad van bestuur;
- Bedrijvenpark Wingene nv, raad van bestuur;
- Centrum voor Begeleiding van Ondernemingen, raad van bestuur;
- Provinciale Themacommissie Economie, Brugge;
- Beheerscomité van het Researchpark Kortrijk;
- Adviescommissie Tewerkstelling Industrie en Economie van de stad Oostende (ACTIE);
- Westvlaamse Vereniging voor de Vrije Tijd, raad van beheer (Beernem);
- Flanders Vegetables Export cv, raad van beheer;
- Technologisch Instituut Koninklijke Vlaamse Ingenieursvereniging : Genootschap Biotechnologie (Antwerpen);
- Coördinatiecomité GIMV Vlaamse GOM's;
- Toezichtcomité "5b, Pesca, Retex, Leader II";
- Managementcomité "Retex";
- Managementcomité "5b";
- LPO (Luchthaven Promotie Oostende), raad van beheer (Oostende);
- Provinciale Werkgroep voor Huisvesting (Brugge);
- Centrum voor Kwaliteitszorg West-Vlaanderen, raad van beheer;
- Studiecomité Leie en Bijkanaal (Kortrijk);
- Conferentie voor Regionale Ontwikkeling in Noordwest-Europa (Brugge), raad van bestuur (CRON-WE);
- Organisatiecomité "Forum for Applied Biotechnology";
- Werkgroep Euregio Scheldemond (Middelburg, Gent, Brugge);
- Werkgroep en Stuurgroep Interreg West-Vlaanderen/Nord - Pas-de-Calais (Brugge, Rijsel);
- Innovatie- en Incubatiecentrum Kortrijk (IICK);
- Charter 99, Zuidwest-Vlaamse economische samenwerking (Kortrijk), adviseur raad van bestuur; Adviesraad Omgeving; Evaluatiecommissie Milieuverklaring Adviesraad Research;

- RISO (Regionaal Instituut voor de Samenlevingsopbouw) (Brugge), algemene vergadering;
- Stichting Dirk Frimout, raad van bestuur en directiecomité;
- Dirk Frimout Centrum nv, Centrum voor de dynamiek van de aarde en de ruimte, raad van beheer;
- Coördinatiecommissie Arbeidsmarkt Euregio Scheldemond;
- West-Vlaamse overleggroep van EURES (Kortrijk);
- Streekplatform regio Kortrijk vzw;
- Streekplatform van het arrondissement Brugge vzw;
- Streekplatform Westhoek vzw;
- Streekplatform Roeselare-Tielt vzw;
- Streekplatform arrondissement Oostende vzw;
- Centrumraad Vormingsinstituut KMO's Veurne.

Commissies in verband met leefmilieu

- Provinciaal Centrum voor Landbouw en Milieu (Roeselare);
- Coördinatiegroep Milieubeheer Energik (Antwerpen);
- Adviesraad IFEST (International Trade Fair for Environmental & Safety Technologies) (Gent);
- Werkgroep Milieu "Internationale Scheldefaculteit" (Vlissingen);
- Bekkencomité De IJzer;
- Instituut voor Zeewetenschappelijk Onderzoek, raad van beheer (Oostende);
- Milieu Overleg Luchthaven Oostende (MOLO);
- Overlegplatform Provincie-Intercommunales Huisvuilverwerking;
- Redactieraad Ecotips;
- Studiesyndicaat voor Autorecyclage STAR vzw;
- Stuurgroep Economie van de Commissie Evaluatie van de Milieu-Uitvoerings-Reglementering (CEM).

Commissies in verband met toerisme

- Adviesraad voor Toerisme, Stad Brugge;
- Coördinatiegroep "Recreatie en Toerisme" van Euregio Scheldemond.

Commissies in verband met informatie

- Redactieraad van "West-Vlaanderen Werkt" (Brugge);
- Redactieraad van "Toeleveren Vandaag" van de Vlaamse GOM's;
- Redactieraad van "Zeebrugge News" APZI (Zeebrugge);
- Redactieraad van "Flanders' Business Newsletter" (Vlaamse GOM's, FFIO, Vlaamse regering).

Commissies in verband met ruimtelijke ordening, transport, energie

- Raad van Advies De Lijn, West-Vlaanderen (Oostende);
- Vlaamse Commissie Ruimtelijke Ordening (VLACORO);
- Transportzone Zeebrugge nv, raad van bestuur;
- Beheersmaatschappij Internationaal Transportcentrum LAR cv, raad van bestuur (BITLAR);
- Bijzondere verkeerscommissie wegontsluiting Zeebrugge;
- AG Haven Oostende, raad van beheer;
- Opvolgingscommissie Leie-Kortrijk;
- Werkgroep Convenant Leiedoortocht Kortrijk;
- Stuurgroep Mobiliteitsplan West-Vlaanderen;
- Rijn-Schelde-Delta project: Begeleidingsgroep en klankbordgroep; werkgroep bedrijventerreinen;
- Afbakening regionaalstedelijk gebied Kortrijk, ambtelijke werkgroep;
- Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Hooglede, ambtelijke werkgroep;
- Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Izegem, ambtelijke werkgroep;
- Bijzondere verkeerscommissie wegontsluiting kustzone.

Vaste medewerking aan wetenschappelijke instellingen

- Instituut voor Zeewetenschappelijk Onderzoek (IZWO), raad van beheer (Oostende);
- Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ), raad van beheer (Oostende).

Samenwerking met andere streek-ontwikkelingsorganen

Intercommunales

Vertegenwoordigers van de GOM - West-Vlaanderen zeten in de raden van bestuur van Leiedal en de West-Vlaamse Intercommunale WVI (voorheen WIER, WIH en WITAB). Tijdens deze, maar ook in meer informele vergaderingen worden in gemeenschappelijk overleg belangrijke initiatieven en problemen aangepakt die tot intense samenwerking en directe resultaten leiden. Zo stonden in 1999 vooral centraal : de problematiek van de zonevreemde bedrijven, de uitrusting van diverse bedrijventerreinen, de ontwikkeling van het Innovatie- en Incubatiecentrum op de Kortrijkse researchzone, de Leiedoortocht te Kortrijk, de luchtvaartgebonden bedrijventone te Oostende en tal van andere initiatieven.

Streekplatformen in West-Vlaanderen

In uitvoering van het Besluit van 20 juli 1994 van de Vlaamse regering werden in West-Vlaanderen vijf streekplatformen opgericht en erkend. Concreet verwacht de Vlaamse regering dat een streekplatform van een bepaalde regio een consensus bereikt omtrent een streekvisie waarin een aantal strategische hefboomen van de regio worden bepaald. Op basis hiervan kan dan een streekcharter worden opgesteld. Dit is een gemeenschappelijke intentieverklaring waarin het streekplatform en de Vlaamse regering hun medewerking toezeggen aan de verwezenlijking van deze strategische hefboomen.

In 1999 was de werking van de vijf West-Vlaamse streekplatformen als volgt:

Streekplatform van het arrondissement Brugge

De werking van het streekplatform van het arrondissement Brugge was in 1999 in eerste instantie gericht op de verdere uitwerking van de streekvisie en meer specifiek de hefboomen voor de regio zoals deze door het streekplatform waren goedgekeurd. Op 21 september 1999 kreeg een delegatie van het streekplatform de gelegenheid de visie en de hefboomen te verdedigen voor de stuurgroep vernieuwd regionaal economisch beleid.

Rebak (Regionaal Beleidscomité Arrondissement Kortrijk)

Op basis van de reeds opgestelde streekvisie werd in 1998 een strategisch plan opgesteld waarin 14 hefboomprojecten werden gedefinieerd. De Vlaamse regering keurde in 1999 dit strategisch plan en het bijhorend charter goed. Rebak richtte per hefboomproject een werkgroep ad hoc op. De GOM - West-Vlaanderen neemt actief deel aan zeven van de twaalf werkgroepen.

Streekplatform van het arrondissement Oostende

De activiteiten van het streekplatform arrondissement Oostende waren in 1999 eerder beperkt : door afwijkende visies over sommige essentieel geachte hefboomen kon tussen de levende krachten van de regio voorlopig geen brede consensus rond het ontwerp streekcharter bereikt worden.

Streekplatform van de Westhoek

Nadat eind 1998 de studie "Ontwerp van de socio-economische beleidsvisie voor de Westhoek" werd voorgesteld, werd dit ontwerp in 1999 getoetst aan de visies van de specifieke actoren. Ook werd een aanzet gegeven voor het distilleren

van concrete hefboomprojecten. Hiervoor werden specifieke werkgroepen opgericht (bijvoorbeeld inzake arbeidsmarkt en mobiliteit) en bestaande actoren geraadpleegd onder meer inzake toerisme en sociale economie.

Streekplatform Roeselare-Tielt

In 1999 werd het streekcharter tussen de Vlaamse regering en het Streekplatform Roeselare-Tielt ondertekend. De prioritaire hefbomen worden in verschillende werkgroepen uitgediept.

Andere Vlaamse GOM's

De administrateurs-generaal van de vijf Vlaamse GOM's onder het voorzitterschap van prof. dr. Norbert Vanhove houden regelmatig overleg rond initiatieven van gemeenschappelijke aard. Bedoeling van dit informatief overleg is te komen tot gezamenlijke standpunten in de onderscheiden beheersorganismen. Hierdoor ontstaat ook de nodige coördinatie in het raam van gemeenschappelijke initiatieven.

Algemene informatievergadering

De Algemene Informatievergadering van de GOM - West-Vlaanderen had op 14 april 1999 plaats in het Cultureel Centrum de Brouckere te Torhout. De toespraak van de administrateur-generaal prof. dr. Norbert Vanhove stond in het teken van "Ruimte om te ondernemen". Gast spreker Jacques Delors hield voor de talrijke genodigden een boeiende toespraak over 'La cohésion économique et sociale, pilier de la construction européenne'.

Jacques Delors was op 14 april 1999 gast spreker op de Algemene Informatievergadering van de GOM - West-Vlaanderen.

De toespraak van Norbert Vanhove, administrateur-generaal van de GOM - West-Vlaanderen, stond in het teken van 'Ruimte om te ondernemen'.

Voordrachten

De medewerkers van de GOM - West-Vlaanderen verzorgden in 1999 18 voordrachten:

- dr. Norbert Vanhove sprak te Brugge, Brussel, Kortrijk en Portoroz (Slovenië);
- dr. iur. Jan Callens sprak te Brugge, Geel, Kortrijk en Botshabela (Zuid-Afrika);
- ir. Philippe Tavernier sprak te Roeselare (2x), Brussel (2x), Brugge (2x), Zeebrugge;
- ir. Koen Astaes sprak te Izegem;
- ing. Eddy Jonckheere sprak te Bredene en Kortrijk.

Publicaties

- Norbert Vanhove, *Regional Policy. A European approach*, Aldershot, 1999 (derde herziene editie), 600 blz.
- Norbert Vanhove, Information technology and marketing, in: E. Smeral (ed), *Euro-Implications for Tourism*, 1999, 34th meeting of the Tourist Research Center, Vienna.
- Norbert Vanhove, Ten conclusions and suggestions for the development of Slovenian Tourism, *The Tourist Review*, 3, 1999.
- Norbert Vanhove, Globalisation of tourism demand, global distribution and marketing, in: S. Wahab and C. Cooper (eds), *Tourism in the age of globalisation*, 1999.
- Norbert Vanhove, De strategie als miskende factor in de regionaal-economische politiek, in: F. Boekema en G. Allaert (eds), *Grensoverschrijdende activiteiten in beweging*, 1999.
- Koen Astaes, Groeien door te innoveren, de firma nv Vanwalleghem Automation, in *West-Vlaanderen Werkt*, nr.4, 1999.
- Nele Depestel, Bevolking en gezinnen in West-Vlaanderen 2000-2010, in *Facetten van West-Vlaanderen*, nr. 49, 1999.
- André De Raes, Nele Depestel, Tanja Termote, Jacques Hemschoote, Het economisch profiel van de provincie West-Vlaanderen, in *De arbeidsmarkt in de provincie West-Vlaanderen-jaarboek 1999*, Leuven, 1999.
- Jacques Hemschoote en Nele Depestel, Behoeften aan bedrijventerreinen in West-Vlaanderen, in *West-Vlaanderen Werkt*, nr.5, 1999.
- Tanja Termote, De economische groei in West-Vlaanderen, in *West-Vlaanderen Werkt*, nr. 1, 1999.
- Katrien Van Rompu, Mestproblematiek in de provincie West-Vlaanderen in *Facetten van West-Vlaanderen*, nr.47, 1999.
- Pascal Walrave, Intellectuele eigendom of hoe creativiteit te beschermen, in *West-Vlaanderen Werkt*, nr. 4, 1999.

Organisatorische uitbouw en administratie

De raad van bestuur van de GOM - West-Vlaanderen telt, in toepassing van het decreet van 12 juli 1990, 24 leden. Deze leden worden benoemd door de Vlaamse regering op voordracht van de bestendige deputatie wat de vertegenwoordiging van provincie, gemeenten en intercommunales betreft en van de werkgevers-, landbouw-, middenstands- en werknemersorganisaties wat de vertegenwoordiging van deze organisaties betreft.

Raad van bestuur

De raad van bestuur bestaat uit 24 leden en is als volgt samengesteld:

Publiekrechtelijke sector

Namens de provincie:

Amery Pieter, Veurne
Boret Walter, Lichtervelde
de Bethune Jean, Kortrijk
Defreyne Gerrit, Kortemark
Laurent Jean-Claude, Brugge
Terryn Roger, Deerlijk
Vens Werner, Izegem

Namens de gemeenten en intercommunales:

Cattoor Staf, Oostende
Denys Daniël, Roeselare
Leterme Yves, Ieper
Logghe Bernard, Brugge
Sansen Antoon, Kortrijk

Privaatrechtelijke sector

Namens de werkgevers-, landbouw- en middenstandsorganisaties:

Claerhout Philippe, De Panne
Demasure Marnix, Ingelmunster*
Dochy Bart, Roeselare
Mortier Jaak, Ieper
Tytgadt François, Knokke**
Vanhoutte Carl, Kortrijk

Namens de werknemersorganisaties :

D'Haene Marc, Brugge

Demaeght Marc, Dentergem
Deseyn Luc, Kortrijk
Locquet Johan, Kortrijk***
Vanlerberghe Daniël, Langemark****
Van Poucke Eric, Sint-Kruis/Brugge

- * ontslagnemend vanaf 12 oktober en vervangen door André Pieters, Roeselare
- ** overleden op 6 oktober ; nog niet vervangen
- *** ontslagnemend vanaf 9 maart en vervangen door Luc Vanneste, Kortrijk
- **** ontslagnemend vanaf 9 maart en vervangen door Fernand Jonckheere, Oostende

Voorzitter : Vens Werner
Ondervoorzitter : Laurent Jean-Claude

Nemen van rechtswege deel met raadgevende stem:
prof. dr. Vanhove Norbert, administrateur-generaal
Verbrugghe Albert, commissaris van de Vlaamse regering

De raad van bestuur besliste om de titel van erebeheerder toe te kennen aan Daniël Vanlerberghe die sinds 1984 ononderbroken lid was van de raad van bestuur.

Directiecomité

Het directiecomité bestaat uit 12 leden, werd benoemd door de raad van bestuur en is als volgt samengesteld:

Publiekrechtelijke sector

Namens de provincie:

Amery Pieter, Veurne

Defreyne Gerrit, Kortemark

Laurent Jean-Claude, Sint-Kruis/Brugge

Vens Werner, Izegem

Namens de gemeenten en intercommunales:

Leterme Yves, Ieper

Sansen Antoon, Kortrijk

Privaatrechtelijke sector

Namens de werkgevers-, landbouw- en middenstandsorganisaties:

Demasure Marnix, Ingelmunster*

Dochy Bart, Roeselare

Vanhoutte Carl, Kortrijk

Namens de werknemersorganisaties:

Deseyn Luc, Kortrijk

Locquet Johan, Kortrijk**

Van Poucke Eric, Sint-Kruis/Brugge

* ontslagnemend vanaf 12 oktober en vervangen door André Pieters, Roeselare

** ontslagnemend vanaf 9 maart en vervangen door Luc Vanneste, Kortrijk

Nemen van rechtswege deel met raadgevende stem:
prof. dr. Vanhove Norbert, administrateur-generaal
Verbrugghe Albert, commissaris van de Vlaamse regering

College van commissarissen

Het college van commissarissen werd benoemd door de raad van bestuur en is als volgt samengesteld:

namens de publiekrechtelijke sector:

Terryn Roger, Deerlijk

namens de privaatrechtelijke sector:

D'Haene Marc, Brugge

als lid van het Instituut der Bedrijfsrevisoren:

Derycke Martin, Lendeledede

Nemen van rechtswege deel met raadgevende stem:
prof. dr. Vanhove Norbert, administrateur-generaal
Verbrugghe Albert, commissaris van de Vlaamse regering

Vergaderingen

De diverse bestuursorganismen kwamen te Brugge bijeen op volgende data:

Raad van bestuur	Directiecomité	College van commissarissen
9 februari	9 maart	9 maart
23 februari	8 juni	14 september
9 maart	12 oktober	
13 april	14 december	
8 juni		
12 september		
12 oktober		
9 november		
14 december		

Begroting

In zitting van de raad van bestuur van 14 december 1999 werd de inkomsten- en uitgavenbegroting voor 2000 goedgekeurd.

Administratie

prof. dr. Norbert Vanhove, administrateur-generaal
Jan Callens, adjunct-directeur-generaal
Jacques Hemschoote, directeur afdeling toegepast sociaal-economisch onderzoek en ruimtelijke ordening
Philippe Tavernier, directeur afdeling milieu
Luc Vermandere, directeur afdeling bedrijfsontwikkeling
Jacques Vandewalle, directeur afdeling financiën en personeel
Viviane Van Pottelberghe, directiesecretaresse

Inhoudstafel

1 Ontwikkeling van de ontvangststructuur voor het bedrijfsleven 3

- Ondernemers vinden het bij de GOM! 3
- Herziening gewestplannen en andere acties ten gunste van het bedrijfsleven 5
- Bedrijventerreinen 6
- Bedrijvencentra en doorgangsgebouwen 6
- Begeleiding van het bedrijfsleven 7

2 Ondersteuning van de innovatie-inspanningen van de bedrijven 11

- S.A.I.L-Port Flanders Language Valley 11
- Het Vlaams Centrum voor Kunststofverwerking (VKC) en het Innovatie- en Incubatiecentrum Kortrijk (ICK) 12
- Clustervorming in andere sectoren 12
- Begeleiding van de technologische innovatie 12

3 Begeleiding bedrijven naar een pro-actief milieubeleid 17

- Het West-Vlaams Milieucharter 18
- Life-project: Milieuzorg als integraal onderdeel van kwaliteitszorg 19
- Life-project: Ecodesign (milieugerichte productontwikkeling) 20
- Netwerk afval- en emissiepreventie bij bedrijven en AEP-advies 20
- Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking 20
- Andere milieudienstverlening van de GOM - West-Vlaanderen 22

4 Uitbouw van de economische infrastructuur 25

- Het Frimoutcenter 25
- De zeehaveninfrastructuren 26
- De West-Vlaamse luchthavens 26
- Wegeninfrastructuur, waterwegen en spoorwegen 27
- Telecommunicatie 28
- Goedgekeurde projecten Europese programma's 28
- Het stimuleringsprogramma voor de impulsregio Oostende-Blankenberge 30
- Evolutie van GOM-initiatieven in de industriële en dienstensectoren 31

5 Socio-economische gegevensbank voor de provincie 33

- West-Vlaanderen 2010: een strategie voor het volgende decennium 33
- Conjunctuuranalyse 34
- Subregionale gegevens over toegevoegde waarde en bruto regionaal product 35
- Inventarisatie bedrijventerreinen en toekomstige behoeften 35
- Tewerkstelling en werkloosheid 36
- Bevolking en bevolkingscomponenten 36

Grensoverschrijdende samenwerking 37

- Interregprogramma's 37
- De bedrijvencentra in Slowakije, Hongarije en Zuid-Afrika 40

Samenwerking, externe relaties en documentatie 41

- Doorstroming 41
- Samenwerking met andere streekontwikkelingsorganen 43
- Algemene informatievergadering 44
- Voordrachten 44
- Publicaties 44

Organisatorische uitbouw en administratie 45

Colofon

ontwerp en lay-out

Reclame-Adviesbureau
Magenta, Brugge

drukkerij

Goekint Graphics, Oostende

verantwoordelijke uitgever

N. Vanhove, Krakkestraat 3,
8200 Sint-Andries/Brugge

Dit jaarverslag is gratis verkrijgbaar.